

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз
РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

– SVOBODA –

Published by the Ukrainian National Association
ONCE A WEEK

ЦІНА $1.00 PRICE $1.00

РІК CXI П'ЯТНИЦЯ, 23 СІЧНЯ 2004 РОКУ ЧИСЛО 4 VOL. CXI FRIDAY, JANUARY 23, 2004 No. 4

Президент Дж. Буш звітує

ВАШІНҐТОН. – У Конституції США сказано: „ Президент час від часу має інформувати Конґрес про стан Унії та рекомендувати на розгляд Конґресу заходи, що він уважає за потрібні та доцільні для досягнення визначеної мети". Вперше з такою промовою до Конґресу звернувся Президент Джордж Вашінґтон 1790 року у Ню-Йорку – першій столиці США.

Дотримуючись закону, у вівторок, 20 січня 2004 року, Президент Джордж Буш у своїй 54-хвилинній промові перед обидвома палатами Конґресу висловився на захист війни в Іраку і закликав американців і надалі підтримувати його у боротьбі проти тероризму. Члени обидвох партій гучними оплесками вітали його, віддаючи цим шану інституції , котру він представляє.

Серед окремо запрошених осіб-гостей в залі Конґресу був присутній Аднан Пахачі, президент Тимчасової правлячої ради Іраку.

Цьогорічне звернення до народу було третім для Дж. Буша від часу його обрання президентом. У першому зверненні він здебільшого зосередився на зовнішній політиці, вперше запровадивши термін „вісь зла", і критикував Ірак, Іран та Північну Корею. Минулого року, незадовго до початку війни проти Іраку, він наголошував на потребі протистояти державам-паріям, які прагнуть отримати зброю масового знищення, маючи на увазі перш за все Ірак.

У цьогорічній промові тема боротьби з тероризмом залишалася ключовою, і Президент наголошував на успіхах США у цій боротьбі.

Дж. Буш сказав, що понад два роки після нападів 11 вересня 2001 року була спокуса вважати, що небезпека минула, але це хибне уявлення. 28 місяців на американській землі не було нових нападів. І звичайно, хотілося б вірити у те, що небезпека вже позаду. Це сподівання цілком зрозуміле і бажане, але хибне.

Зазвичай є, що під час промови президентів до Конгресу де присутні члени Кабінету, один із них завжди залишався у невідомому для публіки місці – в передбаченні можливого нападу чи небезпеки. Беручи це до уваги та терористичні події минулих років цього року, крім одного члена Кабінету, ще чотири члени Конґресу були відсутніми. Це були – Донал Л. Еванс, секретар Департаменту торгівлі, сенатори – Трент Лот з Місісіпі, колишній провідник республіканців, Гері Рід з Невади, другий за важливістю демократ в Сенаті, та конґресмени –Кристофер Кокс з Каліфорнії, голова Комітету політики республіканців, та Джордж Мілер з Каліфорнії, голова Комітету політики демократів.

Дж. Буш все ж таки нагадав, що за останній рік були нові смертносні напади у різних частинах світу – Балі, Джакарті, Касаблянці, Стамбулі, Ер-Ріяді і Багдаді. Тому ми стоїмо перед вибором: надалі демонструвати рішучість і твердість, чи повернутися до небезпечних ілюзій, що терористи більше не плянують нападів проти нас, і що у світі не залишилося злочинних режимів, які становлять загрозу для нас. Президент підкреслив, що американське військо, розташоване по всьому світові, приносить

(Закінчення на стор. 3)

Сесія Верховної Ради України передчасно закрита

ПАРЕ розгляне питання парляментської кризи

КИЇВ. – Голова Верховної Ради України Володимир Литвин 15 січня передчасно закрив четверту сесію Верховної Ради. Він поскаржився на відсутність бажання досягти компромісу як з боку опозиції, так і пропрезидентської більшости, між якими триває протистояння щодо процесу конституційної реформи. „У мене складається враження, що інтерес до політичної реформи у її ініціяторів пропав. Верховна Рада не може обслуговувати інтереси і амбіції якихось певних груп. Народні депутати так і не дійшли компромісу стосовно розблькування праці парляменту", – сказав В. Литвин.

З кінця грудня минулого року опозиційні фракції „Нашої України", Юлії Тимошенко і соціялістів блькували працю сесії: вони вважають незаконним голосування 24 грудня 2003 року щодо проєкту політичної реформи, який передбачає скасування всенародних президентських виборів. Опозиція вимагає проведення всенародного референдуму, який визначив би, у який спосіб мають відбуватися президентські вибори в Україні. Парляментська ж більшість вважає цілком правомірним попереднє ухвалення змін до Конституції. Народні обранці зберуться на п'яту сесію парляменту 5 лютого.

26 січня питання конституційної кризи в Україні розглядатиметься на сесії Парляментської асамблеї Ради Европи (ПАРЕ) у Страсбурзі.

В Києві перебувають доповідачі моніторінгового комітету ПАРЕ, які збирають матеріяли для винесення на сесію ПАРЕ питання конституційної кризи в Україні. „Конституційна криза в Україні серйозно загрожує демократії у цій країні", – заявила 19 січня у Києві представник ПАРЕ Ганне Северинсен. Г. Северинсен та другий член делегації ПАРЕ Рената Вольвенд зустрілися 18 січня ввечері з головою Верховної Ради Володимиром Литвином. Він заперечив існування конституційної кризи в Україні та сказав, що мова може йти не про конституційну, а про парляментську кризу.

20 січня Г. Северинсен і Р. Вольвенд закликали депутатів Верховної Ради провести політичну реформу відповідно до українського законодавства. „Головне, щоб зміни були внесені конституційними шляхом, – зазначила Г. Северинсен. – Чотири роки тому ПАРЕ уже обговорювала внесення змін до Конституції України. Якщо це відбувається неконституційним шляхом, то Рада Европи буде ставитись до цього серйозно", – сказала вона.

За словами Г. Северинсен, під час перебування в Україні представники ПАРЕ запропонували опозиції і більшості „сісти за стіл переговорів – це основний демократичний принцип". Вона також сказала, що „не дуже справедливо вносити зміни до Конституції перед виборами президента. Конституцію не можна змінити так швидко, як переодягнути сорочку", – сказала Г. Северинсен про прискорення процесу внесення змін до Основного закону. Вона також застерегла від силового протистояння у парляменті: „Краще уникати ситуації, коли парлямент стає дискредитованим, бо якщо звичайні люди подивляться на події, то у них складатиметься враження, що парлямент не працює".

(Закінчення на стор. 3)

Джерела і причини чуток щодо Леоніда Кучми

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 16 січня Україну і діяспору охопила хвилею чутка про те, що у Німеччині пішов з життя Президент України Леонід Кучма, відсутність якого в Україні тривала найдовше за весь час його перебування на найвищій посаді – 22 дні, від 27 грудня 2003 року до 17 січня. Всупереч чуткам прес-служба АПУ 16 січня повідомила, що Президент України повернеться до Києва наступного дня. Проте 17 січня, о першій годині ночі, на російському веб-сайті www.newsinfo.ru з'явилася коротка вістка: „За повідомленням наших джерел в Німеччині, три години тому на операційному столі в Баден-Бадені помер Президент України Леонід Кучма".

Ця ж інформаційна агенція „НюзІнфо" повідомила також, що інформація не може вважатися офіційною, оскільки її не підтвердив Київ. З'явилися різні версії щодо джерела інформації: від дзвінка з Баден-Бадена чи посольства західньої держави до посилання на Бі-Бі-Сі та „Голос Америки".

Люди почали телефонувати в клініку, де Л. Кучма проходив реабілітацію, щоб перепитати, чи не зафіксовано в готелі чи клініці смертей. Інформацію також активно перевіряли в українських журналістів чужоземні ЗМІ, зокрема „Le Monde". В Інтернеті цю чутку активно обговорювали на форумах.

Як відомо, в листопаді 2003 року в київській урядовій лікарні у Феофанії Л. Кучма перейшов операцію розтину фіброзних зростків органів травлення, 7 грудня залишив лікарню і 27 грудня поїхав в Баден-Баден. Бурхливе поширення чутки про смерть Президента насувало припущення, що її поширюють цілеспрямовано, усіма можливими каналами. Склалося враження, що хтось за кулісами політичного життя створює вигідне для нього інформаційне середовище щодо життя і здоров'я Президента.

17 січня Л. Кучма повернувся в Україну, але різні припущення щодо його здоров'я не зникли. Цьому сприяло й те, що він не спілкувався з пресою, мав вигляд втомленої людини.

Ще після операції, 17 листопада 2003 року, в Києві журналісти відвідали Л. Кучму вже на четвертий день, а до „Макс Ґрюндіґ клінік" в Баден-Бадені, де лікувався Л. Кучма, пресу не допустили. Лікар Пітер Маврер, 52 роки, гастроентеролог, який лікував Л. Кучму, в інтерв'ю на телеканалі „1 плюс 1" сказав: „Президент України виглядає на 45-50 років, має атлетичну будову тіла, а люди такої

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Протести проти ракетного палива

ПАВЛОГРАД. – З ініціятиви екологічних організацій у Павлограді, Дніпропетровська область, 17 січня відбулося віче, учасники якого вимагали вивезти за межі міста 5 тисяч тонн твердого ракетного палива, оскільки воно становить небезпеку для довкілля та їхнього здоров'я. П'ять тисяч тонн твердого ракетного палива накопичилося на павлоградських хемічному та механічному заводах після ліквідації, згідно з міжнародними угодами, стратегічних ракет СС-24, що залишилися в Україні від радянських часів. Передбачалося, що ракетне паливо буде утилізовано за американською технологією, що поширюється на промислову вибухівку. Ці роботи фінансували США. Проте влітку минулого року американські фахівці, посилаючися на необхідність вивчення риску, неочікувано залишили Павлоград. Припинилося і фінансування. З приводу цієї ситуації до Президента США звернувся Леонід Кучма.Тим часом екологічні організації Павлограда, які й раніше твердили про небезпеку, закликали мешканців міста вимагати від влади вивезення токсичного палива за межі міста. За результатами опитування, ці вимоги підтримує 77 відсотків павлоградців. Частина з них, протестуючи, звинуватила керівництво України у нехтуванні здоров'ям своїх громадян. У резолюції павлоградці зажадали відмовитися від плянів утилізації ракетного палива в їхньому місті, називаючи його „малим Чорнобилем". Вони мають намір надіслати цю резолюцію Президентові України.

На Прикарпатті протестують власники книгарень

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Власники книгарень на Прикарпатті, що торгують україномовними виданнями, протестують проти запровадження податку на продаж українських книг. Згідно з постановою Верховної Ради, з 1 січня книгарні, що торгують україномовними виданнями, сплачують податок на додану вартість. Це означає, що книги українською мовою в середньому подорожчають на 20 відсотків. Російськомовна література таким чином стане значно дешевшою за українську. І це при тому, що україномовним книгам належить лише 8 відсотків книжкового ринку. Видавці та власники книгарень на Івано-Франківщині заявили, що розпорядження про надання пільг українським видавцям, підписані Президентом Л. Кучмою, не діють. Коментуючи прийняття постанови, власник івано-франківської книгарні „Українська книга" Ігор Майгутяк наголосив, що його книгарня таким чином опиняється на межі банкрутства, як і десятки інших книгарень. Тепер власники видавництв, які друкують книги українською мовою, готують звернення до депутатів Верховної Ради, щоб вони скасували своє рішення. Видавці та власники книгарень переконані, що прийняття такої постанови – це черговий наступ на національну культуру.

Залякування на Закарпатті

МУКАЧЕВО. – 15 січня вранці вчинено напад у Мукачевому Закарпатської области на автомобіль журналіста Івана Береца – прес-секретаря усуненого з посади голови міста Василя Петьовки, повідомив регіональний осередок бльоку „Наша Україна". Зловмисники розбили переднє бокове скло, понишпорили в автомобілі, але нічого не вкрали. Журналіст розцінює цю пригоду як залякування. Він пояснив, що кілька днів тому його викликало нове керівництво Мукачевого і висловило незадоволення з приводу того, як у засобах масової інформації висвітлювалися події довкола конфлікту у міській раді. Наразі міліція розслідує факт злочину.

Генпрокуратура анулювала результати розслідування справи Г. Ґонґадзе

КИЇВ. – Доповідачі ПАРЕ, які цими днями перебувають в столиці України, висловлюють стурбованість відсутністю прогресу в розслідуванні справи про вбивство журналіста Георгія Ґонґадзе. 20 січня Ганне Северінсен сказала, що напередодні вони зустрілися з Генеральним прокурором Генадієм Васильєвим. „Ми не отримали жодних новин. Єдина новина – те, що вдалося з'ясувати Святославові Піскунові – ці дані анульовані". За її словами, „нам здається, що питання Г. Гонгадзе просто знято. У жовтні, коли С. Піскун був у Страсбурґу, він оптимістичним тоном, говорив про розслідування справи Г. Ґонґадзе. Тепер прокурор і Генпрокуратура взяли інший тон, і це розчаровує", – додала Г. Северінсен. На питання, чи казав Г. Васильєв про нову експертизу плівок Миколи Мельниченка, Г. Северінсен сказала: „Єдина новина – новин немає". Водночас 20 січня зранку прес-служба Генпрокуратури повідомила, що Генеральний прокурор України Г. Васильєв поінформував членів делегації Парляментської Асамблеї Ради Европи про хід розслідування вбивства журналіста Г. Гонгадзе і проведення додаткової експертизи записів екс-майора держохорони М. Мельниченка.

У 2003 році населення України зменшилося на 345 тисяч осіб

КИЇВ. – Станом на 1 грудня 2003 року в Україні проживало 47 млн. 658.3 тис. осіб. За січень-листопад 2003 р. чисельність населення зменшилася на 345.2 тис., у тому числі внаслідок природного скорочення – на 321.6 тис. осіб (93.2 відсотка загального зменшення), та міграційного – на 23.6 тис. (6.8 відсотка). Про це 20 січня повідомили у Державному комітеті статистики України. За інформацією згаданого комітету, природне скорочення населення у січні–листопаді 2003 року зазначено в усіх регіонах країни. Рівень природного скорочення знизився, насамперед, через підвищення народжуваности. Якщо у січні–листопаді 2002 р. на 1000 жителів припадало 8.1 народжених, то у січні–листопаді 2003 р. – 8.6. Разом з тим у країні спостерігалося і зростання смертности. Протягом січня–листопада 2003 р. на кожну тисячу жителів вмирало 15.9 осіб проти 15.5 у відповідному періоді попереднього року. Упродовж 11 місяців 2003 р. спостерігалося збільшення числа зареєстрованих шлюбів (з 6.8 до 7.6 на 1000 жителів) і водночас – зменшення числа розлучень (з 3.8 до 3.7 на 1000 жителів). Обсяг міграційного відпливу населення зменшився, порівняно з відповідним періодом 2002 р., на 8.2 тис. осіб.

На святі Хрещення Господнього

19 січня, коли віруючі України святкували день Хрещення Господнього, священики освятили води озер, річок і морів, а люди здійснили омивання в освячених водах. На фото: провідник опозиції Віктор Ющенко купається в ополонці щойно освяченого озера в передмісті Києва – Феофанії. *Фото УНІАН*

Більшість українців кажуть „ні" ідеї Медведчука-Симоненка

КИЇВ. – Громадяни України майже одноголосно виступають за те, щоб обирати президента всенародно, а не в парляменті. Про це свідчать результати соціяльного опитування, проведеного фондом „Демократичні ініціятиви" і фірмою „СОЦИС". За те, щоб президента обирало населення України на загальнонаціональних виборах, виступає 88.7 відсотка. За те, щоб президента обирала Верховна Рада, виступають 5.6 відсотка громадян. Саме це, серед іншого, пропонує законопроєкт політичної реформи Віктора Медведчука і Петра Симоненка. У тому, що посада президента взагалі не потрібна, переконані 1.1 відсотка. Ідею провести референдум щодо скасування посади президента висунула Комуністична партія. Громадян також спитали, як має бути ухвалено рішення про зміни до Конституції щодо процедури обрання президента. За те, щоб це вирішувалося на загальнонаціональному референдумі – 80.4 відсотка українців. 8.8 відсотка опитаних вважають, що рішення про такі зміни до Конституції може приймати ВР. Для 10.8 відсотка було важко відповісти на це запитання. Опитування було проведено з 26 грудня 2003 року по 5 січня 2004 року, тобто після голосування підняттям рук за зміни до Конституції у першому читанні. Воно було поведене за вибіркою, що представляє доросле населення України за основними соціяльно-демографічними показниками і охоплює всі регіони України. Всього було опитано 1200 осіб. Похибка репрезентативности не перевищує 3 відсотки.

Цікава статистика збору зерна в Україні

КИЇВ. – Згідно зі звітом Державного комітету статистик від 13 січня, у 2003 році в Україні зібрано 20.2 млн. тонн зерна, включно з кукурудзою, або 47 відсотків менше, як рік перед тим. Збір їстівного зерна у 2003 році зменшився на 17.5 млн. тон, або 78 відсотків до мінімальної кількости 5 млн. том. Також кількість фуражу зменшилась до 15.2 млн. тонн, або 6.5 відсотка менше, ніж у 2002 році. Збір зерна збіжжя в Україні знизився на 82 відсотки до 3.6 млн. тонн, жито знизилось на 58 відсотків, до 624,300 тонн, ячмінь зменшився на 33 відсотки, до 6.8 млн. тонн, а овес – на один відсоток, до 933,200 тонн. Одначе збір проса в Україні збільшився на 210 відсотків, до 340,800 тонн, кукурудзи – на 60 відсотків до 6.9 млн. тонн, гречки – на 50 відсотків, до 311,00 тонн, а рижу – на 11.3 відсотка, до 84,000 тонн.

В. Пінчук і О. Франчук борються проти СНІДу

НЮ-ЙОРК. – Народний депутат України, власник телекомпанії ICTV і зять Президента України Віктор Пінчук і засновник благодійного фонду „АнтиСНІД" і донька Президента Олена Франчук від імені України 15 січня взяли участь у засіданні „круглого столу" керівників провідних медіа-корпорацій і громадських організацій. Засідання відбулося з ініціятиви Генерального секретаря ООН Кофі Анана і дало початок першій ґльобальній медіа-кампанії проти ВІЛ/СНІД. В. Пінчук заявив про готовність ICTV ініціювати регіональний рух телемедіа в Східній Европі, де, за даними ООН, кількість інфікованих ВІЛ/СНІДом складає 1.5 млн. осіб, і тільки в 2003 році було інфіковано 230 тисяч. Говорячи про важливість залучення світових провідників до просвітницької і профілактичної праці, В. Пінчук запросив Генерального генсекретаря ООН звернутися до української молоді зі закликом боротися з „чумою XX століття". За підсумками „круглого столу" була підписана декларація, у якій учасники зустрічі взяли на себе зобов'язання розширити просвітницьку й інформаційну діяльність в області, поглибити розуміння проблеми ВІЛ/СНІДу і його профілактики. Сьогодні ВІЛ/СНІДом у світі хворіють 40 млн. осіб, з яких 2.5 млн. – діти до 15 років.

За повідомленнями інформаційних агентств

Джерела...

(Закінчення зі стор. 1)

статури легше переносять післяопераційні стани. За три тижні реабілітації у нього не було ускладнень зі здоров'ям". Лікар розповів, що Л. Кучма перейшов інтенсивний фізіотерапевтичний курс і відновив свої сили.

Усе ж Олександер Сушко в київській інтернет-газеті „Український монітор" пише: „Якщо Л. Кучма й справді серйозно хворий, то ключовою проблемою наступних місяців, окрім конституційної реформи, буде проблема реґентства. У випадку непрацездатности Президента акції донецької групи істотно зростають, оскільки тимчасово виконуючим обов'язки Президента, згідно з Конституцією, стане В. Янукович. Водночас СДПУ(о) намагатиметься забезпечити реґентство В. Медведчукові до президентських виборів. Щасливе повернення Л. Кучми з лікування на дає надії на швидке спростування чуток щодо стану його здоров'я. Навіть якщо ці чутки безпідставні, вони стають інструментом маніпулювання урядом, опозицією і громадською думкою з метою дезорієнтування провідних політичних гравців і створення сприятливого психологічного та інформаційного тла для посилення позицій тих, хто знає правду про здоров'я Президента і чітко уявляє свою мету перед виборами".

У прес-службі Президента заперечили чутки про погіршення його здоров'я і процитували слова Леоніда Кучми про те, що він ставиться до таких тверджень „з певною часткою гумору".

На офіційному веб-сайті Президента України зазначено, що в дні перебування в Баден-Бадені він працював з документами, зустрівся з деякими офіційними особами, обговоривши питання, що стосуються українсько-німецьких взаємин. Зокрема ішлося про двосторонні консультації на найвищому рівні, що мають відбутися наступного місяця.

Л. Хм.

Президент України Леонід Кучма 17 січня біля літака, на якому він щойно прибув на летовище „Бориспіль" з Німеччини, де проходив курс післяопераційної реабілітації. *Фото УНІАН*

Президент...

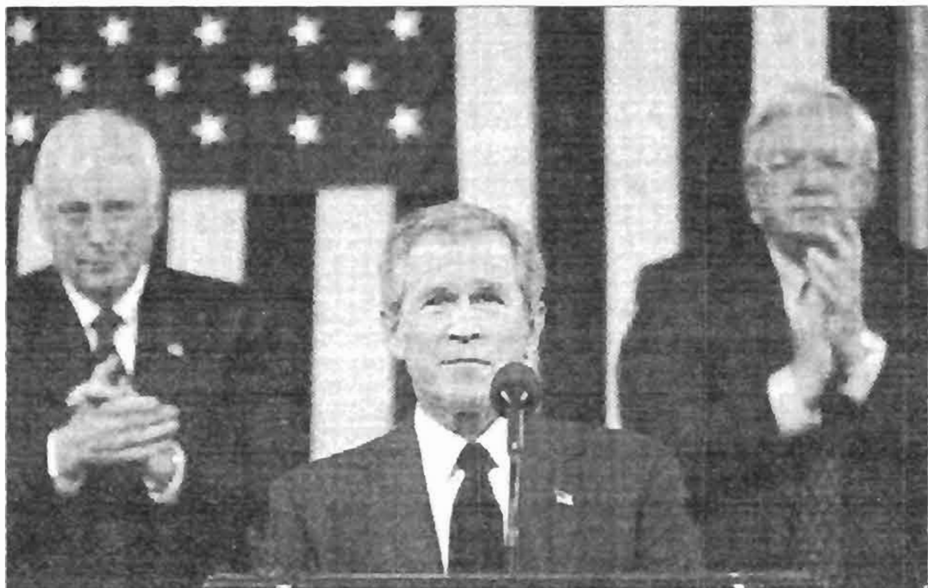
(Закінчення зі стор. 1)

надію пригнобленим і зміцнює безпеку в самій Америці.

Ключовим успіхом США і їхніх союзників Дж. Буш назвав повалення режиму Садама Гусейна в Іраку. Іракський народ отримав довгоочікувану і вистраждану свободу, і починає розбудовувати демократію, а сили коаліції ведуть боротьбу проти залишків баасистського режиму і прихильників С. Гусейна, який перебуває в американському полоні. Президент пообіцяв і надалі забезпечувати американські війська, розміщені за межами країни, усім необхідним для успішного продовження боротьби з тероризмом.

Відповідаючи на закиди про те, що Америка не залучає міжнародну спільноту до розв'язання іракської проблеми, Дж. Буш згадав десятки країн коаліції, у тому числі й Україну, які надіслали своїх миротворців чи допомагають фінансово у відбудові країни. Він також згадав Лібію, високо оцінивши її рішення добровільно відмовитись від зброї масового знищення.

Значну частину звернення цього разу, у рік виборів, було присвячено внутрішнім проблемам, близьким для більшости американців – створенню нових місць праці, розвитку системи охорони здоров'я і освіти. Президент Дж. Буш заявив, що після певної стагнації економіка країни знову міцно стає на ноги. У третьому кварталі 2003 року економіка зростала найшвидше за останніх 20 років. „Американська економіка міцнішає і зростає, ті зменшення податків, які ви ухвалили у Конгресі, працюють".

Президент Дж. Буш, зліва – віце-президент Дік Чейні, справа – керівник республіканської більшости в Палаті представників Денис Гастерт *Фото: White House Press Office*

Він запропонував податкові пільги для людей з низькими прибутками, щоб вони могли дозволити собі медичне обезпечення, однак сказав, що було б неправильно мати державну систему охорони здоров'я. Крім того, Дж. Буш порекомендував зміну до Конституції, котрою було б заборонено законодавчими установами і судами визнавати одностатеві шлюби. Також вийшов з вимогою, щоб Конґрес прийняв його радикальну зміну стосовно нелегальних імігрантів.

Майже кожну тезу Дж. Буша Конгрес вітав тривалими оплесками, республіканці мають зараз більшість у Сенаті, пропозиції адміністрації легше оформити у вигляді законів, і виглядає на те, що останнє звернення Президента стало фактично його передвиборчою платформою, з якою він піде на переобрання на другий термін на виборах у листопаді.

Відразу після промови зі завваґами від Демократичної партії виступили Ненсі Пелосі, керівник демократів у Палаті представників, і Том Дешл, провідник демократів у Сенаті. Вони обидвоє підтвердили слова Президента Дж. Буша про те, що стан Унії є справді сильним, але це завдяки американському народові. Скритикували дії Президента стосовно війни в Іраку, зокрема недостатнього спорядження війська, що бере участь в тому конфлікті. Гостро осудили представлений Дж. Бушем економічний плян, завважуючи, що демократи мають для цього альтернативи. Також осудили пляни освіти, медичного забезпечення для літніх віком осіб і брак місць праці.

Х.В.–Ф.

Сесія...

(Закінчення зі стор. 1)

Голосування зфальсифіковано?

15 січня члени регламентного комітету Верховної Ради рекомендували голові Володимирові Литвину анулювати свій підпис під рішеннями парляменту, прийнятими 24 грудня 2003 року, зокрема під рішенням про попереднє схвалення законопроєкту про внесення змін у Конституцію, і повернутися до розгляду трьох законопроєктів про політичну реформу на наступній сесії.

На прес-конференції 15 січня перший заступник голови регламентного комітету Сергій Сас (фракція БЮТ) повідомив, що 14 січня відбулося спільне засідання представників трьох підкомітетів із питань регламенту парляменту, на якому обговорювалися події в парляменті 23-24 грудня. За його словами, учасники засідання виявили низку грубих порушень законодавства, допущених керівництвом парляменту та народними депутатами.

Депутат повідомив, що в комітет надійшло одне звернення і 12 заяв народних депутатів про розгляд питання, що стосується порушення регламенту, Конституції та законодавства при розгляді питань 23-24 грудня в парляменті. Крім того, сказав він, до регламентного комітету переданий лист міністра закордонних справ України Костянтина Грищенка, який теж стосується процедури підготовки, розгляду та ухвалення рішення щодо законопроєкту про внесення змін у Конституцію.

С. Сас зазначив, що 14 січня на заплановане засідання комітету з затвердженим порядком денним не з'явилися представники більшости та комуністів (співвідношення представників опозиційних фракцій і фракцій більшості в комітеті становить 50:50 – по шість представників опозиції, а також більшости та комуністів), тому для проведення засідання не було відповідного кворуму. Водночас, за його словами, щоб укластися в терміни розгляду цього питання, було прийняте рішення про проведення засідання трьох підкомітетів.

У свою чергу, заступник голови комітету, член фракції „Наша Україна" В. Коваль зазначив, що аналізував підписи депутатів під текстом постанови про зміну способу голосування і дійшов висновку, що візуально підписи 10 народних депутатів не збігаються з підписами, які зберігаються в їхніх особистих справах.

Крім того, за словами депутата, у голосуванні в сесійній залі шляхом підняття рук не брали участі голова В. Литвин і його перший заступник Адам Мартинюк. (Як повідомлялося, за постанову про зміну способу голосування в парляменті проголосувало 227 народних депутатів.) Як зазначила член парляментського комітету Галина Гармаш (фракція Соцпартії), члени лічильної комісії парляменту також не були присутні в сесійній залі під час голосування руками.

Членами регламентного комітету зафіксовано, що 24 грудня о 10 год. ранку пленарне засідання не було відкрито головою Верховної Ради. Крім того, проєкти законів про внесення змін у Конституцію, внесені до порядку денного пленарного засідання, не були роздані народним депутатам.

Голова, не відкриваючи ранкового пленарного засідання цього дня та не оголошуючи порядку денного, вніс на розгляд питання про попереднє схвалення законопроєктів про внесення змін у Конституцію. Крім того, представники регламентного комітету встановили факт підробки документів. Зокрема, заявляють у комітеті, у парляменті зареєстрували проєкт постанови про зміну способу голосування за законопроєктами з політреформи, що припускав проведення голосування іменними бюлетенями, проте натомість зареєстрували інший проєкт постанови, який пропонував проголосувати по цьому законопроєкту підняттям рук.

Регламентний комітет хоче ознайомити з висновками про порушення при голосуванні з політреформи Г. Северинсен, ПАРЕ, Евросуд і готує подання в Конституційний суд.

За матеріялами ЗМІ

АМЕРИКА І СВІТ

Джон Кері переміг в Айові

ДЕ МОЙН, Айова. – Прихильники Демократичної партії в штаті Айова 19 січня в першому з низки голосувань по цілій країні, що мають визначити кандидата від демокраичної партії на президентських виборах у листопаді, засвідчили велику підтримку сенаторові Джонові Кері. Сенатор Дж. Кері здобув 38 відсотків голосів прихильників демократів у штаті. На другому місці – сенатор Джон Едвардс, а попередній фаворит і колишній губернатор штату Вермонт Говард Дін – на третьому. Конгресмен Дік Гепгардт відстав від решти – опинився на четвертому місці і припинив свою виборчу кампанію. Десятки тисяч мешканців штату голосували на людних зборах у громадських місцях, школах та приватних будинках. Кандидат, який здобув тут найбільшу підтримку, навряд чи буде офіційно висунутий партією демократів як опонент Президента Джорджа Буша на виборах. Але гарний вислід громадської підтримки в Айові привабить більші гроші і додасть ваги змаганню кандидата в інших штатах. Двоє інших сильних кандидатів на демократичну номінацію – сенатор ДжоЛіберман і відставний генерал Веслі Кларк – долучаться до змагання в Ню-Гемпширі – наступному штаті, де відбудеться голосування.

„Спирит" уперше пересувався поверхнею Марса

ВАШІНҐТОН. – Як повідомило американське космічне агентство НАСА, подолання трьох метрів шляху космічним апаратом тривало пів години. Шестиколісний робот декілька разів зупинявся для фотографування. 20 січня марсохід почав вивчати велетенську скелю, щоб визначити її хемічний склад та мінерали, з яких вона зформована. Головна мета експедиції – з'ясувати, чи була колись на Марсі вода, а значить, чи існували умови для виникнення життя на цій плянеті.

Напади на війська коаліції

БАГДАД, Ірак. – Внаслідок вибуху автобомби поблизу головного штабу очолюваної американцями коаліції, 18 січня загинули 31 особа. Вибух влаштовано смертником. Більшість загиблих - іракці; двоє з них працювали для міністерства оборони США. Поміж загиблих принаймні двоє американців. 60 осіб поранені. Бомба вибухнула, коли люди чекали на час початку праці, щоб увійти до споруди. Цей напад є найбільшим за числом жертв від середини грудня, коли було схоплено колишнього іракського провідника Садама Гусейна. Штаб коаліції розташовано в палаці, який раніше належав С. Гусейнові. Крім того, того ж дня у Тікріті внаслідок вибуху бомби в авті загинули двоє іракців і один дістав тяжке поранення. Складається враження, що іракці плянували напад на американську варту, але бомба вибухнула завчасно. Військовий речник США висловив думку, що білий „Мерцедес", в якому стався вибух, був використаний у попередніх нападах на очолювані американцями коаліційні війська. Один із загиблих – родич С. Гусейна. З Базри повідомили, що там поранено двох британських вояків - одного тяжко - внаслідок вибуху міни на узбіччі під час несення варти. Легкі поранення отримали також два службовці іракської поліції.

США просять ООН повернутися до Іраку

НЮ-ЙОРК. – Головний адміністратор США в Іраку Пол Бремер долучився 19 січня до членів іракської Урядової ради на переговорах з Генеральним секретарем ООН Кофі Ананом. Вони обговорили американський плян повернути владні повноваження іракцям до кінця червня, а також – можливе залучення Об'єднаних Націй до відбудови Іраку . Офіційний Вашінґтон прагне, щоб ООН підтримала американський плян передання влади в Іраку іракцям. Американці також хочуть повернення ООН до Іраку, але Кофі Анан каже, що пріоритетом є питання безпеки. Одначе аналітики твердять, що К. Анан дав до зрозуміння, що прохання прислати експертів ООН до Іраку буде прийнято. Об'єднані Нації припинили свою діяльність в Іраку після спустошливого нападу на багдадське представництво ООН у серпні, коли загинули понад 20 людей та голова представництва ООН Серджо де Мелло в Багдаді.

Ізраїль має намір вшанувати пам'ять жертв Голодомору

НЮ-ЙОРК. – Вшанування пам'яті жертв Голодомору в Україні з нагоди його 70-ої річниці – тема, яка зберігає широке світове звучання та продовжує привертати міжнародну увагу, зокрема у рамках Організації Об'єднаних Націй. Цими днями з підтримкою вшанувати трагедію Українського народу виступила делеґація Ізраїлю. У листі Постійного представника цієї країни при ООН підкреслюється, що Ізраїль поділяє прагнення вшанувати цю трагедію, щоб мати впевненість, що такі жахливі події більше ніколи не повторяться.

Скандал у музеї

СТОКГОЛЬМ, Швеція. – Міністерство закордонних справ Швеції вимагає від Ізраїлю пояснень після того, як ізраїльський посол пошкодив художній об'єкт у стокгольмському музеї. 16 січня Зві Мазель, ізраїльський посол у Швеції, жбурнув освітлювальну лямпу у художню інсталяцію, яка являє собою басейн з кров'ю, де плаває човник з портретом палестинської терористки-самогубці. Ця інсталяція, на думку посла, цілком виправдовує терористів-самогубців, масові убивства представників ізраїльського народу. Прем'єр-міністр Ізраїлю Арієль Шарон схвалив дії ізраїльського посла в Швеції, який пошкодив суперечливий твір мистецтва у стокгольмському музеї. Арієль Шарон назвав інсталяцію прикладом антисемітизму. Інсталяція є експонатом виставки, пов'язаної з конференцією з питань геноциду, що розпочалася цього тижня. Ізраїльські посадовці заявили, що їхня країна може відмовитися від участи в конференції, якщо інсталяцію не заберуть з виставки. Організатори виставки відмовилися це зробити, заявивши, що погроза ізраїльтян є спробою обмежити свободу вираження.

Майкл Джексон з'явився у суді

САНТА МАРІЯ, Каліф. – Американський співак Майкл Джексон 16 січня постав перед судом за звинуваченнями у розбещенні неповнолітніх. Запізнившись на 15 хвилин, М. Джексон став перед судом і заперечив усі звинувачення. Суддя Родней Мелвіл оголосив з цього приводу своє обурення, підкресливши, що поведінка М. Джексона, нагадує розпещеного 14-річного юнака. Адвокат М. Джексона перепросив суд за поведінку свого клієнта і запевнив, що спізнення більше не повториться. М. Джексон був звільнений під заставу в 3 млн. дол. Його було заарештовано минулого листопада після того, як родина підлітка поскаржилася на те, що їхній син став об'єктом статевих зазіхань з боку співака. Арешт М. Джексона в листопаді став одним з найгучніших скандалів у „шов-бізнесі". Адвокати співака заявили, що М. Джексон відкидає усі звинувачення. Співак стверджує, що його звинувачують люди, які сподіваються на цьому заробити великі гроші. На слухання Санта-Марія з'їхалися тисячі шанувальників Джексона.

Змагання за літню Олімпіяду 2012 року

ЛОНДОН. – Дев'ять міст, сподіваються проводити Олімпійські ігри 2012 року. 16 січня оприлюднено подробиці пропозицій. У списку: Париж, Лондон, Ню-Йорк, Москва, Ріо-де-Жанейро, Мадрид, Стамбул, Гавана та Ляйпціґ. Міста подали на розгляд свої найкращі можливості, і кореспондент Бі-Бі-Сі каже, що це буде найвидовищнішим змаганням в олімпійській історії. Лондон є одним з кандидатів, але фаворитом зараз вважають Париж. Церемонія оприлюднення пропозицій відбулася з участю британського прем'єра Тоні Блейра в приміщенні Королівської опери. Ріо-де-Жанейро пропонуватиме проводити змагання на всесвітньо відомому пляжі Копакабана, Ню-Йорк вихвалятиме краєвиди Брукліна, а Париж – свою красу і спортивні об'єкти. Міжнародний олімпійський комітет має вирішити у травні, які міста будуть офіційними кандидатами на проведення ігор. Остаточне визначення міста-організатора Олімпіяди планується у липні 2005 року.

США вимагає змінити плян щодо боротьби з ожирінням

ЖЕНЕВА. – Всесвітня Організація охорони здоров'я відклала затвердження пляну боротьби з ожирінням після застережень, висловлених США. За оцінками фахівців, принаймні 300 мільйонів людей у світі мають небезпечно надмірну вагу, багато з них в результаті ожиріння помре від хвороб, яким можна запобігти. ВООЗ прагне, щоб уряди країн світу звернули увагу на проблему, заохочуючи здоровий спосіб життя та змушуючи виробників харчових продуктів зменшити вміст цукру та жиру. Делеґат від США на зустрічі ВООЗ у Женеві назвав пропозицію добрим початком, однак зауважив, що вона не згадує про особисту відповідальність людей за здорове харчування. Критики твердять, що США намагаються знівелювати ініціятиву під тиском з боку найбільших виробників харчових продуктів.

Можливі нові розташування військ США

ОМСЬК, Росія. – Росія занепокоєна можливим наближенням американських військових баз до російських кордонів, заявив 15 січня міністер оборони Росії Сергій Іванов на прес-конференції в Омську. За його словами, Вашінґтон поінформував Москву про можливу передислокацію своїх військових баз з Німеччини до Польщі, Румунії та інших східньо-европейських держав. Президент американського комітету НАТО Брюс Джексон, перебуваючи у Грузії, повідомив, що окрім Румунії та Польщі, американські війська можуть бути розташовані і в Болгарії. Передбачають, що ці війська США будуть залучені до акцій в Афганістані та Іраку.

Фінансовий директор фірми „Енрон" зізнається

ВАШІНҐТОН. – Один із звинувачених у справі корпорації „Енрон", у якій було виявлено багатомільярдну недостачу, визнав себе винним. Чільний фінансовий керівник фірми „Енрон" Ендрю Фастоу 14 січня уклав угоду з американськими федеральними прокурорами, згідно з якою він отримає десять років тюрми. Одна зі слідчих, Леслі Колдвел, сказала: „Головний фінансовий директор „Енрону" визнав себе винним, визнав свою ролю в розвалі „Енрону", визнав, що впродовж довгого часу він разом з іншими приховував те, в якій спіралі смерти перебувала корпорація". Е. Фастоу визнав, що переказав 45 мільйонів долярів на власний рахунок та рахунки своєї родини і друзів. Його дружині висунуто менш серйозні звинувачення. Слідчі сподіваються, що його показання проллють світло на діяльність ще вищого керівництва компанії. Скандал навколо „Енрону" похитнув світові ринки.

Білорусь може залишитись без російського газу

МІНСЬК, БІЛОРУСЬ. – Переговори уряду Білорусі та російського „Ґазпрому" про створення спільного газотранспортного підприємства зайшли у глухий кут. Внаслідок цього не було підписано контракт на постачання „Ґазпромом" газу до Білорусі на 2004 рік. Росія також відмовилася ґарантувати потрібні Білорусі обсяги постачання газу. Не дійшовши компромісу з офіційним Мінськом щодо участи в приватизації білоруських маґістральних ґазопроводів, з нового року „Ґазпром" взагалі зупинив постачання свого газу до Білорусі. Він лише дозволив продавати газ через свою трубопровідну систему незалежним російським компаніям „Ітера" та „Транснафта" за ринковими цінами – близько 50 долярів за тисячу кубометрів ґазу в обсязі 2 мільярдів кубометрів на місяць. Суперечка точиться довкола маґістральних трубопроводів „Белтрансгазу", контрольну частину якого прагне придбати „Ґазпром" за 600 мільйонів долярів. Цю суму пропонує „Ґазпром", але білоруський уряд бажає отримати за них до 3 мільярдів. Тому Мінськ бажає вирішити всі газові суперечки з Росією до виборів.

За матеріялами ЗМІ

Український банк: аритметика майбутнього

У понеділок, 12 січня 2004 року, чикаґська фінансова установа „MB Financial, Inc." повідомила про придбання чикаґського 1-го українського Федерального щадничого банку „Певність". Банк „Певність" у своїх активах має приблизно 500 млн. дол., а з об'єднанням з „MB Financial" їхні спільні активи сягатимуть 5 блн. дол.

Президенти обидвох фінансових установ – Юліян Куляс від Банку „Певність" і Мічел Файгер з „MB Financial" підкреслюють своє вдоволення з приводу цього рішення, хоча несподіване повідомлення спричинило неабиякий фурор у чикаґській українській громаді. Нижче подаємо з цього приводу коментар Марії Климчак, ведучої радіопрограмою „Українська хвиля" в Чикаго і одного з активних авторів нашої газети.

Юліян Куляс

12 січня 2004 року українську громаду миттєво облетіла вістка про те, що 1-ий Федеральний Щадничий Банк „Певність" зливається з великим американським банком „MB Financial Inc". Інтернет-видання повідомило про купівлю „Певности" за суму 139 млн. дол.

Відомо, що такі новини відразу ж викликають багато запитань, відповіді на які президент 1-го Федерального щадничого банку „Певність" Д-р Юліян Куляс дав на радіо „Українська Хвиля."

Насамперед, хотілося дізнатися про мотиви такого кроку однієї з найсильніших фінансових установ української діяспори, яка станом на 30 вересня 2003 року нараховувала у своїх активах 495 млн. дол.

Історія створення цієї фінансової організації завдячує поколінню еміґрантів, що прибули до Чикаго після Другої світової війни. На ідеях патріотизму будувалися банки та інші організації, що стали фундаментом життя у громаді. Від того часу, коли перший вкладник в "Певності" відкрив ощадний рахунок, минає 40 років. При цьому треба відзначити, що сама ідея створення банку у Чикаго мала щасливий початок. Пройти шлях американського фінансового ринку було дуже непросто. Домогтися довіри - вкрай складно, та „Певність" зуміла отримати високі оцінки та показати, як необхідно працювати на ринку, щоб забезпечити собі довіру власників капіталу. На початках свого існування у цього банку з'явилася можливість мати сильне керівництво, вибирати надійних позичальників, що були ґарантом стабільности української банківської системи у США.

Тема банку стоїть на порядку денному у нашій громаді сьогодні. Д-р Ю. Куляс повідомив, що протягом кількох останніх років дирекція та керівництво „Певности" почали відчувати занепокоєння з приводу значного збільшення темпів капіталу великих фінансових корпорацій. Ситуацію ускладнили очікуване підвищення вимог до банківської праці в цілому, демографічні зміни в околицях місцерозташування банку та відділень -і українські фінансисти почали уважніше оцінювати свої ризики.

Напрошується запитання: – чи існує риск банкрутства для „Певности" при таких активах ? Президент стверджує, що на сьогоднішній день – ні –, але беручи під увагу результати консультантів-аналітиків, які уважно вивчали фінансову спрможність установи на найближчі п'ять років, то висновки не зовсім обнадійливі. Менші банки все більше втрачають позиції через конкуренцію з боку альтернативних фінансових підприємств, і доказом цьому є злиття багатьох етнічних банків із корпораціями. В гірших випадках вони просто закриваються, як це сталося з багатьма організаціями в українській діяспорі. Продовжуючи думку, д-р Ю. Куляс зазначив, що „Певність" є першим українським банком, що зробив цей крок, а першим завжди все робити тяжко. Теперішня ситуація не є винятком - це обдуманість і виваженість у рішенні, попереду ряд складних процедур, але головне, що ми стараємося створити позитивне середовище як для громади, так і для усіх наших членів і співробітників. Зливаючись із сильним партнером, активи якого становитимуть 4.8 більйонів дол., ми залишаємося Українським Банком при „MB Financial".

Від того, що відбулося, можна перейти до найцікавішого – коментарів і оцінок значимости цієї події для української громади.

Сентимент втрати „свого" особливо гостро передається переживаннями старшого покоління. З іншого боку, молодше покоління, при всій повазі до українського банку, користується послугами американських банків. Очевидним виходом дирекція „Певности" вважає залучення своїх ресурсів до банку „MBF", що має у Чикаго і передмістях 36 віддлень, додавши до них чотири своїх.

Президент „MBF" М.Файгер дав високу оцінку філії у Філядельфії, яка надаліноситиме теперішню назву. Усім власникам цінних паперів та акцій пощастило якнайбільше, бо їх вартість зросла втричі і одна акція продається сьогодні по ціні 35.25 дол.

Варто окремо виділити фундацію „Спадщина", яка створена при банку з метою фінансового забезпечення та підтримки громади. Фундація працюватиме незалежно від „MBF", виділяючи щорічно більш ніж 500 тисяч дол. на українські музеї, церкви, школи, культурні проєкти, молодечі організації тощо.

„MBF" зобов'язався дати 1 млн. дол., до фундації після проведених трансакцій щодо злиття.

(Закінчення на стор. 10)

Єдиний економічний простір: наслідки для України

Катя Василакі

У березні 2003 року в Ялті відбулися переговори президентів України, Росії, Білорусі та Казахстану, так званої Співдружности Незалежних Держав (СНД). Під час цих переговорів було підписано договір про створення Єдиного економічного простору (ЄЕП). Безумовно, йдеться про факт, який має важливе економічне та політичне значення не тільки для держав–учасниць цього договору, але й для інших країн світу. У цій статті зроблено спробу розглянути деякі аспекти економічної перспективи трьох держав – України, Росії та Польщі в контексті можливих наслідків підписання згаданого договору.

Якщо брати до уваги аналізу статистичних показників, то нову форму об'єднання чотирьох посткомуністичних держав утворено не з економічних міркувань, а радше з політичних.

З політичної точки зору тяжко передбачити, що корисного Україна як незалежна держава може отримати від вступу до ЄЕП. Зрештою, економічні вигоди від утворення ЄЕП також досить сумнівні. Про це свідчать результати економічних досліджень, які дозволяють об'єктивніше бачити можливі перспективи дальшого екомічного розвитку України як учасниці цього союзу.

Про автора: Катя Василакі закінчила з відзначенням Колюмбійський університет, факультет економіки та математики. Проходила стажування при Українському відділенні Міжнародного Валютного Фонду у Києві. Працює дослідником економічних проблем у Відділі міжнародних досліджень Федерального резервного банку в Ню-Йорку. Член НТШ-А.

Народний депутат України, голова Комітету Верховної Ради з питань євроінтеґрації України, колишній міністер закордонних справ України Борис Тарасюк сказав: „Українські та російські учасники переговорів мають зовсім різні поняття, що це таке ЄЕП. Українська сторона під цим має на увазі зону вільної торгівлі, а російська - спільну валюту, спільну митницю і таке інше. Це зовсім інші поняття, і я думаю, що на цьому ґрунті обов'язково з'являться проблеми".

Розглянемо окремі сторони ЄЕП як новоутворення. До найважливіших, з економічної точки зору, належать наступні три катеґорії: грошова політика, ринкова інтеґрація та торгівля, кожна з них має свої „плюси" і „мінуси".

Грошова політика. Україна ризикує опинитися в руках Росії, яка намагатиметься насамперед створити єдиний грошовий простір. Грошова політика, тобто процентові ставки, які встановлюються Центробанками України та Росії, були дуже подібними, майже збігалися з 1994 року. А це і є необхідною умовою для спільного грошового ринку.

Наслідком спільного грошового простору може бути фіксація української гривні до російського рубля. Це змусило б Україну відмовитися від контролі в ділянці власної грошової політики, хоч така контроля є вкрай необхідною для боротьби зі спадами економіки та інфляцією.

Якщо Україна зафіксує гривню за рублем, вона не зможе реґулювати свою процентову ставку. Це зумовлено тим, що процентова ставка зв'язана з обміном валюти. Якщо країна змінює свою процентову ставку, це впливає на обмін валют. Але в єдиному грошовому просторі валюта країни є зафіксованою. Якщо б за цих умов в Україні відбувся спад економіки або інфляція, вона б виявилася безпорадною.

Ринкова інтеґрація. В Україні на кожну тисячу населення припадає лише три приватизовані компанії, в Росії - шість, а в Польщі - 35. Підприємці щороку зустрічаються з такими проблемами, як постійне втручання держави у приватний сектор, великі податки, низький економічний попит, часті перевірки, часто змінюване законодавство, труднощі

(Закінчення на стор. 23)

Не забуваймо про 22-ге січня

В історії кожного народу є дати, на котрі доконче треба орієнтуватись, ніколи їх не забувати, бо вони поглиблюють зміст нашого життя і дають нам моральну силу. Такими датами є дні 22 січня 1918 і 1919 років, пов'язані з IV Універсалом і Актом злуки всіх українських земель. Тоді в Києві було проголошено відновлення державности і соборности – об'єднання усіх наших земель в одну державу.

Четвертий Універсал проголосила Українська Центральна Рада в Києві 22 січня 1918 року. Сталося це тоді, коли вже майже рік існувала Українська Центральна Рада в Києві, котра створилася після лютневої революції в Московщині ще 17 березня1917 року. Ось декілька речень з Четвертого Універсалу прочитані проф. Михайлом Грушевсьшким: ...„Народе України! Твоєю силою, волею, словом, стала на землі українській Вільна Українська Республіка... Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого не залежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу...

Тодішні українці мали почуття національної чести – свідченням того були кілька сотень (приблизно 600 юнаків) студентської молоді та кадетів юнацької військової школи, що вирушили з Києва на північ, щоб зупинити ворога і дати змогу українській державній владі організувати військову силу для оборони Української держави. Так дійшо до геройської битви під Крутами 29 і 30 січня 1918 року, що юнацькою кровю зросила крутянські поля і дала невмирущу силу Актові 22 січня. Ці крутянські герої не вагалися віддати своє молоде життя, щоб оборонити волю і державну незалежність України. Епілогом тієї частини Визвольних змагань України був Базар 1921 ріку, де 359 українських вояків, що були учасниками Зимового походу, згинули від московських куль, але ніхто не поклонився піти на службу ворогові, яка могла врятувати їм життя. Той момент – це великий і сильний капітал, який закладає основи під вічність Нації.

Наступний 22 січень 1919 року був тільки логічним висновком у тій події української державности. Дві гілки українського народу, що впродовж століть чужих окупацій вдержалися при існуванні, виявили свою політичну зрілість і Актом 22 січня 1919 року об'єдналися в одну нероздільну, соборну Державу Українського Народу. Це свято національно-державної єдности-злуки двох частин України, що постала на уламках царської Росії і цісарської Австро-Угорщини, стало визначною історичною подією в житті українського народу. Це була справжня перемога державницької ідеї народу, що ніколи не згасала в його серці.

У проголошені Акту злуки двох частин України взяла участь 65 членна, делегація з Прикарпаття, серед делегатів український діяч Лев Бачинський, заступники Української Національної Ради Західноукраїнської Народної Республіки – Василь Стефаник, Петро Шикерик-Доників з Гуцульщини. На Софійській площі перед представниками усіх верств народу галицька делегація зачитала врочисту заяву: „На цій історичній площі столичного города Києва стаємо оце ми, законні й вішглініми голосами нашого народу обрані представники Західної України – Галичини, Буковини і Закарпатської Русі, та доносимо Вам і запевняємо прилюдно перед усім народом України, перед усім світом і перед лицем історії, що ми, український нарід Західно-українських земель, будучи одною кров'ю, одним серцем і одною душею з усім народом Української Народної Республіки, власною нашою волею хочемо і бажаємо обновити національну і державну єдність нашого народу, що існувала за Володимира Великого і Ярослава Мудрого, до якої стреміли наші великі гетьмани – Богдан Хмельницький, Петро Дорошенко та Іван Мазепа... Від сьогодні Західня Україна лучиться в одно нерозривне тіло, в Соборну й Суверенну Державу..."

Ціісторичні факти засвідчують, що український народ ніколи не забув стремлінь багатьох поколінь – стати господарем своєї землі в суверенній незалежній державі Україна.

24 серпня 1991 року Верховна Рада України проголосила відновлення незалежної самостійної соборної держави Україна – стремління багатьох поколінь стали дійсністю. Не даймо найбільшому нашому ворогові, що сидить таки десь у темних закамарках сердець народу і в дні зусиль утвердження молодої держави вилазить гадом зневіри у власні сили, бажанням особистих амбіцій і наживи, запроданства та обманства.

Тому нині, напередодні цьогорічних святкувань 13-ої річниці відновлення та проголошення подій 22 січня 1918 і 1919 років, доконче треба оновити та усвідомити свою національну українську гідність у всіх галузях державницького життя, починаючи з мови – основної конечности самостійної суверенної незалежної держави, і тоді зайняти своє місце серед вільних народів світу.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про нову телевізійну зірку

Хто із читачів „Свободи" сидів у „Йорданські дні" вдома з огляду на сильний холод та, розуміється, постійно заглядав у телевізійний апарат, що там нового та цікавого показують, то мусів бачити, як і я, цікаву світлину яйця, що його невідома рука розбиває об землю, а воно у скорому темпі замерзає.

Світлина дуже нагадує смаження яйця на якомусь невідомому вільному приряді, і треба пояснення фотографа, щоб зрозуміти, що у природі так холодно, що яйце просто замерзає, розпочинаючи від білка, а кінчаючи на жовтку. Цю картину чи пак цей короткий епізод показували до знудження в новинках телебачення з послідовністю і точністю, навіть не пояснюючи її словами, бо слова тут були зайві.

Отож у минулому тижні температура на східньому узбережжі Північної Америки була така низька, що... розбите яйце на відкритому просторі землі негайно замерзало і робило у телебаченні враження, немов воно всмажилося. Скільки тисяч людей, що у цих холодних днях сиділо при апаратах телебачення, оглядало цю картину та скільки їх відчувало цей сильний холод, що опанував східнє узбережжя США, тяжко нам вгадати.

Але у цих „Йорданських днях" проблема надсподіваної хвилі холоду, яка не трапляється так часто на цьому узбережжі, була постійною темою розмов, подій та вісток у всіх засобах інформації та Інтернетом ішла по цілому світі, а вже особливо до наших близьких в Україні. Бо яке ж це диво, що у завжди холодному континентальному підсонні нашої України була набагато ступенів тепліша температура, як у лагідному надморському Ню-Йорку, що ще так недавно грів нас неприродним у грудні теплом? А ось тепер морозні, вітряні й сніжні дні лякають нас своєю непривітливістю та спричинюють не тільки складні умови праці та життя, але ще і кепські настрої.

Бо як тут можна мати гарний настрій на закінчення цілого святочного періоду, що тягнеться вже від 24 грудня, як так дошкуляє холод, сніг, ускладнення комунікації та ковзькі шляхи і хідники? Як можна усміхатися до сонця, яке ніяк не загріває, чи до синього неба, що ніяк не дихає привітливістю?

Але ця хвиля холоду на східньому узбережжі Північної Америки не є ані першою, ані останньою, тільки погані спомини скоро зникають з пам'яті, а гарні плекаємо довго-довго. От так і з теперішніми зимними вітряними днями. Скоро прийде весна, і ми будемо писати про її красу, забувши про цей непривітливий холод, що нас тримав у своїх обіймах у січневі дні.

Одного, однак, не забудемо – незвичної картини бідного яйця, що вилляте рукою телевізійного репортера на цю непривітливу замерхлу землицю – саме замерзло, щоб усім пригадати, який холод панував на американському континенті зимою 2004 року, а самому в цей спосіб стати телевізійною „зіркою".

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор —Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Кредитівка „Самопоміч" – це філія кредитівки у Дітройті

У числі 44 „Свободи" від 31 жовтня 2003 року появився допис Володимира Миговича з Сієтлу, Вашінгтон, під заголовком „Самопоміч" дійшла до західнього берега". У дописі говориться про українську кредитівку „Самопоміч", яка гарно працює у місті Кент, Ваш. На жаль, читач може дійти до висновку, що ця кредитівка є самостійною і появилася з допомогою голови Дмитра Григорчука, а також заходом кредитівки „Самопоміч" у Чикаґо, котра вишколила управителя нової кредитівки Мирона Пилип'яка.

З повною пошаною для кредитівки у Чикаґо мушу уточнити, що кредитівка „Самопоміч" у місті Кент, Ваш., є вже другий рік філією Української федеральної кредитівки „Самопоміч" у Мишиґені. Завдяки численним поїздкам декількох членів екзекутиви кредитівки „Самопоміч" у Дітройті – голови дирекції Богдана Лісовського, скарбника Любомира Липецького та головного менаджера Бориса Блюя встановлено тісний контакт із українськими жителями Сієтлу та їхнім представником Мироном Пилип'яком. Сам М. Пилип'як та деякі працівники філії відбули практику у головному бюрі кредитівки „Самопоміч". Кредитівка „Самопоміч" у Дітройті покривала і далі покриває основні кошти заснування та існування цієї філії. Це вияснення ніяк не зменшує вартости початкових інформацій, даних М. Пилип'якові видатним громадським діячем св. п. Володимиром Сохановим.

Основним і правдивим фактом є те, що філія української кредитівки „Самопоміч" у Кенті була заснована і існує завдяки праці і фінансовій підтримці української кредитівки „Самопоміч" в Дітройті.

Зенон Василькевич,
Дітройт, Миш.

Щирі вітання і добрі надії

У перші дні нового року до „Свободи" надійшли вітання від читачів, адресовані усім, хто випускає і читає наш тижневик. Зокрема надіслали вітання **Управа НТШ в Америці, Роман Кухар** з родиною, **Василь Колодчин** з Ворену, Миш., голова об'єднання „Конґрес українців в Естонії" **Віра Коник**, головний редактор журналу „Бористен" **Фідель Сухоніс** з Дніпропетровська, **Раїса Руденко, Павло Дорожинський** з Києва, редакція тижневика „**Новий шлях**" з Канади та ін.

І. Констанкевич зі Львова, якому „Свобода" допомогла (ч. 42) у розшуках о. Івана Констанкевича, одного зі засновників „Свободи", разом з вітанням написав подяку за опублікування його листа (ч. 42), на котрий вже відгукнувся І. Совірка з Ворену, Миш., і вислав цікаві вістки про сестру о. Івана.

Від **В. Долбин** з Бруклину, Огайо, надійшло вітання Митрополита Дніпропетровського і Криворізького УПЦ КП Адріяна, виголошене 28 листопада 2003 року в Києві на Другій міжнародній науковій конференції, присвяченій Голодоморові в Україні.

Нарис до образу Патріярха Мстислава в молитві – тема листа художника **Василя Барабаша** з Ню-Йорку (надіслав він також копії двох образів).

Політичне життя України викликало листи до редакції **Сергія Бруня** з Києва, який повідомляє про зустріч членів ОУН столиці з народним депутатом Миколою Жулинським, **Богдана Ґолди** з Ліндену, Н. Дж., який переслав копії двох критичних листів письменника Володимира Яворівського від 17 січня і 14 квітня 2003 року до Президента України Л. Кучми (листи були зачитані з трибуни Верховної Ради), виконавчого директора об'єднання „Рівненське земляцтво" **Святослава Ващука** з закликом створити осередки цього земляцтва в усіх країнах світу.

Григорій Репа з Карнеґі, Па., у листі до Л. Кучми закликає його узяти гетьманську булаву і перед Софіївським собором у Києві принести присягу на вірність Україні.

Ірина Борис з Хоросткова Львівської області надіслала сценарій вечора, на якому було вшановано мецената Михайла Палія, уродженця цього міста.

Зі Львова прийшов лист від президента Фонду збереження історико-архітектурної спадщини міста **Андрія Салюка**, який пише про збір коштів на реставрацію львівських фонтанів: пожертви надійшли від львів'ян, які проживають у Києві, від журналістів, від Романа Хоміцького з Канади. Державний інститут консервації і реставрації „Конрест" вже впорядкував фонтан „Діяна".

Сергій Козак з Дітройту переслав допис Дарини Нижанківської про діяльність УВУ і зокрема захист докторської дисертації С. Козака.

З надією на пожертви для відновлення і будівництва церков написали ряд віруючих з України. Подаємо їх адреси для тих, хто хоче дізнатися, як можна допомогти цим громадам. Храм УГКЦ-пам'ятник воякам УПА плянують будувати у Івано-Франківську: **о. Роман Паньків,** 499 Lowell Rd., Warminster PA 18974. Громада УПЦ КП зводить церкву в Львів-Рудно: **о. Ігор Щерба,** вул. Володимира Великого, 24, Львів-Рудно, 79493 Ukraine. Коростишівська парафія УПЦ КП будує церкву Св. Трійці: **о. Валентин Колосовський**, вул. Карла Лібкнехта, 13, Коростишів, Житомирської обл., 12502 Ukraine.

Андрій Савченко з Городка на Поділлі надіслав вірш „Свобода" і прохання до охочих листуватися написати йому на адресу: вул. Громова–Сельського, 16, кв. 23, Городок, Хмельницької обл., 32000 Ukraine або електронною поштою – savchenko@gr.km.ua

Олена Войтович з Медисону, Вис., пропонує до визначення „батьки дитини", коли пишемо про нових членів УНСоюзу, додавати ще й „матері" або писати „родичі".

Дякуємо за листи!

Замість галасу дошукайтеся правди

Останнім часом телебачення України показує „патріотів України", які обурюються перейменуванням у Тернополі вул. Довгої на вулицю Воїнів дивізії „Галичина". На мою думку, це, перш за все, люди, які не знають і не хочуть знати історії держави, в котрій живуть, а просто хочуть себе показати, тому виявляють закостенілу московсько-більшовицьку пропагандистську оцінку-штамп стосовно будь-яких проявів національно-визвольної боротьби як у давніх, так і недавніх часах.

Згадаймо т. зв. „золотий вересень" 1939 року, коли „братислов'яни" зі сходу, „визволивши" галичан та волиняків з-під польського ярма, накинули своє ярмо, вдесятеро важче і гірше. Я ще був малим хлопцем, але пам'ятаю, як до нашого села Мокротина на Львівщині приїхали на автах вояки Червоної армії, зупинилися біля школи і роздавали школярам цукерки. Ми тоді не розуміли, що це була лише приманка. Старші односельці знали про приходьків з розповідей колишніх Січових Стрільців, що побували в московському полоні ще в часі Першої світової війни. Знали і про повалення ними проголошеної в 1918 році Української держави, про Голодомор у 1932–33 років, про репресії, що чинили більшовики супроти українського народу.

Нова влада, відчувши спочатку прохолоду, а згодом і опір галичан до більшовизації, уже через два-три тижні розпочала активний наступ на українців. Почались масові арешти та депортація населення в східні та північні райони СССР, заговорили про „кулаків", колгоспи, відокремлення церкви від школи і т. п.

Поспішно відступаючи перед натиском гітлерівців, в кінці червня 1941 року, сталінські головорізи закатували політв'язнів у переповнених тюрмах західніх областей України. За що і за яким правом тоді пролилася кров безборонних тисяч українських патріотів? Адже вони ще нічим не провинились перед московсько-більшовицьким режимом!

Опісля на українську землю ступив кований фашистський чобіт. Переконавшись, що український народ прагне мати свою власну державу і робить вже перші кроки для її розбудови, гітлерівська влада показала, що німецькі війська прийшли на Україну як окупанти, а не для підтримки Української незалежної держави. Почались арешти членів ОУН, їх ув'язнення або й знищення. Новий окупант нічим не відрізнявся від попереднього, а часом і перевершував його.

На заклик ОУН молодь Галичини при підтримці широких кіл місцевого населення стала до зброї на захист рідного краю від окупантів всіх мастей. Польська держава, яка панувала в Західній Україні понад 20 років, не допускала українців у військо до офіцерських вишколів, тому виникла потреба у досвідчених військових кадрах.

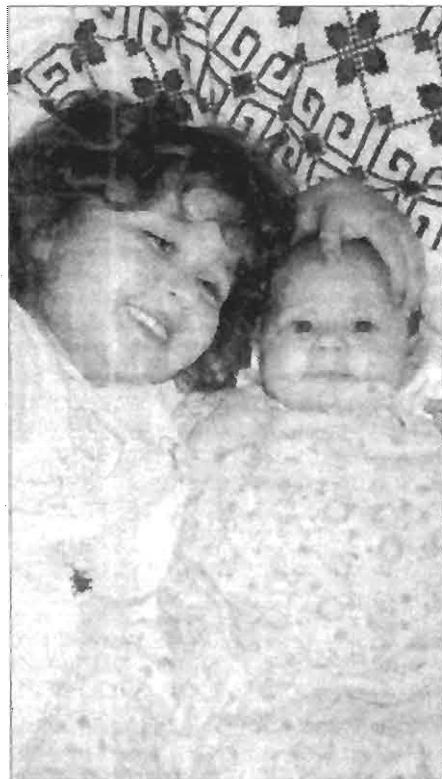
Про утворення Дивізії „Галичина" було оголошено 28 квітня 1943 року. Набір проходив тільки в Галичині і до дивізії входили тільки українці і тільки галичани. Провідник ОУН Степан Бандера категорично заперечував участь українців у війні на боці Німеччини, бо передбачав наслідки. І водночас усвідомлював, що без вишколеного війська, без достатньо досвідчених командирів, встрявати у війну проти двох окупантів буде нелегко. Чим закінчилася Друга світова війна знаємо, хто з історії, а хто з власного досвіду.

Були ще війни. Гинули українці в Афганістані, Чехословаччині, Югославії, багатьох інших країнах через імперські примхи. Всі вони належно пошановані, а ще живі отримують певну пенсію та нагороди. А чим провинилися перед українським народом дивізійники, які жертвували собою за Україну, за її волю?!

Михайло Пахолок,
Бережани, Тернопільської обл.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Інеса Марія Ратевосян, стала новою членкою 434 Відділу Українського Народного Союзу. Свою другу внучку забезпечила бабуся Ірина Павлів з Монреалю, Канада. (На фото: Інеса Марія зі своєю старшою сестричкою Софійкою).

Андрійчик Стельмах, син Богданни Походай-Стельмах і Романа Стельмаха, народжений 18 жовтня 2001 року в Моріставні, Н.Дж., став новим членом 269 Відділу Українського Народного Союзу. Забезпечила свого племінника в УНС тітка Уляна Стельмах-Стек.

УВАГА!

Український Народний Союз шукає нижче поданих членів або їхніх спадкоємців. Якщо хтось має інформацію про них, просимо повідомити Головну Канцелярію УНСоюзу телефоном: (800) 253-9862.

Ви можете телефонувати також з питань придбання життєвого забезпечення в УНСоюзі.

Дякуємо за співпрацю -

Христина Е. Козак

Головий Секретар УНСоюзу

Ім'я та прізвище пошукуваних власників грамот	Відділ	Місцевість
Bartko Fred I.	20	Hamtramck, MI
Bavolack Adam	7	McAdoo, PA
Colonis Julia	358	Cleveland, OH
Gonas John S	176	Chicago, IL
Habko Michael	358	Cleveland, OH
Horyn Anna	361	New York, NY
Ivanitzki Pauline	361	New York, NY
Kopy Mary	361	New York, NY
Korejko Anastasia	94	Hamtramck, MI
Kulchytsky Maria	221	Chicago, IL
Lotocki De Veliugost Borys	361	New York, NY
Macirynska Jaryna	264	Carnegie, PA
Miranowich Anastasia	361	New York, NY
Mychajliuk John	292	Detroit, MI
Mysak John	412	Thorold, ON
Pohorecky Jaroslaw	432	Toronto, ON
Reszetylo Anna	361	New York, NY
Stodilka Anna	432	Toronto, ON
Tchir Mary	204	New York, NY
Worobey Vera	277	Hartford, CT
Zaremba Maria	131	Chicago, IL

Феномен Леоніда Кравчука

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – Зі свічкою в руках тяжко буде знайти в Україні людину, яка не знатиме, що десятого січня Леонідові Кравчуку сповнилось 70 років. Засоби масової інформації – телебачення, радіо, газети, Інтернет – в прерізні способи відзначали ювілей першого президента нинішньої України. В інтерв'ю з ювіляром, в розповідях інших, в кадрах старих зйомок ЗМІ показували життєвий шлях сільського хлопця з Рівненщини, який пробився в ієрархію Комуністичної партії, витримав тиск занепаду „непорушного Союзу" і очолив незалежну Україну.

Коли людині стукає „сімдесятка", її хребет часто-густо втрачає стійкість (з погляду фізіології). А Кравчук, натомість, випростовує свій хребет (образно кажучи). І то власне у зв'язку зі своїм ювілеєм. Бо насправді протягом останніх 2-3 років він робив враження, що здався, що смирно виконує доручення свого партійного лідера, голови Соціял-демократичної партії України (об'єднаної) Віктора Медведчука. Програвши президентські вибори 1994 року, Леонід Кравчук повернувся до Верховної Ради як депутат і тепер є керівником фракції СДПУ(о) в парляменті. Ця партія – цікавий феномен для політологів: у виборах до Верховної Ради здобула тільки шосте місце в пропорційному голосуванні, але при допомозі різних ресурсів – адміністративних та інших – назбирала велику фракційну групу з-поміж мажоритарних депутатів і здобула різного роду ключеві місця в місцевих радах і урядах.

Але СДПУ(о) – не моноліт. Минулого року один з її чільних членів, Олександер Зінченко, який став заступником голови Верховної Ради завдяки своєму членству в цій партії, поступово віддалився від неї, не приховуючи того, що не поділяв дій голови партії Віктора Медведчука. Також Леонід Кравчук декілька разів протягом минулого року не здійснив (або не захотів здійснити) котрихось бажань В. Медведчука – і „де факто" голосом від фракції об'єднаних соціял-демократів став молодий „цваняк" з Ужгороду (народився 1966 року) Нестор Шуфрич. Останніми місяцями Ледонід Макарович подався трохи в тінь. Але з приводу свого ювілею, здається, випростував хребет і купався у світлі прожекторів ЗМІ.

Ось приклад: останніми тижнями в Україні не втихають розмови про те, що Президент Леонід Кучма має можливість кандидувати на третю президентську каденцію. Цього, може, й не так хоче сам президент, як його оточення, в першій мірі – голова Президентської адміністрації Віктор Медведчук. І що, чи Л. Кравчук, як раніше, красномовно виправдує це „зелене світло" Конституційного суду, який своїм рішенням створив констернацію в країні? Не зовсім.

В довгому ювілейному інтерв'ю в газеті „День" від 10 січня Л. Кравчук схарактеризував рішення суду як „не правове, а політичне". А далі: „Висота відповідальности Конституційного суду – висота відповідальности, я наголошую – перед Конституцією, правом і демократією зараз не настільки висока, як цього хотілося б". Так спокійно висловився „Містер Злагода" Леонід Кравчук. А під будинком Конституційного суду демонстранти від опозиції і опозиційна преса гучно протестували проти рішення цього суду. Одинадцять суддів (чотири були проти) вирішили, що хоч Конституція не дозволяє претендентові на посаду президента кандидувати більше, ніж два рази, Леонід Кучма був обраний президентом тільки один раз (1999 року), після прийняття діючої Конституції 1996 року. Перша його каденція почалась за старої Конституції, або, як коментували це рішення транспаранти демонстратів під Конституційним судом, „Один плюс один дорівнює один".

І ще перший президент звернувся до совісти свого наступника: „Я не буду рекомендувати Президентові Кучмі, яке рішення приймати, — це його особиста справа. І справа досить делікатна сама по собі. Алe для мене, як для першого президента, найважливіше, щоб це рішення було на користь Україні, розвиткові демократії, щоб це було цивілізовано і щоб цивілізовані країни оцінили дії Президента Кучми як демократичні. Наслідком неправильного або неточного кроку в цьому випадку може стати – я невипадково говорив про 1654 рік – ізоляція від Заходу. Що в свою чергу відкриє нам одну-єдину дорогу – в обійми Росії. Це для мене як для людини, яка стояла біла витоків незалежности сучасної України, було б політичною трагедією".

Ну то як – є ще ж порох у порохівниці сімдесятирічного старійшини Леоніда Кравчука? (Нотатка для тих, які забули свої матуральні іспити і пластові проби: 1654 року Богдан Хмельницький взяв Україну під омофор російського царя, а згодом Тарас Шевченко докоряв йому за це у вірші „Якби то ти, Богдане п'яний...", бо наслідком було 350 років колоніяльного статусу України).

В інтерв'ю Леонід Кравчук також критикував заходи нинішної влади у спробах створити Єдиний економічний простір з Росією, Казахстаном і Білорусією, і ганебне трактування України Росією в замаху на острів Тузла („Тузла - це ж була ганьба для України? Ганьба!" – мовив просто, не злотоусто, Леонід Кравчук і навіть висловив думку, що реакція української влади в цій справі була невідповідною).

То, може, збирається Леонід Макарович розпрощатися з СДПУ(о) після такого виступу? Піде слідом за молодшим політиком Олександром Зінченком? В українській політиці все можливе, тому й вона така цікава.

Тим часом СДПУ(о) широко і гучно відзначило 70-річчя Л. Кравчука. Дмитро Лиховій, тонкий політичний спостерігач в опозиційній (назвімо її просто „ющенківською") газеті „Україна молода" порівняв телевізійні святкування ювілею до тих, які практикувалися за часів „дорогого Леоніда Ілліча" Брежнєва. Українське телебачення, – писав Лиховій у випуску від 13 січня, „не побоялося передати куті єлею, зробивши святкові репортажі про дитинство ювіляра, його заслуги, його відзначення держнагородами та вшанування однопартійцями головною новиною дня – у вечірньому випуску цьому присвятили майже 20 хвилин, при тому що звіт про решту українських та світових подій втиснувся максимум у 400 секунд".

І це тільки на найбільшій телемережі України. А були ще окремі розмови з Леонідом Макаровичем у друкованих і електронних ЗМІ, де він в подробицях згадував події після московського путчу в серпні 1991 року, про його обрання Президентом України в грудні 1991-го, про зустріч з керівниками Росії й Білорусі на якій вони розбили Совєтський Союз. А в інтерв'ю в популярній газеті „Бульвар" (її тираж 570, 000 примірників) була мова і про те, як „ліберальний" російський поет Євген Євтушенко не хотів сісти за стіл з Л. Кравчуком, хіба що той пояснить йому, чому „розвалив Союз". І Л. Кравчук пояснив: „Держава, яка вбиває віру, нищить храми і закриває церкви, держава, яка робить все, щоб люди на найбагатшій у світі землі вмирали з голоду, яка нищить духовність і втручається у справи інших народів, і ще хоче, щоб усі жили за її правилами – далеко не взірцевими, така держава не має права на існування". (В газеті є фото: Євтушенко сидить за столом з Кравчуком).

Місце Леоніда Кравчука в історії України ґарантоване. Про нього не тільки вже багато написано, але й він сам чимало написав і тепер працює над ще одними споминами. Насувається питання: чому ж Леонід Кравчук тримається в партії СДПУ(о), яка не тільки діє як бульдозер в політичному житті України, але яку й не визнає міжнародний соціял-демократичний рух?

Леонід Кравчук присягає на вірність Україні
5 грудня 1991 року
Фото: архів „Свободи"

Одну з відповідей на це дала Лариса Скорик, чільний діяч періоду постання української незалежности, колишній депутат Верховної Ради, яка повернулася в архітектуру, але не раз виступає з політичними коментарями. На одній з програм про Л. Кравчука, вона нагадала, що перший президент простягнув руку рухівцям, але вони від нього відвернулися. То до якої партії мав увійти Леонід Кравчук? – запитала вона. Пішов до впливової. Зрештою, за переконанням він соціял-демократ.

В інтерв'ю для газети „День" Леонід Макарович сказав, що не поділяє деяких заяв своїх однопартійців, соціял-демократів. А коли зважити, що, наприклад, великий европейський соціял-демократ, канцлер Німеччини Ґергард Шредер не визнає СДПУ(о) „братньою партією" (йому ближчий провідник українських соціялістів Олександер Мороз), то не буде великою несподіванкою, коли Леонід Кравчук покине СДПУ(о).

Тут ще є така цікава деталь: Записане раніше revеляційне інтерв'ю Леоніда Кравчука в газеті „День" появилося вже тоді, коли було запізно міняти пляни партійних святкувань з сотнями троянд (символ СДПУ(о)) і тортом з 70 свічками, повними чарками і поцілунками чільних есдеків і камерами „своїх" телемереж.

Слідкуйте за дальшим розвитком подій у завжди цікавому і непередбачуваному політичному житті України.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Вшанували пам'ять жертв Голодомору

ГОЛИВУД, Фла. – 30 листопада 2003 року українська громада південної Фльориди зібралася в Українській греко-католицькій церкві Успіння Пресвятої Богородиці, щоб відзначити 70-ліття Голодомору в Україні, заподіяного московським режимом.

Владика Степан у сослужінні оо. Івана Чировського і Віктора Полярного, при участі вірних обох віровизнань, відправили Молебень за кращу долю українського народу і Панахиду за невинних дітей, матерів та батьків, замучених голодом. Після Богослужінь учасники відзначення перейшли до парафіяльної залі, де свідки страшного голоду розповіли присутнім про свої страждання у 1933 році. Церковний хор заспівав „Отче наш".

Першим доповідачем виступив Владика Степан, Єпископ Бориспільський Помісної Української Православної Церкви Київського Патріярхату. Він зокрема сказав: „Дехто з нас пережив те лихоліття сам, а дехто із нас, молодших, перейняв його від своїх рідних, що пережили і ніколи не могли забути того страшного голоду в країні пшениці, в країні врожаїв і працьовитих хліборобів.

Ніхто не знає й ніколи не довідається, скільки мільйонів дітей, жінок, старших віком і в розквіті літ померли голодовою смертю в тому пам'ятному 1933 році. Провина, всіх тих, хто загинув і хто в муках переніс усі ті страждання, була лише одна – вони були українці.

Щоб приховати це страхіття від закордонного ока чи вуха, уряд суворо карав тих, хто з острахом пробував говорити про це. Та все ж Захід знав про це й мовчки продовжував криваву торгівлю з людожерами. Тепер уже в цьому світі ми довідалися про це з тутешніх джерел, які свідчать про те, що були гуманні люди, які пробували сказати правду світові про той Голодомор в Україні, але „ситий голодному не вірив".

Александра Медвіть і Антоніна Гусак розповіли присутнім про пережите страхіття, а Ірена Туртяк англійською мовою переповіла слова А. Медвіть. Під звуки мелодії Віктора Петроненка і за мистецької хореографії сестер Дани та Карини Максимович з племінницями Катрусею та Тетяною Лотоцькими виконали танець, який передає біль трагедії 1933 року.

На закінчення церковний хор заспівав молитву „Вислухай Боже благання..." і всі учасники жалібної події, із запаленими свічками, обійшли три рази довкола храму, при співі „Святий Боже...".

о. Віктор Полярний

Візита Єпископа УПЦ КП Степана

ФІНІКС, Арізона. – 28 грудня в Арізону вдруге завітав перший в діяспорі Єпископ УПЦеркви Київського Патріярхату Степан з теплої Фльориди. Громада зустріла Владику Степана арізонськими червоними квітами, хлібом і сіллю, які піднесли діти під проводом заслуженої сестриці Віри Швець.

Голова церковної управи, молодий енергійний дипломат, вихованець діяспорного багрянівського ОДУМ-у Віктор Швець привітав гостя і разом з настоятелем, протопресвітером о. Іваном Кондрасевичем, привів до престолу. Співав хор під орудою диригента Олександра Сагуленка.

Службу Божу відправляли Єпископ Степан і протопресвітер Іван, а прислужували їм Василь Швець з онуками. В часі Служби Єпископ Степан нагородив протопресвітера Івана митрою і сказав, що від цієї хвилини він називатиметься митрофорним протопресвітером. Після Служби Божої і гарної проповіді, яку виголосив Владика Степан, відбувся обід, під час якого присутні обмінювалися думками і плянами дальшого життя громади.

Приміщення церкви уже замале, тому управа і всі парафіяни працюють над тим, щоб купити готову більшу або побудувати нову церкву та залю, а при ній бібліотеку-читальню, школу, музей. Єпископ Степан схвалив ці пляни і побажав віруючим щастя, більшої віри в себе та успіху.

Під час зустрічі були висловлені надії, що рік буде переломовим, і Україна з новим Президентом, справжнім сином Матері-України, зростатиме на віки вічні.

Яків-Аскольд Ємець

Український...

(Закінчення зі стор. 5)

Активи цієї фундації складатимуть 12. млн. дол. В раду директорів головної фінансової структури ввійде д-р Ю. Куляс. Усі послуги українським клієнтам надаватимуть рідною мовою. Керівництво українського банку вживатиме усіх заходів для підвищення його репутації та рівня обслуговування. Зваживши на непопулярний в українській громаді крок – є сподівання на розуміння і успіх.

Перший Федеральний щадничий банк „Певність" створив прецедент. Перефразувавши відомий вислів, можна сказати, що зроблене є чи не першим кроком для всього прогресивного в українському американському фінансовому секторі, оскільки продемонстровано напрям руху та доведено реальність виходу українського підприємництва на ринок великого капіталу. Тепер можна очікувати повторення позитивного досвіду від інших українських організацій, і не тільки фінансових. Поживемо – побачимо.

Патріярх Любомир кардинал Гузар - в будинку Пластової фундації

НЮ-ЙОРК. – 14 грудня 2003 року, на бажання Патріярха Любомира кардинала Гузара, члена 5-го куреня УПС „Червона Калина", відбулась його унікальна зустріч з братчиками – членами куреня. Незважаючи на несприятливу дощеву погоду, Патріярх завітав до своїх близьких пластових приятелів, які зібрались у великій залі дому Пластової фундації, щоб зустрітись з визначним членом куреня. Після привіту курінного, пл. сен. Богдана Михайліва, Патріярх поблагословив Божі дари. При вечері та в дружній атмосфері час пробігав швидко. Хотілось кожному присутньому обмінятись словом з Патріярхом. Присутні члени куреня „Червона Калина" з дружинами побажали Патріярхові здійснення його намірів в користь Української Церкви, українського народу та молодої незалежної Української держави.

На світлині (ряд перший, зліва): Туня Кебало, Люба Декайло, Ярослава Лучечко, Ольга Михайлів, Володимир Саф'ян, Анна Саф'ян; (ряд другий, зліва): Богдан Михайлів, Роман Комарницький, Орест Кебало, Юрій Яримович, Ігор Декайло, Іван Лучечко, Патріярх Любомир кардинал Гузар, Богдан Кекіш, Володимир Стойко, Миролюб Лозинський, Орест Побігушка.

пл. сен. Богдан Михайлів

Зустріч з родиною Катрусі Зарицької

ВОРЕН, Миш. – 15 листопада минулого року в Українському Культурному Центрі відбулися дві знаменні події: вшанування пам'яті Катрусі Зарицької, довголітнього в'язня совєтських таборів, та огляд мистецьких творів її сина, Богдана Сороки, професора Львівської академії мистецтв. При цьому присутні мали нагоду познайомитися і з самим мистцем, і з його донькою, Соломією Сорокою, скрипалькою, яка тепер живе в Мишиґені. Зустріч і виставку влаштували 45-ий Відділ СУА ім. Катрусі Зарицької та 50-ий Відділ СУА ім. Княгині Ольги. Програму відкрила Оксана Стельмах, голова 50-го Відділу, привітавши численних гостей, серед яких був і голова Центру Богдан Федорак, Почесний консул України в штаті Мишиген.

Наступним був виступ Стефи Король, голови 45-го Відділу СУА, яка розповіла про життєвий шлях Катрусі – пластунки, голови підпільного Червоного Хреста УПА, великої української патріотки, яка разом з чоловіком Михайлом пройшла крізь страшні випробування долі. Михайло загинув 1981 року у таборі в Мордовії, і тільки у 1991 році вдалося перевезти його тлінні останки до Львова; тепер він і його дружина спочивають у спільній могилі на Личаківському кладовищі. Про сумну долю Михайла і Катрусі написав вірш Яр Славутич, якого прочитала Віра Крива. До речі, про Катрусю недавно написала книжку Леся Онишко „Катерина Зарицька: Молитва до сина", її видало Видавництво „Світ", в серії „Подвижники національної ідеї". В ній читаємо: „Упродовж 25 років Катерина Зарицька намагалася і в умовах ув'язнення реалізувати себе... Оптимізм, сила духу й віра у краще майбутнє допомагали їй вижити... Мужність, тактовність і щире бажання допомогти, підставити своє плече кожному, хто цього потребував, були визначними рисами її характеру... Нам є на кого рівнятися".

За словами С. Король, найкращу характеристику собі і своїй дружині дав Михайло Сорока, кажучи: „Ми скрізь були разом, нас не лякали масові арешти, пацифікація, тортури, Картузька Береза, засніжені сибірські шляхи. Ми падали і знову піднімались, спільно дивились крізь брами в'язниці. Нестримний подих волі і любов до України рвали нас вперед".

Присутні оглянули документальне відео про життя Катерини Зарицької, зроблене в Україні. Воно так схвилювало усіх, що в залі настала повна тиша, лише де-не-де було чути, як дехто схлипував, витираючи сльози. Після показу відео мала виступати голова Окружної управи Лідія Казевич, але вона була так зворушена, що не могла говорити, і тоді до мікрофону підійшов Богдан Сорока і почав відповідати на запитання, доповнюючи свою розповідь спогадами про дитячі роки без матері та пізніші нелегкі роки, коли вона повернулася із заслання.

В кінці зустрічі публіка могла відпружитися, оглядаючи чудові гравюри та ліноритн Богдана Сороки. Окрема серія його творів присвячена зображенню типових дерев'яних українських церков, на інших бачимо карпатські краєвиди, а потім несподівано починаємо всміхатися: мистець створив цілу низку кумедних гномиків у чудернацьких убраннях. Мабуть, він успадкував цей український гумор від своїх батьків.

Ася Гумецька

Зліва: голова 50-го Відділу СУА ім. Княгині Ольги Оксана Стельмах, Соломія Сорока, голова 45-го Відділу СУА ім. Катрусі Зарицької Стефанія Король, Богдан Сорока.

УКРАЇНА І СВІТ

Харків і харків'яни

МУРМАНСЬК, Росія. – 14 грудня українська громада міста відзначила 350-ліття заснування Харкова. Напередодні цього вечора місцеве радіо надало мені слово для коротенького екскурсу в історію виникнення Харкова. Скориставшись нагодою, я запросила до зустрічі всіх, хто народився, жив, навчався або одружувався в Харкові. Прийшло стільки гостей, що нас усіх ледь вмістило приміщення. Святкова заля була прикрашена портретами наших славетних гетьманів і козацьких старшин та репродукціями картин з історії українського козацтва, вишитим портретом Т. Шевченка, мапою Харкова, кольоровими фотографіями зразків українського народного одягу і двома іконами, створеними мисткинею Катериною Ширко.

Концертну програму розпочали піснею „Про рідну землю" у виконанні нашого фолкльорно-етнографічного ансамблю „Лелеки". Далі я розповіла історію виникнення Слобідської України, послуговуючись рядками поеми Л. Костенко „Берестечко".

Всі присутні були приємно здивовані, що саме в Харкові у 1874 році колишній кріпак Лаврент'єв на повітряній кулі піднявся у повітря і пролетів над містом. Що єдиний у світі памятник футбольному м'ячеві постав також саме у Харкові. Не минула я згадкою особистостей, що уславили моє рідне місто, – філософа Г.С. Сковороду, політика і юриста Миколу Міхновського, художника Іллю Рєпіна, Євгена Квітку-Основ'яненка, співачку Оксану Петрусенко, людину європейської культури, режисера театру „Березіль" Леся Курбаса, розстріляного на сумнозвісних Соловках. На вечорі вклонилися ми пам'яті і відомого оперного співака Б. Гмирі, 100-ліття від дня народження якого символічно збіглося з Харківським ювілеєм.

Певна річ, не можна було не порушити теми асиміляції і зросійщення, яких зазнала моя Харківщина в совєтський період. Я згадала у своїй доповіді маловідомий історичний факт, коли в 1951 році 800 студентів Харківського університету відмовились складати іспити російською мовою. За це вони були покарані, а 33 з них, за рішенням „трійки", розстріляні. Сьогодні мій Харків занадто російськомовний...

Учасники вечора в Мурманську

Наша мурманська бандуристка Лариса Сичова дуже цікаво розповіла присутнім про талановитого харьків'янина, відомого письменника і бандуриста Гната Хоткевича, розстріляного большевиками у 1938 році. В пам'ять цього великого українця бандуристка виконала твори „Аве Марія" і „Посвята".

Народна артистка Росії Алла Журавльова (родом з Луганщини) закінчила Харківський державний інститут мистецтв. Вона пригадала ті незабутні враження, які залишили в її житті зустрічі з викладачами катедри акторської майстерности в 1956році, зокрема з Валентиною Чистяковою - дружиною Леся Курбаса та родичем Гната Хоткевича (його ім'я, на жаль, Алла Журавльова не запам'ятала). На крилах пам'яті ми всі разом побували біля величного пам'ятника Тарасові.

Родзинкою вечора було привітання юних українців, учасників дитячого ансамблю „Тарабанчик" з військового гарнізону „Оленяча Губа" і їх творчих вихователів Юрія і Ольги Листопадів. Сердечними оплесками заля дякувала за українські народні пісні доцентові Мурманського педагогічного університету Катерині Огніщенко. Дві авторські пісні під гітару виконала Наталя Мороз. Відомий мурманський поет Віктор Тимофєєв (також родом з Харківщини) прочитав свій чудовий вірш українською мовою. А другий вірш був присвячений темі відродження „Великої Росії". Шкода. Талановитий поет, міг би стати співцем історичної правди, але яничарська порча не минає і світлі уми...

Ніна Білан, як і я, народилася в Харкові. Хоч і була вона на час війни маленькою дівчинкою, але добре запам'ятала ті роки і цікаво розповіла про них. А піяністка Мурманської обласної філармонії Людмила Пастер (народилася також в Харкові) виконала пісенний шлягер „Харківський трамвай".

Спогади про рідне місто доповнили Володимир П'ятих – випускник Харківського державного інституту культури, та Олександер Драгун, який з гумором розповів, як парубкував, навчався і одружувався в Харкові. Там же він став батьком і лікарем (закінчив Харківський медичний інститут). Людмила Фелюгіна, яка закінчила Харківський державний університет, нагадала, що площа ім. Ф. Дзержинського - найбільша в Европі, але чи ж не час харків'янам змінити цю лиховісну назву?

Виступи хору перепліталися дотепним гумором у виконанні Володимира П'ятих та Петра Сиротюка і невеличкими сценками-інтермедіями з нашого творчого репертуару. Ала Шумлянська (з дому Виговська) разом з Людмилою Фелюгіною виконали жартівливу сценку на тему „парубки-дівчата". Дуже органічно вплелася в пісенний вінок вечора напередодні написана пісня про Харків в авторському виконанні Володмира Дудника. Живою українською мовою розповів, що народився на Харківщині і виконає пісню, з якої ще „пара іде, бо вчора почав писати, а сьогодні закінчив". Відтак поділився з нами згадками, як минулого року гостював у батьків, саме на Новий Рік. Спочатку, каже, батьки уважно слухали телевізійний виступ В.Путіна, аж ось з'явивсь Леонід Кучма і залунав гимн України. Підхопилися батьки на „струнко" і до сина також: „Ану встань, чи не чуєш? Гимн України!". „Ну, думаю, - таки ще не вмерла!".

Наші майстрині – вишивальниці подарували присутнім на вечорі харків'янам вишиті пам'ятні сувеніри, а художниця Катерина Ширко – створені нею ювілейні медалі.

Мені пригадалось незабутнє дитинство у Харкові: одна кімната, в якій ми мешкали всім родинним гуртом. Іноді приїздили вморені люди з маминого села, що на Сумщині: хто до лікарні, а хто – знайти бодай якусь працю на заводі, аби втекти з колгоспного ярма. Бракувало місця для спання, і тоді стелили кожухи на підлозі. І які ж тут снувалися розмови… А пісні! А згадки.. Сміялись і плакали... З журбою обіймалась радість - щедрі жнива родинної пам'яті!

Наталя Литвиненко – Орлова

В пам'ять жертв Великого голоду 1932-33 років

Спогади свідків про геноцид

Євген Федоренко

Зимою та ранньої весни 1933 року голодомор в Україні набрав нечуваного страшних розмірів. Щодня вмирали тисячі людей. Тисячі трупів лежали в хатах, на вулицях, на залізничних станціях. „Спецзагони" робітничо-селянської міліції не пускали до міста селян, які шукали якоїсь їжі, а тих, що пробивалися до міста, виловлювали й вивозили геть. Мільйони селян вмирали з голоду. Про це розповідають свідки, котрі вціліли від цього страшного народовбивства-геноциду. Їхні розповіді зібрані в двох томах „Білої книги про чорні діла Кремля" та в трьох томах свідчень перед Комісією Американського Конґресу. Наведу декілька свідчень, які були надруковані в газеті „Молодь Черкащини" в 1988 році:

Антоніна Поліщук (1925 р.), з села Бужанки Лисянського району: „У 1933-му наша мама шила ляльки для дітей і начиняла їх зерном, щоб те зерно не забрали. Але знаходили і забирали. У нас забрали бичка і в Сотницькому проваллі біля села зарізали. М'ясо забрали собі і з'їли ті, хто пограбував. У нас з голоду вмер батько, 14-літній брат Вася і дві сестрички – близнята Катя і Дуня, 1927 року народження. Їли ми бур'ян та водичку. Трупи вивозили на цвинтар. В одну яму по триста душ пхали...".

Я бачила одну гарбу, діти на ній були складені. Тоненькі, довгенькі обличчя, як у мертвих пташок, дзьобики гострі. Долетіли ці пташки до Києва, а що з того? Були серед них ще живі, пищали, голівки, як оловом налиті, теліпаються. Я сказала биндюжникові, а він рукою махнув: „Поки довезу до міста, затихнуть".

Тетяна Вдовиченко, (1911 р.), з того ж села: „Було, що й живих людей везли на кладовище та вкидали в братські могили. Так трапилось з Хотиною Ревенко. Коли приїхали по неї, вона була ще жива. Її стали тягти за ноги з хати до воза. „Куди ви мене тягнете? Дайте мені бур'ячка. Я їсти хочу. Я жити хочу", – просить Хотина. Вона була молода, не було їй ще й тридцяти років. „А що ми за тобою будемо ще й завтра їхать?" – гиркнули на неї і потягли за ноги до воза. Привезли на кладовище, вкинули в яму. Вона не впала, а ніби сіла і прихилилася до стіни. Її штурхнули ногою в голову, і тоді вона впала на спину. Мотрю Вдовиченко, теж живу, з двома ще живими дітьми, відвезли на кладовище і закопали. І таких випадків було немало".

Денис Лебідь (1914 р.), із Яблунівки Лисянського району: „Мене самого відвезли на кладовище і вкинули в братську могилу, та якось ще не закопали того дня. А йшов через кладовище приятель мій Яремій Станенко і витяг мене з ями".

Степанида Невмивана (1905 р.), з Жаб'янки того ж району: „В 33-му сусіда заманила до себе в хату, зарізала і з'їла мою доню, а було їй усього шість годочків. Як вели ту бусурманку в район, то вона витягала з-за пазухи шматки м'яса і їла, ще й приказувала: „Якби знала, ще й раніше була б наїлася". То міліціонери прямо на дорозі застрелили її".

Зупинимося тільки на цих свідченнях. Важко знайти в Україні таку селянську родину, в якій не загинув би хтось з голоду в 1933 році. На цьому місці хочу подати цитати в перекладі українською мовою живого свідка подій зі забороненого СССР твору російського письменника Василя Ґросмана „Все течет...". Цей твір появився на Заході в 1970 році.

Головний персонаж твору – росіянка, яку, як активістку, послали з Росії в Україну організовувати колгоспи. У формі відповідей на запитання вона розповідає про те, хто і де плянував масове нищення українських селян: „Хто вбивство масове підписав? Невже Сталін... такого наказу не те що цар, а й татари, і німецькі окупанти не підписували. А наказ велить – виморити голодом селян на Україні, на Дону, на Кубані, знищити разом з малими дітьми. Вказівка була забрати й увесь насінневий фонд. Шукали зерно, наче це не хліб, а бомби, кулемети. Землю штрикали списами, шомполами, всі підлоги поламали, в городах шукали теж. У декотрих забирали зерно, що в хатах було – в горшках, у ночвах насипане. У одної жінки хліб печений забрали, поклали на підводу й також у район відвезли. Вдень і вночі підводи рипіли, пилюга над усією землею висіла, але елеваторів не було зсипали на землю просто неба, а навколо патрулі озброєні ходять. Зерно від дощу намокло, горіти почало – не вистачило в совєтської влади брезенту мужицький хліб прикрити".Пограбувавши українських селян, зерно за вказівками Москви вивозили за кордон, запевняючи про „щасливе й радісне життя" в „комуністичному раї". В цей же самий час робітники в містах переступали через трупи померлих за ніч голодних селян, які, обминаючи охорону, пробивалися до міст, шукаючи хліба, і там вмирали.

„А ранком, – передає В. Ґросман розповідь активістки, – їздили биндюжники і збирали тих, що за ніч померли. Я бачила одну гарбу, діти на ній були складені. Такі, як я вже говорила – тоненькі, довгенькі обличчя, як у мертвих пташок, дзьобики гострі. Долетіли ці пташки до Києва, а що з того? Були серед них ще живі, пищали, голівки, як оловом налиті, теліпаються. Я сказала биндюжникові, а він рукою махнув: „Поки довезу до міста, затихнуть".

Ось як описує активістка вимирання села в книзі В. Ґросмана: „Завило село, побачило свою смерть. Усім селом вили... Бувало, вийду в поле, щоб свою пайку хліба (яку одержували активісти) з'їсти, і чутно: виють. Підеш далі, здається – озвісь затихло, пройду ще – і знову чутно стає, – це вже сусіднє село виє... Пішла по селу суцільна хвиля вмирання. Спершу діти, старі, потім середній вік. Спочатку закопували, а потім уже й закопувати перестали. Так мертві й валялися на вулицях, у дворах, а останні в хатах лишилися лежати. Тихо стало. Померло все село. Хто останнім умирав, я не знаю. Нас – тих, що в управлінні працювали – до міста забрали".

„Я, – веде далі свою розповідь свідок подій, – потрапила спершу до Києва... Туди звідусіль селянство повзло. Вокзали оточені охоронними загонами, всі потяги обшукують. На дорогах усюди застави – військо, енкаведе. Та однак добиралися люди до Києва – повзли полем, цілиною, болотами, лісками, щоб тільки застави обминути на дорогах... Вони вже ходити не могли, тільки повзли. А в місті – народ поспішає, кожен у своїй справі, а голодні серед них повзуть – діти, дядьки, дівчата, і здається, немов це вже не люди, а тварини якісь, що рачки ходять... Але це тільки щасливі доповзали до міста, один на десять тисяч. Та однак їм не було рятунку: лежить, було, голодний на землі, шепче щось, просить, а їсти він не може: окраєць поруч, а він уже нічого не бачить, „доходить".

А наступного року привезли переселенців із Орловської области, земля ж бо українська – чорнозем, а в орловських завжди – недорід. Дали їм вила і звеліли по хатах ходити й витягати тіла померлих

Винищене голодом і терором населення України Москва почала поповнювати переселенцями з Росії. П. Постишев, як спеціяльний секретар-інспектор з переселення при Наркомземі СССР керував переселенням росіян в Україну після катастрофи 1933 р.. Свідок подій розповідала про переселенців із Орловської области, що ними заселяли вимерле село: „Я довідалася, що пшеницю врожаю 1933 р. в колгоспі того села військо косило, тільки червоноармійців у мертве село не пускали, в шатрах стояли. Їм пояснили, що „епідемія була". Але вони скаржилися, що від села сморід жахливий іде.

А наступного року привезли переселенців із Орловської области, земля ж бо українська – чорнозем, а в орловських завжди – недорід. Жінок із дітьми залишили біля станції, а чоловіків повезли в село. Дали їм вила і звеліли по хатах ходити й витягати тіла померлих – покійники лежали, чоловіки й жінки, хто на підлозі, хто на ліжку. Сморід страшний у хатах стояв. Прибулі чоловіки собі роти й носи хустками зав'язували – стали витягати тіла, а вони на шматки розпадаються. Потім закопали ті шматки за селом... Коли вичистили від мертвих хати, привели жінок підлоги мити, стіни білити, все вони зробили як слід, а сморід стоїть.

Удруге побілили й підлоги новою глиною мазали, та не зникає сморід. Не змогли вони в цих хатах ні їсти, ні спати, повернулися в свою Орловську область, Та, звичайно, земля пусткою не лишилася, – земля ж бо яка!".

У вільному світі ще живі свідки народовбивства в Україні, які свідчили про цю національну катастрофу. Англієць Ґ. Джонс у лондонському „Дейлі експрес" писав про те, як він мандрував пішки по спустошеній Україні і бачив сотні сіл вимерлих або покинутих. В статті Малколма Меґріджа в англійському „Фортнайтлі рев'ю" писалося: „Під час недавніх відвідин України я трохи бачив той бій, що його провадить совєтський уряд супроти селян. Поле бою спустошене, як на справжній війні, і нищення провадиться далі. По один бік – мільйони селян, з тілами, спухлими від голоду. По другий бік – вояки, міліціонери, аґенти ГПУ, що виконують накази диктатури пролетаріяту. Вони накинулися на Україну, неначе сарана, і пограбували все їстівне; вони вистріляли і повиселяли тисячі селян, іноді цілі села; вони створили з найплодючішого краю в світі меланхолійну пустелю".

Це не були поодинокі вістки про нечуваний голод в Україні, але вільний світ не вірив численним західнім кореспондентам, які були свідками народовбивства в Україні. Пресовий корпус на чолі з В. Дюранті, головою московського бюра „Ню-Йорк Таймсу" і Л. Фішером, московським кореспондентом „Нейшен", вславився своєю допомогою совєтській пропаґанді приховати правду про голод в Україні. Совєтській брехні вірили поважні вчені, політики, навіть голови урядів. Досить згадати французького прем'єра Е. Еріо, який після відвідин кількох організованих комуністами „маскарадів" в Україні, заявив, що страшного голоду не було в Україні, і якраз у 1933 році Франція поновила „дружні взаємини" з Москвою, а президент Ф. Рузвельт визнав совєтський режим.

На українське село, життєву силу нації, була направлена тотальна розправа, бо ж Сталін писав, що „селянство являє собою основну армію національного руху". За допомогою народовбивства 1933 року Москва приступила до так званого „злиття" і нищення української нації в лоні російської.

Усе ж совєтському урядові не вдалося приховати диявольський плян народовбивства в Україні. Після Другої світової війни чимало свідків голодомору опинилися на Заході. З'явилися книги спогадів людей, котрі безпосередньо пережили цей штучний голод або знали про нього від членів родини, зокрема „Біла книга про чорні діла Кремля" в двох томах, а Д. Соловій в 1953 р. опублікував наукову працю про Голодомор.

Визначний вчений, автор відомого твору „Червоний терор" Роберт Конквест написав ґрунтовну працю про Голодомор в Україні під назвою „Жнива скорботи" в 1986 р. Українською мовою вона появилася в 1994 р. в Україні. Заслуговують на особливу увагу науково-дослідні праці історика Джейса Мейса, котрий згодом очолив Комісію Конгресу США з голодомору в Україні. Результатом праці комісії стали 3 томи зібраних і записаних і в 1990 році виданих свідчень очевидців і сучасників голодомору.

В Україні появилася праця Максима Сагайдака „Етноцид українців в СССР", а у 1976 року опублікований самвидавом у Києві меморандум Української Гельсінгської Групи, в якому написано, що „з перших років сталінської диктатури Україна стала ареною ґеноциду".

На підставі тисяч документів та свідчень тепер підтверджені причини і наслідки цієї трагедії в Україні – Голодомор був запланованою акцією сталінського режиму як геноцид українського народу.

Верховенство права в Україні: вперед чи назад?

В центрі політичного життя України продовжує залишатися, створюючи гостру напругу в суспільстві, складне, багатозначне питання внесення змін до чинної Конституції. Щоб допомогти читачам зрозуміти суть проблеми, пов'язаної з юридичними тонкощами, ми з вдячністю вмістили авторитетне слово судді Федерального Суду Претензій США Богдана Футея, який добре знає українську правну ситуацію, оскільки в середині 1990 років активно працював у тій групі українських юристів, котра готувала проєкт нової, першої Конституції незалежної України. У статті „Не слід легковажити волею народу" („Свобода", 26 грудня 2003 року, ч. 52) суддя Б. Футей проаналізував небезпеку, яку несе з собою втручання Конституційного суду України в політичні процеси, намагання провладних сил відібрати від народу право обирати президента прямими всенародними виборами. Суддя Б. Футей також відверто висловив свою думку з приводу рішення КС, яке дозволяє Л. Кучмі втретє кандидувати на посаду президента („Свобода", 9 січня, ч. 2). Нижче вміщуємо, поряд з іншими газетами та інтернет-виданнями, нову статтю цього шановного автора, в якій він, спираючись на свій великий професійний досвід, робить висновок, що сьогодні Українська держава перебуває, в розумінні верховенства права, на роздоріжжі: вперед, до зміцнення демократичного громадянського суспільства – чи назад, до обмеження людських прав і свобод.

На порозі 2004 року Україна опинилася на роздоріжжі: з одного боку – перспектива інтеґрації до європейської та міжнародної спільноти, з другого – перетворення на державу, що вибірково застосовує принципи верховенства права і нехтує ними на користь тих, хто знаходиться при владі. Про цю проблему найбільш очевидно говорить увага, яку привернули до себе нещодавні рішення Конституційного Суду України, а також події, що нещодавно мали місце у Верховній Раді (парляменті) України.

Кожен, хто має якесь відношення до України, або розглядає можливість взаємин з Україною, позбувається впевнености, котру дає послідовне застосування правосуддя у відповідності з конституційними ґарантіями та обмеженнями.

Конституція України чітко визначає, що Конституційний Суд є „єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні". До повноважень Суду належить „офіційне тлумачення Конституції України та законів України". Суд уповноважений також заслуховувати і вирішувати питання, що стосуються відповідности законів, указів Президента та інших правових актів Конституції. Рішення Суду є остаточними; їх авторитетність закріплена у статті 150 Конституції: *„З питань, передбачених цією статтею, [Суд] ухвалює рішення, які є обов'язковими до виконання на території України, остаточними і не можуть бути оскаржені"*.

З моменту початку діяльности Суду, тобто від 1 січня 1997 року, його Судді займали становище, що трапляється лише один раз за усю історію розвитку певної нації. Вони наділені унікальною можливістю формувати розвиток права і правової системи, подібно до того, як голова Верховного Суду США Джон Маршал визначив шлях розвитку правової системи Сполучених Штатів у рішенні Марбері проти Медісона, написаному двісті років тому. У перші роки свого існування Конституційний Суд з гідністю виконував покладені на нього великі та складні завдання. Зокрема у справі за позовом жителів міста Жовті Води Суд дав тлумачення трьом статтям Конституції, які у сукупності підтверджують право усіх громадян на звернення до судів для захисту своїх прав. У справі за позовом пана Устименка Суд постановив, що: 1) кожна особа має право на отримання інформації про себе, незалежно від того, чи така інформація знаходиться у володінні загальнодержавних та місцевих органів влади; 2) деякі положення Закону України „Про інформацію" слід розуміти як такі, що забороняють збирання, утримання та/або поширення будь-якої інформації про особу без її згоди. Нарешті, у 1998 році, під час розгляду справи щодо відповідности Закону України „Про вибори народних депутатів України", Суд відмовився розглядати положення зазначеного закону, яким встановлювався чотиривідсотковий бар'єр на представництво політичних партій у парляменті, оскільки такий розгляд вимагав би вирішення „політичного питання".

Проте найбільше значення для розгляду нинішньої проблеми має рішення Конституційного Суду у справі щодо сумісництва мандату народного депутата України з іншою державною посадою. У 1997 році Суд постановив, що народні депутати, обрані після 8 червня 1995 року, не можуть одночасно займати другу державну посаду. Суд пояснив, що Конституційний Договір, у якому вперше було закріплено заборону щодо сумісництва депутатського мандату, набрав чинности станом на 8 червня 1995 року і, отже, його положення були обов'язковими для народних депутатів, обраних після зазначеної дати. Водночас Суд зробив виняток для народних депутатів, обраних між 27 березня 1994 року і 8 червня 1995 року. Суд пояснив, що ці народні депутати мають право суміщати дві державні посади, оскільки таке сумісництво не було заборонене на час їх обрання до Верховної Ради.

З огляду на прицнипи, визначені розділом XII Конституції, а також у рішенні Суду у справі щодо сумісництва мандату народного депутата, останнє рішення, що дозволяє Президентові Л. Кучмі балотуватися на третій президентський термін, є необґрунтованим. Конституція зазначає, що рішення Конституційного суду є обов'язковими. Рішення Суду стосовно заборони подвійних мандатів не було скасоване, отже, – залишається чинним і має бути дотриманим. Хоча останнє рішення Суду й містить посилання на рішення у справі щодо сумісництва депутатських мандатів, резолютивна частина нещодавнього рішення була обмежена ствердженням принципу, що закони не мають зворотної дії у часі.

Водночас має місце логічна непослідовність між рішенням у справі щодо сумісництва депутатського мандату і рішенням у справі щодо „третього строку". У рішенні щодо подвійних мандатів, аналізуючи питання про те, яка саме конституційна норма має застосовуватися до спорів стосовно народних депутатів,

Суд керувався конституційною нормою, чинною на момент обрання відповідних депутатів. Якщо застосувати це рішення та його мотивування до справи щодо „третього строку", дійдемо висновку, що слід керуватися конституційною нормою, чинною на момент обрання Леоніда Кучми Президентом України.

І Конституція України, прийнята у 1996 році, і все попереднє законодавство, у якому йшлося про обмеження кількости термінів президентських повноважень, послідовно обмежували цю кількість двома термінами.

До таких законодавчих актів належать Конституція Української РСР 1978 року; Закон „Про Президента" від 1991 року; Закон „Про вибори Президента" від 1994 року; і Конституційний договір 1995 року, який був укладений між парляментом і Президентом Л. Кучмою і підписаний Президентом Л. Кучмою. Наприклад, частина 2-га статті 2-ої Закону „Про вибори Президента" від 1994 року, за яким Леонід Кучма вперше обирався на посаду Президента, передбачала:

„Президентом України може бути обраний громадянин України не молодший 35 років на день виборів, який має право голосу, проживає на території України не менше десяти (в тому числі п'яти останніх) років і володіє державною мовою. Одна і та ж особа не може бути обрана Президентом України більш як на два строки".

Відповідне законодавство, а також конституційна норма, чинна як на момент обрання Президента Л. Кучми, так і на момент його переобрання на цю посаду у 1999 році, обмежували кількість термінів президентських повноважень двома термінами. Суд не зміг би уникнути цього висновку, якби він чітко дотримувався та застосовував свої попередні рішення. З тих чи інших причин, цього не відбулося. На даний момент будь-які намагання знайти послідовність у цих двох рішеннях є даремними. Суд відмовився однаково застосувати конституційну норму. Суд застосував інші стандарти до народних депутатів у 1997 році, аніж він нині застосовує до Президента Л. Кучми.

Метою будь-якої судової системи, як у романо-германській (континентальній) системі права, так і в англо-саксонській системі загального права, є забезпечення стабільности через послідовне застосування правових норм і дотримання Конституції. Своїм останнім рішенням Суд довів, що він не був здатний досягти цієї мети. Примхливе і суперечливе застосування судових рішень має далекосяжні наслідки. Це породжує невпевненість і заплутаність не лише у правових колах, але і серед громадян України, а також у міжнародній спільноті. Це руйнує ауру довіри, яка огортає незалежну судову владу, і викликає скептичне ставлення до кожного судового рішення. Кожен, хто має якесь відношення до України, або розглядає можливість взаємин з Україною, позбувається впевнености, котру дає послідовне застосуванню правосуддя у відповідності з конституційними ґарантіями та обмеженнями.

Згідно з теорією поділу влади (стаття 6 Конституції), будь-яке відхилення від конституційних стандартів з боку судової гілки влади в ідеалі мало б збалансовуватися діями ефективної законодавчої гілки влади. Нещодавні події викликають сумніви щодо здатности українського парляменту виконувати таку ролю. Складається враження, що політичні реформи відволікли увагу Парляменту від вже давно необхідного завершення правової реформи. Парлямент повинен згадати про свої обіцянки прийняти Цивільно-процесуальний кодекс, Кримінально-процесуальний кодекс та інші процесуальні кодекси, а також усунути розбіжності між Господарським кодексом та Цивільним кодексом, які набули чинности 1 січня 2004 року. Необхідно також нарешті імплементувати право на суд присяжних, ґарантоване Конституцією та Законом „Про правосуддя". Крім цього, настав час виконавчій владі вирішити проблему з невиконанням судових рішень. Реформи повинні розпочатися всередині самого парляменту, де ряд депутатів ще й досі нехтують рішенням Конституційного суду від 1997 року і продовжують суміщати депутатські мандати з іншими державними посадами.

Рік, що розпочався, має вирішити, чи рухатиметься Україна вперед як демократична держава, що функціонує на засадах громадянського суспільства і захищає права людини згідно з принципами верховенства права, чи зробить „крок назад", як нещодавно було зазначено Венеціанською Комісією. Аби уникнути останнього варіянту, судова влада має утримати свою незалежність і докласти усіх зусиль для просування вперед. Простіше кажучи, у суспільстві не буде поваги до суддів, поки судді самі не почнуть поважати себе. Крім цього, на горизонті вже постає інша важлива проблема. Суди загальної юрисдикції, які наділені повноваженнями щодо розгляду виборчих спорів, охоплені плутаниною у питаннях юрисдикції, предметної та територіальної (судового округу, де має відбуватися процес).

Якщо ці надзвичайно важливі юридичні питання не будуть вирішені до президентських виборів, призначених на жовтень 2004 року, вони можуть створити перешкоди для мирного та конституційного передання президентських повноважень.

Поки ще не пізно, судді повинні виконати своє конституційне завдання. Аніж спекулювати щодо можливого сумного розвитку подій, маємо загальну надію, що хмари над політичним обрієм України розвіються, і що 2004 рік запам'ятається як рік, коли Україна зробила „крок вперед".

Є ще люди в Україні!

– Є ще люди в Україні! – сказав Борис Литвак, отримуючи нагороду „За прагнення до милосердя" в київському Будинку вчителя у вересні минулого року. Не шукайте це прізвище серед політиків чи підприємців. Борис Литвак – звичайний мешканець Одеси. Але його сьогодні можна назвати Людиною з великої букви. Чому? Тому що любить людей і служить їм з милосердя. Для кількох сотень дітей України, які хворіють церебральним паралічом, Борис Литвак створив років з пять тому Центр реабілітації і утримує його лише за рахунок пожертв доброчинців трьох країн.

Але розповідатиму за порядком. На другий день по приїзді до Києва мене запросили на відкриття 9-го сезону міського громадського клюбу „Співуча родина", який об'єднує любителів української пісні – поетів, композиторів, виконавців і слухачів. В минулому році „Співуча родина" стала уже всеукраїнським явищем і разом з київською газетою „Дзеркало тижня" заснувала нагороду „За прагнення до милосердя". Першими лавреатами стали Віталій Крушельницький – директор Підліткового центру з Волині (це – тюрма для підлітків) і Борис Литвак – директор Реабіліційного центру для дітей з церебральним паралічем. Отримали вони нагороду на відкритті нового сезону клюбу.

Головний редактор „Дзеркала тижня" Володимир Мостовий розповів, які перепони зі сторони державних чиновників доводиться долати господарю. щоб утримати Центр, фактично дати нове життя калікам. Ось приклад: працівники Центру з дозволу властей своїми руками відремонтували покинуте приміщення і обладнали там гуртожиток для батьків. Але посадник Одеси Бодулай вигнав їх з цього приміщення. Проте Борис Литвак вірить, що є в Україні добрі люди.

Опісля колишній ведучий соліст ансамблю ім. П. Вірського, нині відомий хореограф Григорій Чапкіс запросив мене відвідати на Оболоні клюб любителів танцю з модерною назвою „Модус-Ніко", де мала відбутись прем'єра його лекції- концерту. Було сказано, що в цьому клюбі народився і став відомим в Києві та Україні Дитячий зразковий ансамбль спортивного і бального танцю і що ним керує учениця Г. Чапкіса. Ансамбль виховав не одного педагога. Господиня клюбу і ансамблю Вероніка Кухтіна 9 років тому випросила у найми недобудоване крило приміщення середньої школи і разом зі своїми учнями зробила три залі для тренувань, затишне оформлення, має десятки помічників-активістів. Тепер Вероніка надала своє приміщення для вправ групі дорослих любителів танцю, з якими надхненно працює її колишній вчитель Григорій Чапкіс, який мріє на наступне свято Незалежности вивести учнів на Хрещатик з вальсом. До слова, на 12-ту річницю він поставив на Майдані Незалежности свято вальсу з тисячі пар, яке буде зафіксоване в Книзі Ґінеса. Згадалось сказане Б. Литваком: „Є ще люди в Україні!"

А тут ще одна подія в культурному житті столиці – 1 жовтня в Палаці мистецтв „Український дім" відбувся концерт пам'яті композитора Олександра Білаша. Це був концерт високодуховної української музики у високомайстерному виконанні найкращих митців – від Національної заслуженої капелі бандуристів до сестер Галини і Людмили Турчак із клюбу „Співуча родина" та нев'янучого „Явору". Переповнена заля не вмістила всіх бажаючих, до сотні виступаючих на сцені, в залі дружина покійного – відома оперна співачка Лариса Остапенко. Вечір вела їх донька Леся...

До невтішного висновку дійшов у слові-спогаді Дмитро Павличко: „Білаш – творець-велетень, один зі стовпів національної музики! А чому ж немає тут державного телебачення і радіо?" В цей же день, на дві години раніше, майже поруч з „Українським домом", в Музеї українського мистецтва, відбулось відкриття виставки всесвітньо- відомого художника Романа Романишина. Відкрили виставку Д. Павличко та І. Драч і „побігли" на вечір О. Білаша. З Державної адміністрації нікого там не було. А допомагала організаційно і фінансово приватна особа, фармацевт Володимир Семенюк, визнаний Кращим фармацевтом року. Є ще люди в Україні!

Випало мені в цей приїзд пару тижнів побути в Криму, у Військовому клінічному санаторії ім. М. Пирогова. Санаторій в Україні – це спеціяльно розбудований комплекс чи центр, де пацієнти проживають в кімнатах для одної чи двох осіб, харчуються три рази з широким вибором, відпочивають (є бібліотека, клюб, щоденна дискотека, кіно, концерти, екскурсії), а головне – лікуються. Буквально поряд – кілька санаторіїв, що належать акційним товариствам, зовнішньо занедбаних, хоч і там лікуються люди. А тут ідеальний порядок лише тому, що начальником цього закладу три роки тому стала людина із згаданого вище прошарку – 46-літній полковник медичної служби Віталій Устюжанов. Усі ним захоплені, його господарською діловитістю, енергією, увагою до людей, строгістю. Новий начальник зразу ж кинувся відновлювати матеріяльну базу, особисто почав шукати пацієнтів з усієї СНД, а отримавши в минулому році прибуток в 7 млн. гривень, випросив у Міністерства оборони залишити три з них для розвитку. Двері його службового приміщення завжди відкриті. Так, є ще люди в Україні!

Григорій Чапкіс і педагог Ірина Клименко

Повернуся до Київського клюбу „Співуча родина", де Заслужений діяч культури Галина Лактіонова зі своєю найближчою помічницею – викладачем Любою Лавріненко почали з маленької іскри – конкурсу родин – любителів пісні і роздмухали за 9 років величезну, майже всеукраїнську ватру, завдяки якій безкоштовно мають сцену творчі люди.

Є в Києві публічна Молодіжна бібліотека з 10 тисячами читачів, яка за комп'ютерним оснащенням не поступиться найкращій американській. Двічі від Посольства США в Україні отримувала солідні ґранти, а книги та іншу допомогу – від Французького культурного центру, Британської ради, Інституту ім. Ґете. І все це завдяки одержимості і понадслужбовим зусиллям помічника директора Тамари Степанової та спеціяліста Людмили Шуригіної.

Патос моїх вражень зводиться до того, що сьогодні на території України є Україна владних, але є й друга Україна. Назвала б її духовною діяспорою. Це інтеліґенція, яка не покинула Україну. Є люди, які об'єднують собі подібних, продукують позитивну енерґію добра, любови до інших, терпимости, духовних цінностей. Лиш ця позитивна енерґія долатиме неґативну. Якщо їх буде більше. Триває довгий період накопичення позитивної енерґії через гуртування таких людей, про яких я розповіла. А „міст" до них – це закордонні українські часописи, які могли б їм сприяти хоча б інформацією. Наприклад, виділити одну сторінку газети зі спеціяльною рубрикою „Духовна Україна діє"... Не назвеш всіх поіменно, але підтримати одних, надихаючи інших, можна і треба.

Лідія Коваленко,
Ню-Джерзі

Віталій Устюжанов біля очолюваного ним санаторію

Нагородження кращих співаків в клюбі „Співуча родина"

ДОЛІ ЛЮДСЬКІ

Іван Бровко і в 90 літ – діяльний

18 жовтня 1947 року на космодромі Капустин Яр, за Волгою, готували до злету першу радянську балістичну ракету ФАУ-2. Керує злетом відомий конструктор Сергій Корольов, родом з Житомира. Його земляк, майор Іван Бровко очолював стартовий дивізіон злітання ракет. Пішов рахунок на секунди. Пуск! Через 10 літ після цього штучний супутник Землі, здійнявшись, під керівництвом С. Корольова, над землею, відкрив космічну еру в житті людства.

У травні 1960 року Іван Бровко згадав Капустин Яр, виходячи з червоного корпусу Київського університету, де йому, кандидатові педагогічних наук, доцентові пропонували очолити катедру педагогіки і Педагогічне товариство. І раптом – звільнили з праці, виключили з Комуністичної партії (без партійного квитка годі було й мріяти про наукову діяльність). Його відрядили на Буковину, а за цей час спецслужби допитували його родичів, знайомих, навіть викладачів і студентів, обшукали і допитали його матір Наталю. Коли приїхав – затримали, зробили трус у квартирі, забрали твори Михайла Грушевського, Володимира Винниченка, Олександра Олеся, Софії Русової, Богдана Лепкого, інші заборонені книги. Залишився без праці, без засобів існування.

У травневій квітучости парку Шевченка з лави, де сиділи троє студентів, один встав, стрімко підійшов і, розкинувши руки, мов крила, щиро обняв його: „Тримайтеся, ми вас любимо, спасибі вам за те добро, що ви нам подарували!". Це був поет Володимир Підпалий. Його щире слово додало сил І. Бровкові. Коли повернувся додому, задзвонив телефон. Почув незнайомий чоловічий голос і приємну українську вимову: „Це Антоненко-Давидович". Хотів, було попередити мистця, що він перебуває у КГБ „під ковпаком", а сказав „під дахом", на що той зауважив: „Усі ми живемо під одним дахом, але сподіваюся, що це не стане на заваді нашій зустрічі завтра, у мене вдома".

Наступного дня його зустрів привітний, гарний чоловік у вишиванці. Коли ж сіли за стіл для бесіди і господар помітив, що гість розглядає портрети на стіні, то уточнив: угорі – Пантелеймон Куліш, його „кулішізка" впорядкувала нашу мову, його „Чорна рада" започаткувала український історичний роман, його переклади з Шекспіра, Байрона, Гете наблизили нас до культури Европи, його Біблія українською мовою ще тісніше поріднила нас з Богом. Говорили про „розгром організації націоналістів в університеті", про те, що звільнено з праці, як „українського буржуазного націоналіста", декана факультету журналістики доцента Матвія Шестопала. І. Бровко зберіг сторінку газети „Освіта" за 1977 рік, де професор Дмитро Степовик і поет Микола Сом згадують, як декан їхнього факультету уперто протистояв звільненню їх як підозрюваних „націоналістів". Вразило Б. Антоненка-Давидовича і те, що зазнав гонінь та принижень навіть професор хемії Андрій Голуб за те, що прагнув читати лекції на основі української наукової термінології. Самого ж І. Бровка звільнили за те, що він у лекціях наводив вислови Грушевського, Винниченка, Олеся, педагогічні твердження аргументував словами Софії Русової, що першим про робітничий рух написав не Максим Горький, а Іван Франко в повісті „Борислав сміється", ще в 1880 році.

Протягом 20-ти років між І. Бровком і Б. Антоненком-Давидовичем було чимало світлих взаємин, поїздок з ним та Іваном Дзюбою в Мотронівку і Батурин, в Старі Санжари і Полтаву, на могили Кирила Розумовського, Панька Куліша і Ганни Барвінок. Борис Антоненко-Давидович познайомив Івана Бровка з такими талантами і великомучениками в боротьбі за вільну Україну, як Надія Суровцова, Василь Стус, Оксана Мешко, Гелій Снєгірьов.

Борис Дмитрович подумав і про те, як захистити Івана Бровка від Колими. Для життя, для правозахисних справ. Тому порадив звернутися до друзів-ветеранів. Вдома І. Бровко знайшов світлину: на східцях берлінського Райхстагу він стояв з Георгієм Тюліним, полковником, начальником штабу групи гвардійських мінометних частин, у якій він тоді був начальником розвідки. Це йому І. Бровко розповів про голод в Україні 1933 року. На Дніпропетровщині, у селі Рудці у нього, 17-річного вчителя, прямо на уроці вмерла з голоду 10-річна Марійка Хайло, якої не було кому ховати, бо тато і сестра теж вмерли, а мама була при смерті. Г. Тюлін, вислухавши І. Бровка, різко встав і сказав, що в нього інша думка про ті часи. Доба минула в тривозі. Але розмова залишилася між двома. По війні Г. Тюлін був заступником міністра оборони СССР з ракетобудування. До нього треба їхати по допомогу. В Москву! Зустрілися у Тюліна дома. Коли І. Бровко повернувся до Києва, то побачив, що Г. Тюлін допоміг: частково повернули бібліотеку, зняли заборону працювати викладачем. Хоча по тому ще два роки не читав лекцій.

Було це у 1987 році. З Іваном Венедиктовичем ми заприятелювали у Сочі як україномовні кияни. І. Бровко дав мені почитати книжку про першовідкривача космосу Сергія Корольова, розповів, що у 1945-1947 роках працював спільно з С. Корольовим, відповідав за передавання випробуваних ракет з космічної майстерні у Збройні сили СССР. По війні І. Бровка викликали в Москву, познайомили з С. Корольовим, звільненим з ув'язнення. Належало виїхати в Німеччину, вивчити виготовлення німецьких ракет ФАУ, щоб виготовляти ще кращі ракети. Підземний завод біля містечка Бляйгероде першими захопили союзники і вивезли всі креслення, що стосувалися виробництва ФАУ-2. І. Бровко з С. Корольовим в Польщі, Чехії, Австрії по клаптиках креслень і листів збирали потрібні дані. Потім у Бляйгероде створили інститут під керівництвом німецького професора Гретруба, якого виманили із самих США. Згаданий пуск в 1947 році ФАУ-2 в Капустиному Яру був вдалим. А вже в 1948 році С. Корольов запустив і радянську ракету.

Іван Венедиктович, коли я повертав книжку, тактовно запитав, чи в мене не виникло бажання написати вірша про Корольова. Мовляв, є живий свідок. Я сприйняв це як пропозицію, довіру і взявся за роботу, яка тривала зо два тижні.

Вірш сподобався Іванові Венедиктовичу. Його на нашу спільну радість надрукували у шевченківському випуску газети „Радянська Україна", потім цей вірш передрукувала у Варшаві українська газета „Наше слово".

Після того я зустрічався з Іваном Бровком на зборах Руху, демократичних зібраннях, презентаціях „реабілітованої" літератури. Весь час хотів розпитати добродія про його працю. Та якось не випадало. Це вдалося на 88 році його життя.

Дочка Корольова Наталя в дарчому написі на книзі про батька назвала Бровка „соратником Корольова". Після ракетної служби він торував шлях в українську психологію і педагогіку, висвітлював в лекціях ще забороненого Леся Курбаса, написав підручник з української мови для шкіл Кубані, які були закриті в 30-их роках, розповідав, як в 1933 році селян возами вивозили у братні могили, мов на війні, цього разу на війні з власним народом. Він давав притулок у тісній квартирі в Пущі-Водиці, „початкуючим" дисидентам Ярославові Дзирі та Євгенові Сверстюкові. На щастя, І. Бровка не репресували. Але хіба моральний тиск - не принищення людини? Хіба мало було звільнення з Київського університету, з Ніжинського педагогічного інституту, з Київського інституту культури, допитів, позбавлення засобів для існування? І. Бровка не репресували тільки з огляду на воєнні заслуги та завдяки підтримці знайомих. Влада не знала, що протягом років через І. Бровка підпільна Українська греко-католицька церква з Івано-Франківська подавала грошову поміч Л. Світличній, М. Лукашеві, Б. Антоненкові-Давидовичу, Л. Андрієвській, С. Кириченко (дружині Ю. Бадзя) та іншим дисидентам чи їхнім родинам. Він написав і видав монографію „Вивчення творчості Олеся Гончара в школі", вдячно сприйняту О. Гончарем.

Лавреат Шевченківської нагороди, журналіст Микола Шудря, який зазнав впливу Івана Бровка, пише: „Він скрізь для мене в перших лавах: на фронті – біля гвардійських мінометів, в науці – у пошуках пракоренів свого народу та його історичної долі, за катедрою – в ролі мудрого лектора. Україна для нього – не лише земля, де він народився, виріс і трудиться, це – його колиска, його мрія, його Троя". Ярослав Дзира, науковий працівник НАН України, колишній дисидент, називає Івана Бровка будителем українського духу, патріотично настроєним педагогом 50-их років у Київському університеті. Педагог Іван Бровко, як і філософ Кость Ткаченко, хемік Андрій Голуб, журналіст Матвій Шестопал, математик Остап Парасюк, згадує Я. Дзира, уперто читав лекції тільки українською мовою.

Іван Бровко виховав у дусі національної гідности сина Віктора, внука Мирослава, які, до речі, успішно освоїли ракетно-авіяційні професії. Успіхом користуються його розповіді про Сергія Корольова. На скромні статки він щорічно передплачує україномовні видання, бере активну участь у патріотичному вихованні молоді у військових частинах, школах, інститутах, за що відзначений нагородами Мінстерства оборони, науково-просвітницьких організацій України. Готує нову фундаментальну книгу „Корольов як людина і вчений". І все це – у віці під 90 літ!

Василь Василашко,
Заслужений журналіст України

На святі села Горуцька

Де Потік і Летнянка у парі злилися,
І до батька Дніпра свої води несуть,
Там в розмаї ланів
село погляд милує,
Там і друзі мої, й мої рідні живуть.
Там зелені сади,
стежка в м'яті втопилась,
Срібна чайка крилом
гладь озерну збива,
Прадідівська земля,
потом й росами вмита,
У вінок України свій колос впліта.

Ці рядки написав наш земляк Г. Андрійчик про галицьке село Горуцько, яке лежить у Миколаївському районі Львівської обл. Село, перезване за радянської влади у 1960 році на Гірське, відзначило своє 525-річчя. Село було колискою для галицького поета, учня Івана Франка Олександра Козловського, для Ярослава Рака („Мортика") четвертого з черги „Січового діда" пластового загону „Червона Калина", а також для професора Івана Лучечка, жителя Америки, для сільського поета Михайла Павлішака, для всіх 3020 односельчан.

Михайло Павлішак написав про наше село:

Я виріс тут, і ясними ночами
Сидів на березі,
і слухав шелест трав,
Невидимими срібними ключами,
Я в мріях нові землі відкривав.

Серед найшановніших гостей сільського свята у червні минулого року був Іван Лучечко. Вперше він відвідав рідне село у 1960-ті роки. Хвилюючою і незабутньою була зустріч з рідними, знайомими. Цей перший приїзд був особливий і для жителів села, бо саме він проложив міст від далекої Америки до маленького Горуцька. Багато односельців виїхало у важкі роки на чужину. Про них написала наша землячка Анна Дудич:

Летять у вирій журавлі,
У синю даль, безмежну даль.
І з висоти кричать: „Курли!." –
То їх журба, то їх печаль...
Їм дивні снитимуться сни,
Зелений ліс, квітучий сад.
Вони чекатимуть весни,
Щоб повернутися назад.

Випускники 2003 року в сільській школі.

Весна настала: Україна стала незалежною. І з того часу Іван Лучечко не обминає Україну. Майдан біля церкви, коли приїжджає наш земляк, завжди повен людей. Кожен його знає – і малий, і великий. Він частий гість у школі, бібліотеці, в оселях людей. Допомагає, як може і чим може. Не тільки матеріяльною була допомога професора для мого сина Івана, який закінчив Львівський медичний університет і Українську національну військову медичну академію. Подарунки від нього для школи – комп'ютор і музична апаратура – такі необхідні шкільній дітворі.

В особі нашого земляка Івана Лучечка висловлюємо свою вдячність всім, хто, живучи в Америці, підтримує своїми добрими ділами тезу: „В Україні жити не можу, але і без неї жити не можу".

Катерина Ярема,
вчителька

У день відзначення 525-річчя села Горуцька, 22 червня 2003 року, було 0свячено статую Божої Матері, фундатором якої став депутат Верховної Ради Петро Писарчук.

„Ґражда" – журнал гуцульський

ЛЬВІВ. – Розкидала доля гуцулів по світах. Але в далеких чужинах вони гуртувалися, об'єднувалися в товариства, прославляли своїм мистецтвом, музикою і піснею рідну Україну. На повагу заслужила в Америці майстриня народного одягу, співачка Євдокія Сорохонюк, яка походить із Жаб'я, в Канаді – різьбар Василь Костюк, уродженець Космацької Гуцульщини, у Великобританії – різьбар і майстер музичних інструментів Василь Поряк, син Криворівні, у Франції – відважний вояк Буковинського Куреня і член французького Руху Опору Орест Білак, виходець з буковинських гір...

Олег Семенишин

На українських землях активно розпочало свою діяльність товариство „Гуцульщина" у Львові, яке очолює Дмитро Ґеник. І ось уже три роки, як тут виходить журнал „Ґражда" – перший у Львові історико-краєзнавчо-туристичний часопис товариства „Гуцульщина". Редаґує його молодий журналіст Олег Семенишин. Дотепер вийшло вісім чисел.

Провідним напрямом „Ґражди" є історична рубрика „Прадавня Україна", під якою друкуються матеріяли про Гуцульщину, Карпати. Зокрема увагу читачів привернуло дослідження львівського науковця Василя Кобилюха „Гуцульщина в праісторії та санскриті". Увесь Карпатський острів є, стверджує автор, уцілілою „Атлантидою", на якій є безмежні джерела доказу – це добре збережена культура горян гуцулів, лемків, бойків, покутян, їхній одяг, орнамент, пісні, власні назви, писанки, на яких відбито правічні символи. Все це потребує детального висвітлення, бо в радянські часи цією тематикою ніхто не займався.

Етнографічний напрям „Ґражди" створюють дослідники Архип Данилюк, Леся Горошко, Василина Гречко, Іван Головацький, Дмитра Пожоджука, Олена Подовська, Ірина Грицюк. Реґулярно пишуть на мистецькі теми Іван Гречко, Олена Никорак, Ірена Довгалюк, Микола Обідняк, Оксана Сатурська, Ганна Матвіїшин, Марія Іванишин...

Дуже цікавою є рубрика „Міста і села Гуцульщини", під якою вже були опубліковані матеріяли Михайла Рибчанського „Люча", Дмитра Пожоджука „Космач", Мирослава Нагірного та Миколи Сенковича „Ворохта", Ірини Кіращук" та Калини Потяк „Криворівня"...

Сьогодні часопис „Ґражда" вже знають і гуцули в Америці, Росії, Казахстані, Франції, Австралії. Він веде активну пошукову працю в ім'я Матері-України.

Дмитро Пожоджук

Комп'ютери надходять до шкіл

Всеукраїнський благодійний фонд „Фундація ім. Т. Шевченка" у Львові, і зокрема Український громадський комітет з допомоги школам в Україні вже шостий рік збирає і передає тисячі комп'ютерів і багато комп'ютерного обладнання.

Потреба у цій благодійній допомозі є велика, але, на жаль, наше громадянство не має належного зрозуміння важливости цього роду акції, а також є перевантажене іншими різними допомогами для України. Ось як оцінюють нашу діяльність в Україні.

З листа директора школи в селі Лозова Тернопільської области Г. Чаповської: „Сьогодні наша школа отримала від Всеукраїнського благодійного фонду „Фундація ім. Т. Шевченка" з осідком у Львові, комп'ютерне обладнання для одної кляси інформатики, а саме 15 комплектів комп'ютерів і крісел, принтер, професійну копіювальну машину. Допомога надійшла після того, як нашу школу відвідав Михайло Ребрик з Торонто. Прошу прийняти від педагогічного колективу, батьківського комітету та всіх учнів нашої школи щиру подяку за таку важливу допомогу".

З листа директора професійного ліцею у Радивілові Рівенської области М. Казмирука: „Сьогодні наш професійно-технічний ліцей отримав від Всеукраїнського благодійного фонду „Фундація ім. Т. Шевченка", комп'ютерне обладнання для кляси інформатики. Цей дар надійшов через громадський комітет „Комп'ютери для шкіл в Україні" в Торонто. Прошу прийняти щиру подяку за великий подарунок".

Д-р Василь Іваницький

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Де читач і покупець української книжки?

Стан української літератури, рівень і можливости письменства і книговидавництва в Україні викликають тривогу українського літературного світу в діяспорі. Слово Марти Тарнавської на презентації нагороди Ковалевих, 30 листопада 2003 року у Філядельфії (цю нагороду за 2003 рік, як ми вже повідомляли, признано письменницям Вірі Вовк-Селянській з Ріо де Жанейро і Марті Тарнавській з Філядельфії), набирає значення аналізи ставлення самих читачів до української книжки, тому „Свобода" вміщує його – з надією на широкий відгук щодо цієї проблеми.

В першу чергу хочу подякувати адміністраторам конкурсу і членам жюрі за високу оцінку моєї праці. Але не менша моя подяка тим читачам, які найновішу книжку мою купили, прочитали і з власної ініціятиви, без мого відома, запропонували мене як кандидата на цьогорічну нагороду. Дозвольте мені сказати з цієї нагоди кілька слів про значення цієї нагороди і подібних літературних конкурсів і відзначень.

Література в історії українського народу мала завжди велике значення. Коли американець має назвати найславніших людей Америки, він обов'язково назве Вашінґтона і Лінкольна. Українець в такому ж випадку напевне назве Шевченка і Франка. Не президентів, а поетів. Літературу, одначе, завжди використовували в нас, як знаряддя політики. І цінили її передусім саме за її величезний політичний вплив на маси. Поетів ставили на п'єдестал, як народних трибунів, але й вимагали від них постійної політичної заанґажованости. Це бачимо добре на прикладі Шевченка. Для комуністичного режиму він був революційний демократ, мало не пророк комуністичної революції. Для націоналістів він був національним пророком, генієм, який створив і наснажував націю на її шляху до самостійности.

Україна стала нарешті незалежною. До цього немало причинилася українська література. Вона рятувала і підсилювала український дух в найважчі часи утисків, терору, заборон друкованого слова. Вона передавала українську ідею з покоління у покоління. І от – парадокс. Саме сьогодні, коли Україна зайняла належне їй місце між державами світу, коли свобода слова дозволяє на вільний і необмежений розвиток, українська література переживає стан кризи. І не тому, що забракло талантів, і не тільки тому, що не стало замовника, який великими грішми підсилював „інженерів людських душ", щоб вони служили вірно комуністичній пропаганді. Українська література переживає стан кризи тому, що вона втратила свого читача.

Є чимало причин для такого стану справ. Однією з них є катастрофічне звуження сфери вжитку української мови в Україні. Є й економічні причини: безробіття і безгрошів'я примушує людей ставити на перший плян боротьбу за виживання: книжка стала дорожчою, і вона тепер перебуває у конкуренції із загально доступними багатствами вільного капіталістичного ринку. Видавництва втратили державну підтримку, книжки і журнали виходять маленькими тиражами, а це в свою чергу не дає змоги оплатити працю письменників. „Тільки дурень пише без гонорару", – казав колись Черчіль, повторюючи сентенцію англійського літератора XVIII століття Самюеля Джансона. Але письменники – люди одержимі. Навіть в економічних обставинах сучасної України, де годі виживати з літератури – таких авторів, що пишуть не задля грошей – і то добрих, талановитих письменників – справді досить багато.

А де читач і покупець української книжки? Подумаймо над цією дилемою. Я наведу три окремі епізоди, що повинні нас застановити. Епізод перший. Кілька літ тому я запитала Лесю Король, директора видавництва „Просвіта" у Львові, як продається українська книжка? І вона дала мені таку ілюстрацію: на полиці у львівській книгарні лежать два видання книжки британського політолога Карла Попера „Громадянське суспільство". Одне видання – переклад українською мовою, друге – російською. Книжка серйозна, наукового типу, з актуальною темою: адже саме будується в Україні те, що називають „громадянським суспільством". І каже Леся Коваль: книжка російською мовою продається, розходиться, а український варіянт лежить на полицях нерозпроданий. І то у Львові!

Епізод другий. В час, коли Чехо-Словаччина ще була комуністичною, прибув на захід чеський письменник Скворецький. Він, як і його колеґа Кундера, швидко здобув світову славу: його книги видавалися англійською мовою великими видавництвами, переклади робилися просто з манускриптів. А дружина його, пані Скворецька, заснувала в Торонто маленьке приватне видавництво, що видавало книжки чеською мовою. З огляду на світову славу її чоловіка, видавництво пані Скворецької звернуло на себе увагу, і професійний журнал американських видавців „Publisher's Weekly" надрукував інтерв'ю із нею. Питається журналіст з поблажливою іронією: „А скільки Ви, пані Сковорецька, докладаєте грошей до Вашого видавництва?". На те пані Скворецька сказала: „Я не мушу докладати власних грошей. Ми друкуємо 5,000 примірників книжки, наклад розходиться і оплачує наступне видання". Читаючи це, я не вірила власним очам: п'ять тисяч примірників еміґраційного видання чеською мовою! А скільки в Америці і Канаді всіх чехів? Адже знаю, що навіть найпопулярніша українська книжка, скажімо, така читабельна, як „Спогади" Йосипа Гірняка, що їх на презентації в Ню-Йорку жадібно розхоплювали читачі, не могла розраховувати на більший тираж, як 500 примірників, та й то продаваних протягом кількох років!

І третій приклад. Вийшла 1995 року у Києві книжка прози Богдана Нижанківського „Вирішальні зустрічі". У Філядельфії мала бути презентація цієї книжки. Я купила примірник, написала радіокоментар і рецензію до „Свободи". Після мого виступу по радіо телефонує до мене одна добра знайома. „Ви говорили про Нижанківського, і напевно маєте його книжку?" „Так, маю, купила". „Знаєте, Нижанківський – знайомий мій зі Львова, ще з часів нашої молодости, і пише він про Львів. Я хотіла б цю книжку прочитати". Кажу їй: „Саме наступної суботи буде презентація книжки і Ви зможете собі її придбати – коштує вона тільки 15 долярів". „О, – каже моя знайома, – я вже книжок не купую. Я свою бібліотеку вже подарувала в Україну і більше книжок не збираю. Позичте мені Вашу книжку". Книжки я позичити не могла, бо я ще збиралася писати про неї до англомовного літературного журналу. Але для мене ця розмова була відкриттям. Моя знайома два тижні раніше їздила до Метрополітальної Опери – їшов з Філядельфії спеціяльний автобус. Опера, з автобусом і перекускою коштувала 250 дол. Моя знайома намовляла й мене, щоб я поїхала з нею. Тепер я подумала: за один вечір культурної розваги вона не вагалася заплатити 250 долярів, але за книжку, яку читатиме цілий тиждень – книжку знайомого автора, про рідне місто, де провела свою молодість, вона не хоче заплатити 15 дол.! Бо що значить: не збираю бібліотеки? Адже книжку можна купити, прочитати, а потім подарувати комусь, чи навіть викинути, як зужитий продукт, що виконав своє завдання.

Що я цим хочу сказати? А ось що: українська література не має читача передусім тому, що Україна не має досить україномовної інтеліґенції, для якої культура, а в першу чергу – книжка – була б такою ж органічною потребою душі, як хліб, музика, як спілкування з близькими людьми. Ми бачимо довкола себе людей інших національностей – їх повно в книгарнях, бібліотеках, театрах, концертових залях. Українська діяспора в Америці доробилася неабиякого добробуту, але чи в гурті цих консументів американської культури ви часто побачите українських знайомих? Бо справа не тільки в мові – наша інтеліґенція і англійською мовою мало читає, а про велику і багату англомовну україніку не знає і знати не хоче.

Це в діяспорі. А в Україні? Не така наша Україна вже бідна: є в ній навіть велика кількість мільйонерів, на вулицях Києва – автомобілі найдорожчих марок, жінки Києва – елегантно і коштовно вдягнуті, на кожному кроці – фуршети, буфети, – весілля тривають по кілька днів, а горілка всюди присутня, як вода... І тільки українська книжка ховається під прилавками книгарень, а українські письменники – осамітнені, іґноровані, без надії на заробіток літературною працею, без належної уваги критики, преси, без відгуку читацької авдиторії...

Тому такі важливі літературні конкурси і літературні нагороди. Їх не досить, щоб встановити баланс і вирівняти письменникам заподіяну їм кривду. Але вони – неначе іскорка світла в кромішній темряві, яка дає надію і силу подвижникам слова тривати і продовжувати свою працю. Я схиляю голову перед подружжям Ковалевих, що створили фундацію для підтримки української науки і літератури. За їхнім прикладом повинні піти і інші меценати: нам потрібно українських Пуліцерів і Нобелів. Нагороджуючи одного чи іншого автора, вони стимулюють літературний процес, не тільки виявляють увагу письменникам, але й стають захотою та орієнтиром для читачів.

Соколи

Мирослав Прокоп - людина національної ідеї та чину

Св. п. Мирослав Прокоп

12 грудня 2003 року на українському цвинтарі в Бавнд-Бруку поховано одного з найяскравіших провідників українського визвольного руху минулого століття – видатного діяча ОУН, останнього з когорти членів засновників Української Головної Визвольної Ради, (УГВР), доктора права, дійсного члена НТШ Мирослава Прокопа. Можемо без перебільшень ствердити, що з його відходом у вічність завершила земне буття жива легенда нашої національно-визвольної боротьби проти трьох окупаційних режимів, що хотіли оволодіти Україною у XX ст.: польського, німецько-фашистського і совєтського. Його життя – яскравий приклад служіння національній ідеї Української державности.

Мирослав Прокоп (конспіраційні псевда — Володимир, Орлович, Вировий, Гармаш та інші) народився 6 травня 1913 року в Перемишлі. Тут він у 1930 році закінчив українську гімназію, з юних літ включився в підпільну діяльність ОУН; з 1932 по 1933 рік був окружним провідником ОУН у Перемишлі. Його, двадцятирічного студента права, заарештовують за організацію акцій проти польонізації українського шкільництва і за підозрою у провідній ролі в структурах ОУН засуджують на сім років тюремного ув'язнення. Завдяки інтервенціям українських послів у польському сеймі, а також „конституційній" амнестії він виходить на волю в травні 1937 року.

Перед ним стояли тоді два головних завдання – дальше студіювання права та праця в структурах ОУН. Він стає редактором „Студентського вісника", активно включається в рух за підтримку незалежности Карпатської України. Польська поліція поновлює карну справу проти М. Прокопа і він, за вказівкою організації, виїжджає в Данціг, а далі в Берлін, де йому доручають пост редактора Української Пресової Служби, яка діяла з рамени ОУН. Одночасно він продовжує навчання на факультеті державних наук в університеті ім. Фрідріха Вільгельма. Як представник радикального крила, після розколу в організації у квітні 1940 року Мирослав Прокоп зберіг свою належність до структур Резолюційного Проводу ОУН під керівництвом Степана Бандери.

У зв'язку з очевидним наближенням німецько-совєтської війни, ОУН (б) розпочала активно готувати похідні групи на німецьких теренах та розбудову підпільної мережі насамперед в Західній Україні.

А в той час тут шаліла репресивна система сталінського режиму. 15-18 січня 1941 року у Львові, у відомому будинку НКВД на вул. Дзержинського проходив суд над 59 юнаками і дівчатами, яких звинучували в належності до ОУН. 42 особи, серед них 11 дівчат, засуджено до смертної кари. Серед засуджених була студентка університету Люба Комар – майбутня дружина Мирослава Прокопа. Про цю особливу подію передвоєнного Львова та долю своїх друзів вона згодом створила яскраву мемуарну книгу „Процес 59-ти", яку видало нещодавно НТШ у Львові.

Ще перед початком війни М. Прокоп в числі інших активістів ОУН отримав наказ виїхати через Відень та Румунію в Бесарабію, до Південної групи Дружин Українських Націоналістів (ДУН), але вже 15 липня 1941 року він разом з відомим діячем ОУН Дмитром Мироном приїжджає до Львова. На цей час тут вже арештовано членів Українського Державного Правління на чолі з Ярославом Стецьком, починається етап конфронтації з німецьким окупаційним режимом, який не визнає українських плянів щодо державности. Мирослав Прокоп стає одним з організаторів підпільної діяльности ОУН, йому чудом вдалося вирватися з рук ґестапо під час арештів у Львові 15 вересня 1941 року. Після Другої конференції ОУН (б) він отримує доручення урядуючого Провідника організації Миколи Лебедя виїхати на Наддніпрянщину. З перших днів травня він уже в Києві, організовує пропагандивну працю ОУН, спрямовану на розширення соціяльної бази українського визвольного руху. Це був період значних організаційних здобутків на сході України. Налагоджено видання націоналістичної газети „За самостійну Україну", змінено організаційну мережу ОУН, до якої приєдналися „придніпрянці", що створили базу формування майбутньої Української Головної Визвольної Ради (УГВР), зокрема Кирило Осьмак (майбутній президент УГВР) та Василь Потішко. Це був також період великих персональних втрат (в протинімецькій боротьбі тут гинуть провідник Дмитро Мирон, Микола Лемик — виконавець атентату на радянського віцеконсула у Львові у 1933 року, ряд підпільників було розстріляно німцями в Бабиному Яру під Києвом).

В листопаді 1942 року Мирослав Прокоп повертається до Львова, де очолює пропагандивну ділянку ОУН. М. Прокоп стає редактором офіційного органу ОУН журналу „Ідея і чин", а також очолює випуск численних інших пресових видань організації. З цим великим ідеологічним та публіцистичним доробком Мирослава Прокопа можна ознайомитися на підставі 24-го тому „Літопису УПА", де вміщена найцінніша ідеологічна і публіцистична спадщина націоналістичного підпілля того часу. Мирослав Прокоп – організатор спорудженої в Карпатах підпільної радіостанції „Самостійна Україна" („Афродіта"), що діяла у 1943-1944 роках.

Особливо вагомий внесок Мирослава Прокопа у створення Української Головної Визвольної Ради (УГВР), діяльність якої розпочалася Великим Збором УГВР 11-15 листопада 1944 року в селі Сприня Самбірського району. М. Прокопа слід вважати творцем генези та ідейної плтформи УГВР, як особливої форми уряду українського народу в умовах його безкомпромісної боротьби за визволення від окупантів, на завершальній стадії европейського воєнного конфлікту, напередодні нової тотальної окупації України совєтським режимом. Утворення УГВР як демократизованої форми правління воюючої за своє визволення України – це навіть вагоміша подія, ніж акт відновлення Української Державности 30 червня 1941 року. До складу президії УГВР увійшли чільні діячі визвольної боротьби на території України: Микола Лебедь, Кирило Осьмак, Роман Шухевич, Мирослав Прокоп, також представники демократичних політичних сил за межами ОУН — Василь Мудрий, о. Іван Гриньох, Микола Дужий та інші. Концепція формування УГВР як демократичної, вільної від тоталітарного партійного тиску плюралістичної форми урядового правління в Україні належала і практично здійснена Мирославом Прокопом.

У зв'язку зі швидким розвитком воєнних подій у 1944 році, згаданий Великий Збір УГВР делеґував на Захід закордонну місію, яка мала нав'язати контакти з західніми альянтами, щоб таким чином представити інтереси поневоленого українства. В склад цієї місії введено Мирослава Прокопа. Отож від серпня 1944 року розпочався новий етап життя і діяльности Мирослава Прокопа – спочатку в Німеччині і згодом, до кінця життя, у Сполучених Штатах Америки.

Діяльність Мирослава Прокопа на початковому етапі еміґраційного життя була пов'язана з Баварією. Тут він закінчує правничі студії і здобуває докторську ступінь в Українському Вільному Університеті. Як представник демократичного крила УГВР він намагається знайти засоби взаємодії з проводом ОУН (б) в напрямку демократизації проводу з залученням усіх національних сил, котрі в еміґрації репрезентували ідею вільної України. Але внаслідок суттєвих розходжень, які виявилися в поглядах більшости діячів УГВР на методи керівництва націоналістичним рухом та закордонним Проводом ОУН С. Бандери в організації стався другий розкол. Не приймаючи авторитарних засад продовження визвольної боротьби і партійної підпорядкованости, як цього вимагав провід, очолюваний С. Бандерою, демократичне крило організації, головно з числа провідників УГВР, вийшли з організації, утворюючи свою окрему політичну структуру, яка сьогодні відома під назвою Середовища УГВР. До неї увійшли чільні діячі націоналістичного руху демократичної інтелектуальної орієнтації, зокрема Микола Лебедь, Мирослав Прокоп, Євген Стахів, Лев і Дарія Ребети, Анатолій Камінський, о. Іван Гриньох та інші. Таким чином розпочав окрему діяльність новий відлам ОУН, який здобув популярну назву „двійкарів".

Після переїзду в США починається новий творчий етап діяльности Мирослава Прокопа. Усвідомлюючи особливе значення вільного друкованого слова для поширення ідей Української незалежности, Мирослав Прокоп стає співорганізатором корпорації і видавництва „Пролог" (від 1974 до 1984 року він є президентом цієї корпорації), з рамени якої від 1961 року починає виходити щомісячний журнал „Сучасність" (з початку 90-их років переведений до Києва). „Пролог", його численні видання мали величезний позитивний вплив на українську свідомість як в діяспорі, так і в Україні.

Упродовж повоєнних десятиліть Мирослав Прокоп розгорнув на сторінках видань „Прологу" та в діяспорній пресі велику політологічну діяльність, пов'язану з проблемами колоніяльної залежности України від большовицької Росії. Великий міжнародний резонанс мала його книга „Україна та українська політика Москви", що вийшла трьома виданнями, його численні есеї, що появлялися в україномовних і англомовних журналах, давали чітку й об'єктивну аналізу української проблеми колоніяльної залежности від Москви і великою мірою створювали політичну базу нашого визволення. Кращі з праць цього періоду вийшли друком об'ємистим томом під назвою „Напередодні незалежної України" (Ню-Йорк, НТШ-А, 1993). В період „холодної війни" велике інформаційне значення мав періодик „Digest of Soviet Ukrainian Press", редактором якого був Мирослав Прокоп. Він також тривалий час був співредактором журналу „Сучасність", довголітнім членом редколегії журналу.

У післявоєнні роки він тривалий час був заступником голови закордонного представництва УГВР, з 1987 по 1995 рік очолював УГВР. Наукова політологічна діяльність Мирослава Прокопа була суттєвим вкладом у діяльність Наукового товариства ім. Шевченка в Америці. Наукове Товариство ім. Шевченка в Україні мало в особі Мирослава Прокопа великого друга і порадника, тверезого аналітика в оцінці розвитку сучасної України.

Відхід у засвіти Мирослава Прокопа, останнього члена-засновника УГВР та довголітнього керівника „Прологу", відкрив знову з усією гостротою справу долі архівів визвольної боротьби, зокрема УГВР, які були тривалий час в розпорядженні Миколи Лебедя, а також архівів „Прологу". Ці безцінні архівні фонди є національною спадщиною українського визвольного руху і мусять бути передані суспільним та науковим інституціям для історичних дослідів над нашою історією у XX столітті.

Покинула земне життя особистість, безмежно віддана ідеї української державности, людина великої моральної чистоти, видатний інтелектуал, який усе своє життя присвятив золотій мрії воскресіння українства. Сіяні ним зерна правди про Україну та її велику історичну кривду успішно зійшли в сучасній, хоча понівеченій окупантами, Україні й напевно дадуть у майбутньому свій плідний врожай в Українській державі майбутнього.

Олег Романів,
генеральний секретар
Світової Ради НТШ

Сучасні підходи до вивчення української літератури

КИЇВ. – У рамках VIII з'їзду СКУ, що відбувся 18-21 серпня 2003 року в Києві, делеґати і гості мали можливість побувати на презентації чергової праці директора Педагогічного інституту УВУ в Мюнхені (Німеччина) Лесі Кисілевської-Косик. Виданий у Львові в 2003 році науково-методичний посібник „Українська література у старших клясах середньої школи", – це вже п'ята книга цієї авторки. Основне призначення посібника – підвищення фахової майстерности українського вчительства, ознайомлення його з методичними набутками педагогів різних країн, інноваційними технологіями вивчення літератури.

Л. Кисілевська-Косик створила навчальний посібник для вчителів і учнів, які майже або ніколи не бачили України, живуть у чужомовному середовищі, й водночас зробила його придатним для використання в усіх типах шкіл України. Цьому, звичайно, сприяв власний багатий досвід учительської праці, насамперед викладання циклу українознавчих предметів в академічній середній школі парафії св. Юра в Ню-Йорку, української літератури у Школі Українознавства в Нюарку, Ню-Джерзі, а також довголітня праця як професора УВУ, так і директора Педагогічного інституту УВУ, викладання української літератури у Львівському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти та Київському педагогічному університеті ім. Бориса Грінченка.

Книжка Л. Кисілевської-Косик зосереджує увагу вчителя на доборі творів для вивчення з огляду на їх мистецьку вартість, а також професійної майстерности вчителя, специфіки діяльности конкретного навчального закладу. Проте найголовніше – розширення знань учителів про напрями, течії, методи, стилі й самобутність української літератури як складової величезного світового літературного річища. Це пояснюється гострою потребою, тому що у вищих навчальних закладах України за радянського часу вчителі-словесники студіювали лише твори так званого соцреалізму і лише зрідка – критичного реалізму, про інші напрями і течії мали дуже поверхові знання.

Структурно науково-методочний посібник складається з чотирьох розділів: „Українські клясики кінця XIX – початку XX ст.", „Доба Розстріляного Відродження", „Еміґраційна література", „Шістдесятники". Як наголошує автор переднього слова до книжки Мирослава Зваричевська, дібрані тексти являють собою своєрідну хрестоматію для учня-старшокласника. Розділ „Еміґраційна література" містить багатий спектр імен і творів, з якими український читач до цього часу не мав можливости ознайомитися.

Надзвичайно цікавим є доповнюючий розділ „Усна і письмова діяльність учня", де подано ряд пам'яток щодо розвитку усного й писемного мовлення школярів, критерії оцінювання художнього твору, вимоги до написання учнівського літературного твору.

Л. Кисілевська-Косик продовжує і творчо розвиває напрацювання видатних українських науковців-методистів, насамперед Всеволода Неділка, Бориса Степанишина та інших.

Михайло Солодуха

Вєрка Сердючка – пародія на українську жінку, на всю Україну

Український естрадний артист-комік Андрій Данилко став відомий завдяки створеному ним сценічному образові Вєрки Сердючки – провідниці залізничного вагону, яка говорить ламаною українською мовою на зразок Проні Прокопівни. На естраді Андрій Данилко вже майже десять років. Спочатку він з'явився у телевізійній рекламі саме в образі молодецької Вєрки, а потім став артистом. Створена ним провідниця мала успіх в Україні, але шаленої популярности вона набула в Москві, на концертах у Лужниках, які відбулися восени минулого року. Церемонію вручення нагороди „Золотий грамофон" Сердючка вела разом із зіркою російської естради Аллою Пугачовою. Місця для важливих персон продавалися за 800 долярів. Чому ж так сподобалася росіянам „простакувата" Сердючка?

На це запитання київської газети „День" 9 січня відповіли знавці естради, відповіді яких подаємо з деякими скороченнями.

Сергій Тримбач, кінокритик:

– Успіх Сердючки перегукується з успіхом фільму і п'єси „За двома зайцями", з типом Проні Прокопівни. Це персонаж із того світу і того часу, коли соціяльний низ українського села вирушив брати києво-печерські пагорби. Тепер Андрій Данилко – поруч з Аллою Пугачовою, хоча і в ролі блазня при королеві, яка теж не відзначається особливим смаком. Це не випадково. Це справді торжество оцього низу, який сьогодні почувається верхом. Багато з того, що слід було б ховати, він виставляє напоказ. І це одна з причин успіху Вєрки Сердючки. Інші коміки мають менший успіх, ніж Вєрка Сердючка, саме тому, що у них сміх розрахований на якийсь інтелектуальний рівень. Найбільша небезпека для України – самі українці. Для багатьох росіян образ „хохла", який нібито знаходить підтвердження у Сердючці, багато в чому збігається з образом масового „расєйского чєловєка". Тому росіяни Сердючку теж радісно сприймають. Жахаймося самих себе, своєї дубуватости, прямолінійности, невмілости, яка сильно понижує нас самих.

Вадим Скуратівський, доцент Національного університету „Києво-Могилянська академія":

– Справа не тільки в Сердючці, а в тім, що українське телебачення, по суті, окуповане „кітчем". Серед іншого – московськими псевдозірками. А Вєрка Сердючка – це лінгвістичне блазнювання довкола української мови... Один раз над цим можна посміятися. Але якщо суржик постає в такій кількості, то, виходить, він уже хоче бути нормою. Тобто відбувається якась інверсія нормальної культурної ситуації. І зрештою, треба вже зупинитися. Артист талановитий, але надмірна його присутність саме в такому образі справляє, м'яко кажучи, чи не огидне враження. Його успіх передовсім засвідчує низький культурний рівень так званої пересічної людини.

Олег Медведєв, віце-президент Української ліґи із зв'язків з громадськістю:

– Треба визнати особистий акторський талант Андрія Данилка, підтверджений не лише образом Сердючки, але й іншими ролями, зокрема в новорічних музичних виставах. Другий фактор – Вєрці Сердючці вдалося налаштуватися на дуже примітивні культурні запити широкого загалу як в Україні, так і в Росії. Щоправда, стосовно Росії є певна специфіка. Вона полягає в тому, що для російської публіки Вєрка Сердючка уособлює простакувато-придуркувату „хохлушку". Це є свого роду колективна пародія на українську жінку, на всю Україну. Комічність цього образу відповідає очікуванням росіян. В Москві йдуть дивитися на Сердючку як на екзотику. Вміння жартувати над собою є ознакою здоров'я нації. Але коли нація жартує над собою так, як жартує Сердючка, це вже ознака її хвороби.

Дмитро Кисельов, головний редактор служби інформації телеканалу „ICTV":

– Насмілюся припустити, що такий феномен, як Вєрка Сердючка, на російському телебаченні і в російській свідомості, сприймається як образ України. Вєрка Сердючка з'являється в новорічних виставах у вінку з синіх і жовтих квітів. Це – кольори українського прапора, що не залишає сумнівів, звідки вона і кого вона представляє. Хтось уявляє собі Францію як жінку із французьким прапором на барикадах, хтось уявляє собі Америку жінкою у вигляді статуї Свободи, а ось Україна сьогодні представлена Вєркою Сердючкою.

Для Росії зручно сприймати Україну саме такою. Водночас у Росії є потяг до українських героїв. Росіяни хочуть зрозуміти, хто ж герой в Україні, вони хочуть ввести нових героїв України в свій культурний обіг і не готові відламувати від себе український культурний простір. А Вєрка Сердючка відображає певні риси національного українського характеру. У неї є поверховість, абсолютна недалекоглядність, такий легенький розумець, дуже жвавий, що також, загалом, часто характерно для українських політичних баталій. Вєрка Сердючка абсолютно не має жодних уявлень про майбутнє, а просто реагує на те, що відбувається зараз. Але яскраво.

Водночас Сердючка має привабливі риси. Наприклад, безпосередність, життєрадісність. З одного боку, це все дуже миле, але ось сама комбінація, букет цих людських якостей, що є концентратом, доведенням до гротеску проблем, які зазнає молоде українське суспільство, – це і є Вєрка Сердючка. Тобто через неї українці нібито сміються самі з себе. Одночасно це свідчить і про те, що інших героїв немає. Але не тому, що їх немає взагалі, а тому, що країна не цінить, не вміє створювати своїх героїв.

Єдиний...

(Закінчення зі стор. 5)

отримання фінансових кредитів, низька купівельна спроможність населення і перешкоди з боку кримінальних елементів.

Все вище сказане, було зазначене у звіті „IFC Survey of Ukrainian Small Enterprises June 2000.“ („The State of Small Businesses, and IFC Survey of Ukrainian Small Enterprises“, June 2000).

Згідно з умовами ЄЕП, економіка України, скоріше за все, буде інтеґрована в російський фінансовий ринок і чужоземні інвестиції в Україну приходитимуть через Росію та Захід, замість того, щоб Україна розвивала свій економічний ринок та дбала про інвестиції в свою економіку. Крім того, якщо Україна буде інтеґрована в російський фінансовий ринок, то буде змушена постійно сподіватися на стабільність російських ринків – у той час, як економіка самої Росії ненадійна і нестабільна. Як приклад, можна згадати недавній арешт двох найвідоміших російських олігархів, Березовського та Ходорковського, що спричинило маштабний обвал економіки; і зосередження російської економіки на паливно-енерґетичних ресурсах.

Є стандартний тест визначення взаємозалежности двох економік держав, так званий Тест коінтеґрації. До речі, за випрацювання цього тесту автори отримали Нобелівську нагороду. Застосувавши методику економічної аналізи за методикою вищезазначеного тесту, я проводила тестування системи економічних показників України та Росії.

Результати показали, що Україна має статистично багатозначну неґативну залежність від величини внутрішнього валового продукту (ВВП) Росії (англійською – „GDP“). Показник рівня залежности України дорівнює 10 відсоткам, і це досить високий рівень. Коли ВВП Росії зростає на одну факторну одиницю, відповідно в Україні зменшується рівень споживання.

Водночас рівень споживання в Росії практично не залежить від можливих змін рівня показника ВВП України, іншими словами – залежність Росії дорівнює нулеві.

Торгівля. Тут також легко спрогнозувати неґативний ефект ЄЕП. Навіть якщо не брати до уваги інші причини, то сказане вище дозволяє зрозуміти, що ЄЕП не буде вигідним для економіки України.

По-перше, Росія має потужнішу економіку, її внутрішній валовий продукт удвічі перевищує український. Росія має понад 30 „stock market indexes“, що подані на „Bloomberg Index“, і нещодавно „Moodys“ підвищив інвестиційний статус Росії. Україна ж не має жодного „stock“-індексу на закордонних фондових біржах („foreign exchange market“), тому багато закордонних інвесторів не дозволяють вкладати інвестиції в українську економіку. Саме через це Росія буде домінувати в ЄЕП.

Окрім того, як стверджує радник Президента України Анатолій Гальчинський, в ЄЕП кількість голосів країни-учасниці буде пропорційною до її економічного потенціялу. Таким чином у справах голосування Росія завжди буде домінувати над державами з нижчим рівнем розвитку національної економіки. Самозрозуміло, що це в більшій мірі політичне питання, ніж економічне.

Чотири позитивні моменти: торгівля; Польща; потенційні знижки на тарифи; підвищення чесної конкуренції.

Починаючи з січня 1994 року, Росія експортує до України вдвічі більше товарів і продукції, ніж Україна до Росії. (Це також випливає з того що ВВП Росії є в сім разів вищим, ніж України).

Різниця в торговельному диференціялі може допомагати Україні. Численні приклади з історії економіки доводять, що менші країни отримують найбільшу користь від вільної зони торгівлі. Це тому, що менші країни переважно спеціялізуються в інших галузях виробництва, ніж більші країни - це зветься порівняльною перевагою. Тобто, якщо в Україні є дешевше продукувати цукор, а в Росії дешевше видобувати нафту, і вони продають один одному ці продукти, тоді це буде корисно обидвом країнам. Україна також може скористатися нижчими цінами Росії, наприклад, на нафту, через арбітраж (арбітраж – це використання тимчасої різниці ринкових цін для одержання прибутку).

Польща. Европейський Союз витрачає великі кошти, щоб закрити польські кордони з тими країнами, які не є кандидатами до ЕС. Так що в цей час кордон Польщі стає майже закритим для українців.

Незабаром Польща буде членом ЕС, у висліді Україна залишиться без важливого торговельного партнера і з високим рівнем безробіття. За деякими оцінками спеціялістів, близько 300 тис. українців тепер працюють в Польщі. Зі зміною статусу Польщі більша частина українців втратить можливість тимчасово працювати у цій країні.

Навіть якщо закони ЕС так суттєво відокремлять Україну від торгівлі з Польщею, економіка Польщі страждатиме тільки перші декілька років членства в ЕС, поки не пристосує свій сільськогосподарський комплекс до стандартів ЕС, а це знизить рівень її експорту сільськогосподарських продуктів. ВВП Польщі є значно нижчий, ніж середній показник в ЕС. І найголовніше те, що рівень конкурентности Польщі є значно нижчим за Францію, Німеччину та Англію. Так що ми не можемо надіятись на Польщу. З цієї причини зона вільної торгівлі між країнами так званого СНД була б для України вигідною.

Тарифи. Потенційні знижки на тарифи. За умовами договору про ЄЕП, митні податки повинні зменшитися, в тому числі і між Україною та Росією, а ці податки нещодавно заподіяли шкоду українській економіці. Минулого літа в Україні була посуха, і їй довелося імпортувати зерно з Росії за вищими цінами. Але в разі, якщо б існувала вільна зона торгівлі, яка передбачає зменшення мита та вирівнювання ринку, Росія, напевно, не мала б права піднімати ціни на зерно.

Щодо конкуренції, то це головний чинник, на якому базується вільна торгівля. Підвищення конкуренції приводить до зниження цін, збільшення ефективности через підвищення виробництва та доходів. А низька конкуренція дозволяє компаніям збільшувати свою монополію і, відповідно, зменшувати продукцію та піднімати ціни.

В останній публікації „International Monetary Fund“ (IMF) і „Federal Reserve Bank“ стверджується, що „основна причина розбіжности рівня достатку між Европою та США полягає в тому, що праця та ринок продукції в Европі ускладнені більшою кількістю приписів, ніж в Америці“. Обрахунки показують, що структурна політика, яка б підвищила конкурентність на території Европейського Союзу до рівня Америки, збільшила б продуктивність на 12 відсотків.

Варто пам'ятати декілька моментів стосовно ЄЕП. Певна річ, Европейський союз має бути пріоритетним напрямком української економіки, однак вона не може іґнорувати Росію, оскільки Росія є найбільшим торговельним партнером України. Більше того, Росія вже в 1999 році підписала та ратифікувала угоду про партнерство та співробітництво з Европейським союзом. Просто іґноруючи Росію, Україна не збільшить власних шансів на вступ до Европейського союзу.

Після дискусії з провідними економістами Федерального резервного банку я дійшла до таких висновків: Україна мусить відмовитися від спільної валюти з Росією; мати вільну торгівлю з Росією, хоч би як тимчасову перспективу; зафіксувати гривню за евро, щоб забезпечити економіці стабільність і підготуватися до вступу в Европейський союз.

Пам'яті відомої співачки

Рената Бабак

В Сілвер-Спрінґ, Мериленд, 31 грудня 2003 року у власному домі померла, на 69-му році життя, широковідома співачка меццо-сопрано Рената Бабак. Її життя і кар'єра оперової співачки були виняткові та загальновідомі для музичної громадськости в США.

Народжена в Києві, вона закінчила музичну консерваторію в Ленінграді і стала солісткою Ленінградської Опери, зі співаками якої успішно виступала в Болгарії, Фінляндії, Франції, Німеччині, Італії та Канаді.

Здобувши своїм прегарним голосом міжнародну славу, після десяти років сольових виступів вона потайки залишила свою оперну групу в Ля Скаля у Міляно і втекла до Канади, де два перші роки жила, ховаючись від можливої депортації.

Вперше виступила вона публічно, як „вільна людина“, в 1975 році у Карнеґі Гол, викликавши ентузіястичні похвали критиків американської преси. Після цього успішного дебюту вона переїхала жити до Ню-Йорку, але, за намовою генерального директора Опери у Вашінґтоні Джорджа Лондона, невдовзі переїхала жити туди. Несподівана тяжка хвороба Д. Лондона змусила змінити її пляни, і вона розпочала учити співу у Вашінґтонській консерваторії та давала концерти, які, на думку критиків, не завжди відповідали її знаменитому меццо-сопранові.

Рівночасно КҐБ постійно старалося нищити її співочу кар'єру не лише в Україні, але і в США, але Р. Бабак, незважаючи на це, гостро критикувала совєтський уряд, зокрема після Чорнобильського нещастя.

Вона продовжала співати на різних концертах. Останній раз вона співала в опері Чайковського „Йолянта“ в 1997 році. В 1993 році Р. Бабак отримала американське громадянство.

О. К.

НА ДОЗВІЛЛІ

100 років тому „Свобода" писала

В числі від 7 січня 1904 р.:

Лишь 6 предплатниківъ въ „Літературно-Наукового Вѣстника" за першихъ 5 лѣтъ єго истнованя, скаржиться д-ръ Иванъ Франко, оденъ зъ редакторівъ сего видавництва, що на близько півъ міліона амер. Русинівъ „Л. Н. Вѣстникъ" має заледви 6 предплатниківъ! Жаль сей оправданий, але лишень въ части. Д-ръ Франко самъ признає, що „Л. Н. В." и своимъ змѣстомъ и цѣною за „високій" для загалу селянъ, а власно Русь американьска складає ся майже виключно зъ селянъ та ще такихъ, що прийшли сюди зъ найбѣднѣйшихъ а тимъ самимъ и найтемнѣйшихъ закутинъ Галичини та Угорщини. Більшість амер. Русинівъ се Угро-Русини. Єсліжь европейски Угро-Русини не здобулись анѣ на одного предплатника, то тимъ більше годѣ надѣятись сего відъ Угро-Русинівъ пробуваючихъ въ Америцѣ.

* * *

Въ Трентон, N. J. Въ нашомъ мѣстѣ є досить Русинівъ, але що зъ того, коли угорски говорять по найбільшій части по словеньски а галицки знова польщать ся та встидають ся своєи бесѣди и вѣри. Вже неразъ чувъ я якъ Англики питають ся нашого чоловѣка що вінъ за оденъ, то вінъ відказує, що Полякъ, думаючи, що Полякъ щось ліпшого якъ Русинъ. Але коли Англики довѣдають ся пізнѣйше якій вінъ є, то називають такого потому „крайзі" и смѣють ся зъ него, що відрѣкаєсь свои народности. А то встидати ся анѣ вирѣкати ся свого нема чого, бо якимъ ся народивъ такимъ мусить остати а зъ перекинчиківъ кождий розумний лишь засмѣє ся.

В. Дубчакъ

* * *

Читайте дѣти! Въ Америцѣ маємо вже споре число рускихъ шкілъ. До кождой зъ тих шкілъ ходить досить много школярѣвъ, въ денекотрихъ єсть повизше 100 дѣтей. Сподѣємо ся, що всѣ руски школярѣ учать ся добро, але „Свобода" хотѣла би знати, котри дѣти учать ся найлѣпше. Щоби о томъ довѣдатись „Свобода" просить всѣхъ русскихъ школяриківъ и школярки, щоби переписали власноручно стишокъ „Рідна Мова" (вінъ знаходиться ся на 13 сторінѣ въ читанцѣ призначеній для другой кляси) и заслали єго до редакціи „Свободи" найдальше до 15-го Януара 1904 року. Хто найкрасше, найчистѣйше у везъ блудівъ перепише сей стишокъ дістане въ нагороду 3 доляри, хто другій зъ ряду перепише спишокъ сей найлѣпше – дістане 2 доляри, а хто третий зъ ряду найлѣпше ся справить – дістане одного доляра.

Кожда руска школярка або школяръ въ Сполученихъ Державахъ и Канадѣ без взгляду на тоє де мешкає и до якой школи ходить, нехай пришле намъ сей стишокъ, підпише своє имя и подасть свою адресу.

* * *

В числі від 14 січня 1904 р.:

„Свободѣ" на Новий Рікъ

„Свободонько" наша мила, гостю нашь миленький,
Припалась намъ до серденька
якъ мѣдъ солоденькій.
Здорова порадо наша всего що намъ рідне,
Сердечно тя днесь витаємъ й твоє слово гідне.
Лети до насъ а чимъ скорше, лети на чужину,
Бо ми тебе виглядаємъ якъ мати дитину.
Бо ти все насъ поучаєшь якъ тра Русь любити,
Якъ мамъ Бога шанувати, даръ Єго цѣнити.
Лети „Свободонько" мила до насъ у гостину
Просвѣчай незрячу нашу рускую дитину,
Щоби она разъ пізнала, що Русь Наша мати,
Що ще колись въ Запорожу заревуть гармати.
„Свободонько" наша мила, якъ ми тя читаємъ
Хотяй горе въ серцяхъ маємъ ти нась потѣшаєшь.

Дмитро Иванківъ,
Курітиба, Бразилія

* * *

В числі від 21 січня 1904 р.:

– Нову греко-кат. церкву побудовано въ Гомстедъ, Па. Церква стоить на гарномъ мѣсци (при 10-тій улици) и коштувала разомъ зъ парохіяльнимъ домомъ 90 тисячь долярѣвъ. Сумно лише, що церкву посвящавъ айришскій бискупъ при участи латиньского духовеньства, бо є це доказомъ, що вже записано єѣ на Айриша. Посвячене церкви відбуло ся передъ лат. новимъ рокомъ.

* * *

Календарь Р. Н. Союза на рік 1904. Се така книжка, котру не лишь кождий членъ Союза, але кождий американьскій Русинъ повиненъ мати. Въ Календари Союза кромѣ многихъ пожиточнихъ и цѣкавихъ рѣчей знайдете такожъ 20 прекраснихъ образківъ. Цѣна лишь 25 центівъ. Календарѣвъ безъ грошей не висилаємъ

* * *

Представленє „Ночи Вифлеємской" въ Джерзи Сіти, Н. Дз. На саме руске Рождество Христове о годинѣ 8 вечеромъ въ гали шкільній піднесла ся куртина и зачавъ ся першій актъ (Ожиданє") попереджений пѣснею: „Не отврати лица твоєго, яко скорблю, скоро услиши мя и избави мя", відспѣваного за кулѣсами мѣсцевимъ хоромъ підъ управою п. Ю. Підсадочного.

Въ І. актѣ виступали слѣдуючи школярѣ (въ вѣцѣ 10–14 лѣтъ): Гуслярь – Р. Келичава, подорожни І. и ІІ. В. Сандовичь и С. Медвѣдь, Назарянинъ – Г. Ткачикъ, жовнѣръ римскій – Ив. Яцевичь, други подорожни – Ю. Голодъ и Ст. Ступиньска. Въ ІІ. актѣ („Хвиля Ласки") виступали: подорожний – Вас. Сандовичь, пастухи – Сем. Медвѣдь, Т. Криницкій, Ив. Чухта, Ив. Бабякъ, Ив. Криницкій, гусляръ – Пав. Келичава, ангелъ – Наст. Соколичь. Підчасъ сего акту хоръ ангелівъ відспѣвавъ пѣснь „На небѣ зірка" и „Слава во вишнихъ Богу" на 8 голосівъ, а пастушокъ (Ив. Криницкій) відспѣвавъ пѣсню: „Відъ дитиньства въ полонинѣ"... Въ ІІІ. актѣ („Людска злоба") виступали слѣдуючи особи: Иродъ – Т. Сандовичь, дворянинъ – Ив. Яцевичь, жовнѣри римски – Мих. Чухта. Царѣ зі Всходу Гаспаръ – Ив. Бабякъ. Мелхіоръ – Юр. Бережнякъ, Валтазаръ – Авкс. Ґула, Праведникъ – С. Медвѣдь, Фарисей – П. Келичава, Симеонъ, архієрей жид. – Григ. Ткачикъ, пастухи зі скаргою – В. Сандовичь, Ив. Бабякъ, Авкс. Ґула. Сей актъ зачавъ ся хоромъ: „Сонце, мѣсяць, ясни зорѣ". Въ IV. актѣ (Вертепъ) виступали всѣ зъ акту ІІ-го. Пастухи 2-ой громади – Т. Криницкій, Сем. Медвѣдь, Ив. Чухта. Актъ сей зачавъ ся пѣснею хору „Во Вифлеємѣ нинѣ новина!" а на сценѣ уряджений бувъ вертепъ и мале Дитя на сѣнѣ. Пѣснею „Рождество" закінчилась ораторія.

Опісля п. Бреда, ческій артистъ зъ Ню-Йорку, котрий достарчивъ костюмівъ на представленє, приготовивъ кілька образівъ живихъ, освѣченихѣ при помочи елєктрики. Першимъ образкомъ було „Рождество" (вертепъ), другимъ „Родина", котру представляли схарактеризовани: М. Адамска и М. Келичава. Третимъ образкомъ була „Утеча до Єгипту". Въ перестанкахъ деклямовали: Ю. Криницка „Коляду", Н. Соколичь, Мар. Ганась, Анна Підлипчакъ, Марія Тарбай, Анна Цѣшлякѣ, Мар. Бабякъ віддеклямовали удачно „Ой дивна, дивна, руска родина", М. Бабякъ „Серед поля на степахъ".

Великою и дуже приємною несподіванкою для присутнихъ були „Колядники", схарактеризовани цѣлкомъ по краєвому.

Правопис того часу збережено

ФІЛАТЕЛІЯ

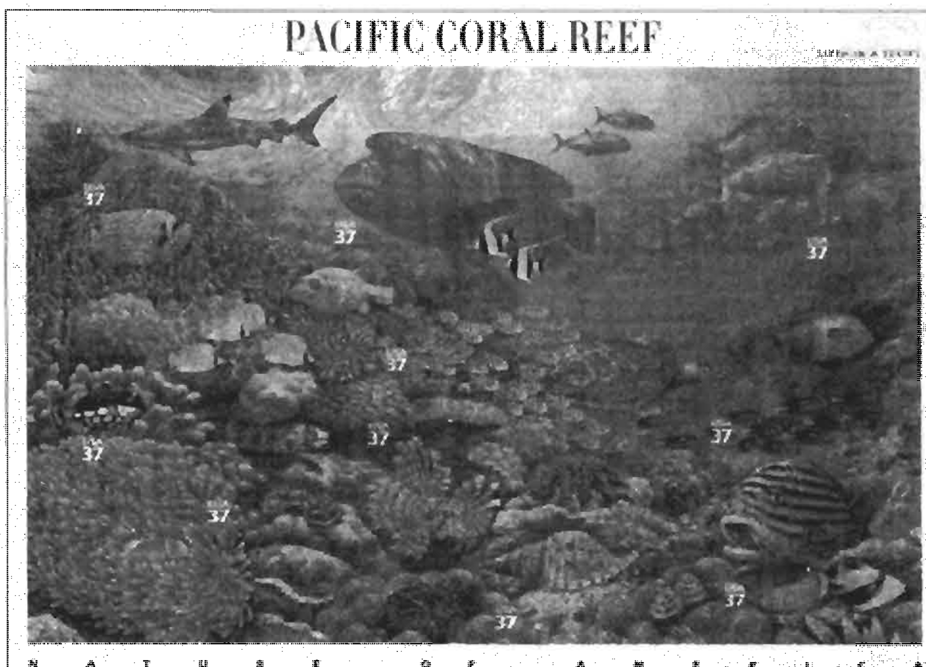
Поштові марки 2004 року

Пошта України випустила нові марки з нагоди Різдва Христового (художник М. Кочубей) і Нового року (художник К. Штанько).

Українське державне підприємство „Укрпошта" і Асоціяція філателістів України проводять конкурс на кращу українську марку 2003 року за визначенням громади. Для участи в конкурсі слід до 1 березня надіслати листи, в яких назвати три кращих, на вашу думку, марки минулого року. Три переможці дістануть комплекти марок 2003 року. Адреса: „Марка України", Хрещатик, 22, Київ, 01001 Ukraine. Електронна адреса: stamp@stamp.kiev.ua

Пошта США плянує у 2004 році 32 випуски поштових марок. Перший вже здійснено: на пошті можна придбати шостий аркуш великої серії „Природа Америки", присвячений коралевим рифам Тихого океану. В січні побачать світ марки з нагоди Року мавпи і Дня Валентина. Поштові марки присвячуються видатним американцям Полю Робсону, Теодорові Гейзелю, Генрі Манчіні, Волтерові Дізнею, Вільмі Рудольф, Джеймсові Болдвинові, Олімпіяді в Атенах, Академії Військово-повітряних сил, американським хореографам, мистецтву індіян, Національному меморіялові Другої світової війни, кораблю „Констелейшн", мистецтву садового букету. Буклет марок буде випущено до 200-річчя експедиції Левіса і Кларка (1804-06 рр.) до берегів Тихого океану.

Природа Америки – коралові рифи Тихого океану

Л. Хм.

Ділимося сумною вісткою, що 13 січня 2004 р. на 79-му році життя відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ТЕОДОР ПОДПІРКА

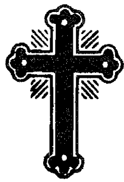
ПАНАХИДА відбулася в четвер, 15 січня 2004 р. в похоронному заведенні Drago, Astoria, NY.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 16 січня 2004 р. в церкві Чесного Хреста, Astoria, NY. Тлінні останки спочили на цвинтарі в Locust Valley, NY.

В смутку залишилися:

дружина – КАРОЛИНА
сини – КАРОЛЬ з дружиною РОКСОЛЯНОЮ і дітьми РОМАНОМ, АДРІЯНОМ і ВІКТОРОМ
– РІЧАРД з дружиною САНДРОЮ і дітьми НИКОЛ і РИЧАРДОМ, мол.
– ДЖАН з дружиною АЛИСОН і донькою ЕМІЛІЄЮ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді та Польщі.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 13 січня 2004 р. відійшла у вічність на 82-му році життя найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

АННА ДОВГАНЬ

з дому САК

ПАРАСТАС відбувся в п'ятницю, 16 січня о год. 6:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

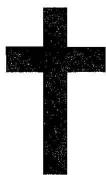
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 17 січня 2004 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а відтак на цвинтар св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

У глибокому смутку залишилися:
муж – МИХАЙЛО
син – ІВАН з дружиною МАРІЄЮ
внуки – МИХАЙЛО і ЙОСИФ
та ближча і дальша родина в США, Польщі та Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Про молитви за спокій душі покійної Анни просить

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою, що 20 січня 2004 р. з волі Всевишнього відійшов у вічність на 85-му році життя наш дорогий ЧОЛОВІК, ВІТЧИМ, ДІДУСЬ і ВУЙКО

бл. п.

ІВАН ЯЩИШИН

нар. в с. Санники на Львівщині.

Один з основників української оселі ім. Ольжича в Лігайтоні, Па. Довголітній член УККА, ОДВУ та Українського Народного Союзу.

ПАНАХИДА відбулася 22 січня 2004 р. у Boylan Funeral Home в Ню-Бронзвик.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 23 січня 2004 р. в українській католицькій церкві Різдва Пречистої Діви Марії, а опісля на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

В глибокому смутку залишені:
дружина – ОЛЬГА
син – НЕСТОР з дружиною МАРІЄЮ
внучка – СВІТЛАНА
і родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів родина просить складати пожертви на греко-католицький катедральний собор Воскресіння Христового у Києві, Фундацію ім. Ольжича або American Cancer Society.

В 11-ту ЗАВЖДИ ПАМ'ЯТНУ РІЧНИЦЮ відходу у Божу вічність дорогого ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, ВУЙКА, ТЕСТЯ і СВАТА

св. п.

ЕВГЕНА ЛУЦЬКОГО

буде відслужена

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ з ПАНАХИДОЮ

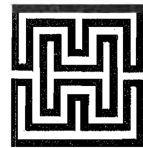
в церкві св. Юра в Ню-Йорку 28 січня 2004 р. о год. 8:30 ранку.

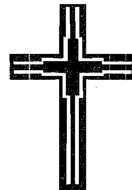
Про молитви за душу Покійного просить

дружина ОКСАНА

У „Свободі" ч. 3, із 16 січня 2004 р. на сторінці 28 в „Подяці бл. п. Лідії Олени Стецик", (пересланої факсом) у списку пожертв на Фонд Катедр Українознавства повинно бути: Богдан і Ольга Фараонів.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
ОСЕРЕДОК у ВАШІНҐТОНІ, Д.К.

Ділимося сумною вісткою про те, що 9 січня 2004 р. помер

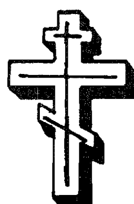
св. п.

МИХАЙЛО ВОРИС, мол.

Доктор права, довголітній член нашого Осередку, активний діяч вашінґтонської громади.

Дружині Покійного Марії та дальшій родині висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА ОСЕРЕДКУ

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ ОСЕРЕДОК „ТРИЗУБ" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ділиться сумною вісткою із своїми членами та українською громадою, що в неділю, 18 січня 2004 р., відійшов у вічність довголітній змагун та член УСО „Тризуб" у Філядельфії

бл. п.

НАЗАР ВАРВАРЮК

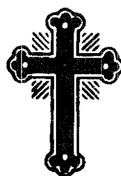
нар. в Ольшивцях, на Буковині, в Україні.

ПАНАХИДА та ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 23 січня 2004 р. в українській православній катедрі св. Володимира у Філядельфії, Па., а відтак на цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Опечаленій РОДИНІ – сестрі Дарії з мужем Василем, сестрінкам Богданові, і Михайлові з дружиною Іриною складаємо щирі вислови глибокого співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА УСО „ТРИЗУБ"

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що дня 17 січня 2004 р. відійшла від нас у вічність наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ БРОНИСЛАВА ГОЛОВЧАК

з дому СМЕРИЧИНСЬКА

Народилася 4 вересня 1912 р. у Львові. Закінчила гімназію сестер Василіянок, де грала у відбиванковій дружині, а потім музичну консерваторію ім. Лисенка, де грала на скрипці. Закінчила студії медсестерства в Кракові у 1938 р. та студії фармації у Львові в 1943 р. В Америці працювала 20 років як медсестра в Christ Hospital, Jersey City, NJ та осягнула ступінь головної медсестри у цьому шпиталі.

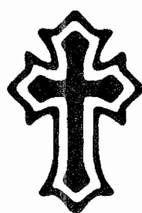
ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 23 січня 2004 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Galante в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 24 січня 2004 р. о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж.

У глибокому смутку залишилися:
доньки – ХРИСТИНА ГОЛОВЧАК-ДЕБАРРІ
– ЄЛИСАВЕТА ВАРЖАН з мужем РОБЕРТОМ
син – ЮРКО
внуки – ЛЯРИСА ВОВК з мужем АНДРІЄМ
– ТАНЯ ВЕСТ з мужем ЕРИКОМ
– ПАВЛО і АЛЕКСАНДРА ВАРЖАН
правнучка – МЕЛЯСЯ ВОВК
та ближча і дальша родина в Америці.

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів просимо ласкаво жертвувати на St. John's Ukrainian Catholic Church, 719 Sanford Ave., Newark, NJ.

Із сумом повідомляємо, що 30 грудня 2003 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.

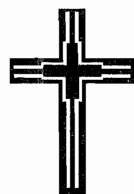
ЯРОСЛАВА ГАРАБАЧ-СОВГАН

ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА відбулася в суботу, 3 січня 2004 р. в церкві свв Петра і Павла в Балтиморі. Покійна похована на цвинтарі св. Михаїла в Балтиморі.

Залишилися в глибокому смутку:
донька – ХРИСТИНА ІСАЇВ з мужем ВСЕВОЛОДОМ
внуки – МАРКО ІСАЇВ з дружиною ЄЛИСАВЕТОЮ і з дітьми АДРІЯНОМ і МИКОЛОЮ
– МАРТА, СОФІЯ і ХРИСТОФОР ІСАЇВ
син – ЮРІЙ СОВГАН
внуки – ХРИСТИНА і МАРІЙКА СОВГАН
сестра – ОЛЬГА КОЗАК

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на:
Ukrainian Catholic Education Foundation,
2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622.

Ділюся сумною вісткою з родиною, приятелями та українською громадою, що 11 січня 2004 р. відійшла до Вічности по тяжкій операції і по муках моя найдорожча ДРУЖИНА

бл. п.

КАТЕРИНА ГАВРИЛЮК

Похорон відбувся 16 січня.
Тіло спочиває на українському православному цвинтарі у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
муж – МИКОЛА
сестра – АНАСТАЗІЯ, Франція
та родина в Чикаго і мої сестри в Україні.

Вічна її пам'ять!

МИКОЛА ГАВРИЛЮК, чоловік

ФУНДАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕМКІВЩИНИ В АМЕРИЦІ ділиться сумною вісткою, що 13 січня 2004 р. несподівано відійшов у вічність

бл. п.

ПЕТРО ГАРАЙДА

нар. 29 жовтня 1922 р. в с. Гирова біля Кросна на Лемківщині.

Член управи Фундації Дослідження Лемківщини в Америці, колишній член Крайової Управи Організації Оборони Лемківщини, довголітній член 1-го Відділу ООЛ в Ню-Йорку, активний член українських організацій, відданий громадський діяч, тихий та скромний патріот української землі – Лемківщини.

Дружині Покійного Друга, пані ЕВІ, доням ГАЛИНІ і МАРІЇ, синові ВОЛОДИМИРУ з родинами та всій родині складаємо вислови глибокого співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Управа ФДЛ в Америці

ВАТАГА БУРЛАКІВ
1 Курінь УСП і 16 Курінь УПС
з невимовним сумом, жалем та скорботою повідомляє своїх членів-бурлак, усю пластову братію, приятелів та українську громаду, що 16 січня 2004 р. на 78-му році життя з волі Всевишнього відійшов від нас на Вічну Ватру

бл. п.

д-р медицини

пл. сен. СТЕПАН ДУДЯК

бурлака д-р ЧОРНИЙ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 22-23 січня 2004 в Cress Funeral Home, Blessed Sacrament Church і похований на Forest Hill Cemetery в Madison, Wisconsin.

Дружині Люсі, дочкам Христині, Ромашці, Кікі і Тамарі та їх родинам складаємо найщиріші вислови співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

СТАРШИНА ВАТАГИ

Замість квітів просимо ласкаво жертвувати на такі цілі:
Ukrainian Catholic Education Foundation,
2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622.

Kyiv Mohyla Foundation, P.O. Box 4600, Chicago ,IL 60646-0009.

Smoloskyp, P.O. Box 561, Ellicot City, MD 21043.

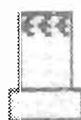
Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю ранком ,16 січня 2004 р. вдома, оточений рідними, відійшов у вічність на 78-му році життя наш найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

д-р СТЕПАН ДУДЯК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 22-23 січня 2004 р. в Cress Funeral Home, Blessed Sacrament Church і похований на Forest Hill Cemetery в Madison, Wisconsin.

В глибокому смутку залишилися:
дружина – ЛЮСЯ
дочки – ХРИСТИНА ДУДЯК-DEBIC з чоловіком СТІВОМ
– РОМАШКА ВІЛГЕЛМ з чоловіком МАРКОМ
– КІКА ДУДЯК-ПІТОТ з чоловіком ГЕНРІ
– ТАМАРА ДУДЯК-МІДЕР з чоловіком ХРИСТОФОРОМ
внуки – ЛУКА, ДАНИЛО
– АННА, ОЛЕНКА
– МАРІЧКА
– МАКСИМ-СТЕФАН
та родина в Америці і Україні.

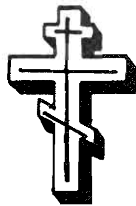

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів просимо ласкаво жертвувати на такі цілі:
Ukrainian Catholic Education Foundation,
2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622.

Kyiv Mohyka Foundation, P.O. Box 4600, Chicago, IL 60646-0009.

Smoloskyp, P.O. Box 561, Ellicot City, MD 21043.

Ділимося сумною вісткою, що 8 січня 2004 р. відійшов у вічність на 99-му році життя

бл. п.

МИКОЛА НИКИШ

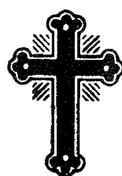
нар. 1 грудня 1904 р. на Харківщині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у суботу, 17 січня 2004 р. в православній катедрі св. Володимира у Філядельфії.

Залишені у смутку:

син	– СЛАВКО з дружиною РУТ
донька	– РІТА з мужем ОЛЕГОМ
внуки	– АЛЕКСАНДЕР, АНДРІЙ і МАРКО
правнуки	– МИКОЛА, ДЖАКЛІН, МИХАЙЛО, ДАВИД, БЕТ, МАРІЯ та АЛЕКСАНДРА
праправнук	– ТОМА

Вічна Йому пам'ять!

39 ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В СИРАКЮЗАХ, Н.Й.
з глибоким жалем повідомляє українську громаду, що 17 січня 2004 р. після важкої недуги, на 85-му році життя помер

св. п.

МИХАЙЛО КРИВИЙ

заступник голови 39 відд. УНС, заст. голови Округи УНС Сиракюзи-Ютика, учасник союзових Конвенцій.

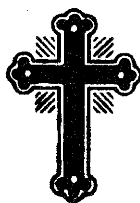
Св. п. Михайло Кривий народився 4 січня 1920 р. в с. Кориличі в Україні.

Похорон відбувся 21 січня 2004 р. Тіло Покійного спочило на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракюзах.

Покійний осиротив сина АНДРІЯ і дальшу родину в Америці й Україні.

Родині Покійного наші щирі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з рідними і приятелями, що в ранніх годинах 1 січня 2004 р. упокоївся в Бозі на 68-му році життя наш найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

АДАМ КАЗЬО

нар. в селі Монастирець, Україна.

ПАНАХИДА була відправлена в неділю, 4 січня 2004 р. в похоронному заведенні Григорія Чубенка в Порт Редінг, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 5 січня 2004 р. в церкві Пречистої Діви Марії в Картерет, Н. Дж., а відтак на цвинтарі св. Ґертруди в м. Колонії, Н. Дж.

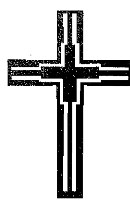
Залишені в смутку:

дружина	– АННА з дому УЛЬГУРСЬКА
доня	– д-р АРЛІН з чоловіком д-ром ПЕТРОМ БОФАНО
сини	– МИХАЙЛО
	– ДЖЕФРІ з нареченою МАРІЄЮ
брат	– ВІКТОР з родиною
сестра	– МАРІЯ ТЕРЕБЕЦЬКА з родиною
тесті	– ІВАН і ТЕКЛЯ УЛЬГУРСЬКІ
сестри дружини	– МАРІЯ КУШНІР і ІРИНА КОЗАК з родинами

та ближча і дальша родина в Америці, Україні і Польщі.

Вічна Йому пам'ять!

Щиро дякуємо о. Віталієві Демянцеві і о. Тарасові Чубенкові за переведення похоронної відправи, як рівнож всім, що взяли участь в похоронах, зложили пожертви на Служби Божі та своєю присутністю допомогли нам перенести цей тяжкий для нас час.

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями, друзями і знайомими, що в неділю, 28 грудня 2003 р. (спокійно у сні) упокоїлася у Бозі на 73-му році життя моя найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.

ДАРІЯ О. ДРЕВНИЦЬКА

з дому ФЕДАНКІВ

нар. 4 травня 1930 р. в Солотвині, зах. Україна.

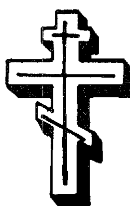
Залишені в глибокому смутку і жалю:

муж	– ФІЛЬКО
донька	– ЗІРКА з мужем ОСИПОМ САНИШИНОМ і діти ТАНЯ, МАРСІ, ВЛОДКО, ДІЯНА, АННА.
сестри	– ЛЮБА ТЕРЕЛЯ з родиною
	– СЛАВКА з мужем ОСИПОМ ЧЕБІНЯКОМ і родиною
свати	– МИХАЙЛО і ПАВЛІНА САНИШИНИ

і дальша родина в США і Україні.

Вічна Її пам'ять!

Щиро дякуємо о. Василеві Гринкову за Панахиду і Похоронні Відправи в церкві Пресвятого Серця Христового в Johnson City, NY.
Рівнож дякую отцеві за сповнення бажань моєї покійної дружини Дарці.

Ділимося сумною вісткою, що 28 грудня 2003 р. на 80-му році життя упокоїлася в Бозі наша найдорожча

бл. п.

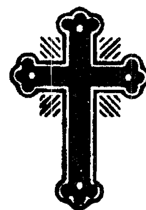
ГАЛИНА КОЗАР

Горем прибиті:

син	– ЮРІЙ-ЛЮБОМИР з дружиною МАРСІ
донька	– ЛІЛІЯНА ДАТТ з чоловіком ДАГЛАСОМ та дітьми: ОЛЕКСАНДРОЮ, КАНОРОМ та СПЕНСЕРОМ
сестра	– ОЛЕНА ВАРВАРІВ з доньками ВІКТОРІЄЮ І ІРИНОЮ та їхніми родинами.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів в її світлу пам'ять бажаючі можуть жертвувати на:
St. Andrew's Ukrainian Orthodox Catherdral
15100 New Hampshire Ave.
Silver Spring, MD 20905.

У глибокому смутку повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 17 січня 2004 р. з волі Всевишнього відійшов у вічність

бл. п.

МИКОЛА ІВАНІВ

нар. 10 жовтня 1925 р. в селі Дидіва, Дрогобицького району, Львівської области.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 21 січня 2004 р. в церкві св. Михаїла в Йонкерсі, а відтак на цвинтар Mt. Hope у Hastings, NY.

Залишив у глибокому смутку:

дружину	– АННУ з дому ОСАДЦІВ
сина	– д-ра ІГОРЯ з дружиною ІРИНОЮ і дітьми ХРИСТИНОЮ і АЛЕКСАНДРОЮ
доньку	– ХРИСТИНУ БАЛКО з мужем БОГДАНОМ і дітьми ЛЯРИСОЮ і МИКОЛОЮ

та ближчу і дальшу родину в Україні і Америці.

Родина просить про молитви за упокій душі покійного Миколи.

Вічна Йому пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ ЧИ КУПИТИ ХАТУ?

Зверніться до

ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА

(908) 790-9240
або
(908) 265-7618
Exit Realty

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:

1-866-422-4255

www.ukrainianbookstore.com

ОРКЕСТРА „ЛУНА“

Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

ФІРМА ЄВШАН

пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки. Замовляйте новий каталог на 2003 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

COMPLETE MORTGAGE SERVICE

Тел.: (215) 396-7277

Прошу відповісти **так чи ні на** наступні питання:

Поліна Калушнер
президент

- Ви знайшли дім чи бизнес своєї мрії? Так ______ Ні ______
- Ви сумніваєтесь у своїй кредитоздібності? Так ______ Ні ______
- Ви боїтесь заплутатися в лабірінтах програм? Так ______ Ні ______

Якщо Ви відповіли Так принаймні на одне питання, подзвоніть тел.: 215-396-7277
і попросіть працівника Complete Mortgage Service стати
Вашим провідником у лабірінтах моргиджа

- 10 років у бізнесі.
- Комерційні і бізнесові позички.
- Уважне персональне відношення до кожного клієнта.
- Купівля, перефінансування, консолідація кредитних карток і ін.

www.whymortgage.com
можна телефонувати 7 днів на тиждень

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.

250 West 57th St.#1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220

ECONOMY AIRFARES

Львів/Одеса
567 дол.+tax (round trip)
385 дол.+tax (one way)
Київ
399 дол.+tax (round trip)
325 дол.+tax (one way)
Restrictions Apply

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
tel./ fax: 732 583-4537
Matawan 9@optonline.net

ЮРІЙ ЛАЗІРКО
Професійний продавець забезпечення УНС
IOURI LAZIRKO
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
5 Brannon Ct., Clifton, NJ 07013
tel.: 973 881-1291
E-mail: iouri_uke@hotmail.com

LAW OFFICES OF

ZENON B. MASNYJ, ESQ.

Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop-closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіціяльні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

KOZAK CONSTRACTION, Co.

Ремонтуємо і перебробляємо хати, помешкання, пивниці, паркети, кафлі, шідрак, шпахлювання, малювання.

Тел.: (201) 437-3227 • (646) 279-1910

ARKA COMPANY

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!

973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

Понад 30,000 читачів тижнево дивиться на реклями!
ОГОЛОШУЙТЕСЯ! ЦЕ ПРАЦЮЄ!

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати - тільки з фірмою КАРПАТИ!

Export-Import

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ

протягом 2-7 днів
Доставляємо до рук адресата в Україну, країни СНД та Східної Європи американські доляри

ПЕРЕСИЛКУ ПАЧОК
ДОСТАВУ ХАРЧОВИХ ПАЧОК З КАТАЛОГУ
доставу тракторів, автомобілів, побутової техніки та електроніки

На всі замовлення Ви отримаєте покwітування від Ваших близьких

Телефонуйте до нас, щоб оформити замовлення та за детальнішою інформацією

Добре знана у Канаді
Та в Америці відома
Фірма наша вже віддавна
Служить людям чесно й справно
Щирий сервіс, низькі ціни!
Хто ще краще про Вас дбає?

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario, Canada M6S 2Y4
Tel. (416) 761-9105
1-800-265-7189
Fax (416) 761-1662
e-mail: nsemczys@aol.com

TRAVEL

НАЙКРАЩІ ЦІНИ НА КВИТКИ

НА ВСІ АВІАЛІНІЇ СВІТУ!

Запрошення до Канади та США

Візи до України, Польщі та Росії

Медичне забезпечення для відвідувачів у Канаді

ВІДПОЧИНОК на відомих курортах